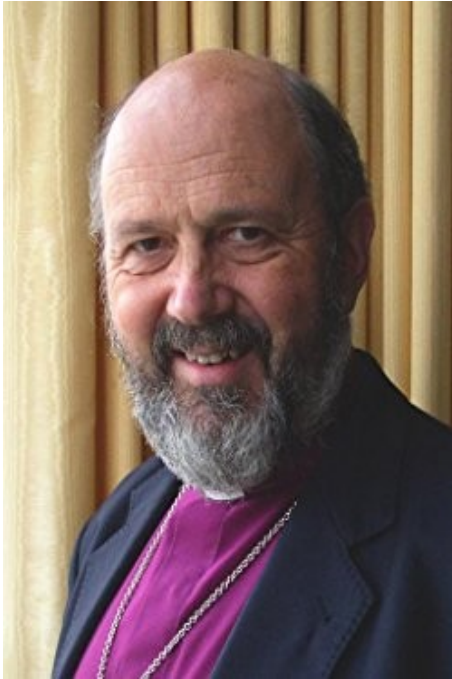

МАТЕЙ ЗА ВСЕКИ
ЧАСТ 1
гл. 1 - 15

от

проф. Н. Т. Райт

Информация за Н. Т. Райт

Николас Томас Райт (1.12.1948) е виден английски теолог. От 2003 до 2010 е бил епископ на Англиканската църква в Дъръм, Шотландия. После става професор по Новия Завет и ранното Християнство в „St Mary’s College” в „University of St Andrews” в Шотландия. Написал е повече от 70 книги.

(Коментар: Преведени от мен християнски книги и проповеди можете да намерите на <https://methodist.bg/%d0%ba%d0%bd%d0%b8%d0%b3%d0%b8//> Д.Пр.)

Съдържание

Предговор	4
Карта	5
Матей 1:1-17 - Родословието на Исус	6
Матей 1:18-25 - Раждането на Исус	7
Матей 2:1-12 - Влъхвите посещават Исус	9
Матей 2:13-23 - Пътуване до Египет	10
Матей 3:1-10 - Проповедта на Йоан Кръстител	11
Матей 3:11-17 - Кръщението на Исус	13
Матей 4: 1-11 - Изкушението в пустинята	14
Матей 4:12-17 - Обявяване на Царството	16
Матей 4:18-25 - Исус призовава учениците	17
Матей 5:1-12 - Блаженствата	19
Матей 5:13-20 - Изпълнение на закона	20
Матей 5:21-26 - За убийството и помирението	21
Матей 5:27-37 - За прелюбодейството и клетвите	23
Матей 5:38-48 – Да обичате враговете си	24
Матей 6:1-6 – Благочестие (Вярно отдаване на почит към Бога) в тайна	26
Матей 6:7-15 – Господната молитва	27

Матей 6: 16-24 - За постенето и трайното съкровище	29
Матей 6:25-34 - Не се безпокойте	30
Матей 7:1-6 - За съденето на другите	32
Матей 7:7-12 За молитвата	33
Матей 7:1 3-23 - Двата пътя	35
Матей 7:24-29 - Истинско послушание	36
Матей 8:1-13 - Изцелението на прокажения и на слугата на стотника	37
Матей 8:14-22 - За следването на Исус	39
Матей 8:23-27 - Утихване на бурята	40
Матей 8:28-34 - Изцелението на обладаните от бесове	41
Матей 9:1-8 - Излекуването на паралика	43
Матей 9:9-17 - Призоваването на Матей	44
Матей 9:18-26 - Възкресяването на малкото момиче	46
Матей 9:27-37 - Славата на Исус се увеличава	47
Матей 10:1-15 - Дванадесетте са изпратени	49
Матей 10:16-23 - Овце сред вълци	50
Матей 10:24-31 - Предупреждения и насърчения	52
Матей 10:32-42 - Исус предизвиква разделение	53
Матей 11:1-6 - Исус и Йоан Кръстител	55
Матей 11:7-15 - Самоличността на Йоан Кръстител	56
Матей 11:16-24 - Исус осъжда градовете	57
Матей 11:25-30 - Покана на Исус	59
Матей 12:1-14 - Пазител на съботата	60
Матей 12:15-21 – Слугата	62
Матей 12:22-32 - Исус и Велзевул	63
Матей 12:33-42 - Знамението на Йона	65
Матей 12:43-50 - Истинското семейство на Исус	66
Матей 13:1-9 - Притчата за сеяча	68
Матей 13:10-17 - Причината за притчите	69
Матей 13:18-23 – Обяснение на Притчата за сеяча	71
Матей 13:24-35 - Притча за плевелите	72
Матей 13:36-43 – Обяснение на притчата за плевелите	74
Матей 13:44-53 - Други притчи	75
Матей 13:54-58 – Противопоставяне в Назарет	76
Матей 14:1-12 - Смъртта на Йоан Кръстител	78
Матей 14:13-22 - Нахранването на петте хиляди души	79
Матей 14:23-36 - Исус ходи по водата	81
Матей 15:1-9 - Разсъждения за чисти и нечисти	82

Матей 15:10-20 - Притчата за чистите и нечистите	84
Матей 15:21-28 – Ханаанката	85
Матей 15:29-39 - Нахранването на четири хиляди души	86

Предговор

Още в първия случай, когато някой се изправя публично, за да разкаже на хората за Исус, той ясно заявява: **това послание е за всички**.

Това беше велик ден - понякога наричан рожденият ден на Църквата. Големият вятър на Божия дух беше преминал през последователите на Исус и ги беше изпълнил с нова радост и усещане за Божието присъствие и сила. Техният водач, Петър, **който само няколко седмици преди това плачеше като бебе, защото беше излъгал, проклет и беше отрекъл, че познава Исус, сега се беше изправил и обясняваше на огромната тълпа, че се е случило нещо, което е променило света завинаги**. Това, което Бог беше направил за него, Петър, сега **беше започнал да прави за целия свят**: нов живот, прошка, нова надежда и сила се отваряха като пролетни цветя след дълга зима. Беше започнала нова епоха, в която живият Бог щеше да направи нови неща в света - започвайки от тогава и там, от хората, които го слушаха. "Това обещание е за теб - каза той, - и за децата ти, и за всички, които са далеч" (Д.А. 2:39). То не е само за човека, който стои до вас. То беше за всички.

За забележително кратко време това се сбъдна до такава степен, че младото движение се разпространи в голяма част от познатия свят. И един от начините, по които обещанието за всеки се осъществява, е чрез писанията на ранните християнски водачи. Тези кратки произведения - предимно писма и разкази за Исус - били широко разпространени и четени с нетърпение. Те никога не са били предназначени за религиозен или интелектуален елит. **От самото начало те са били предназначени за всички**.

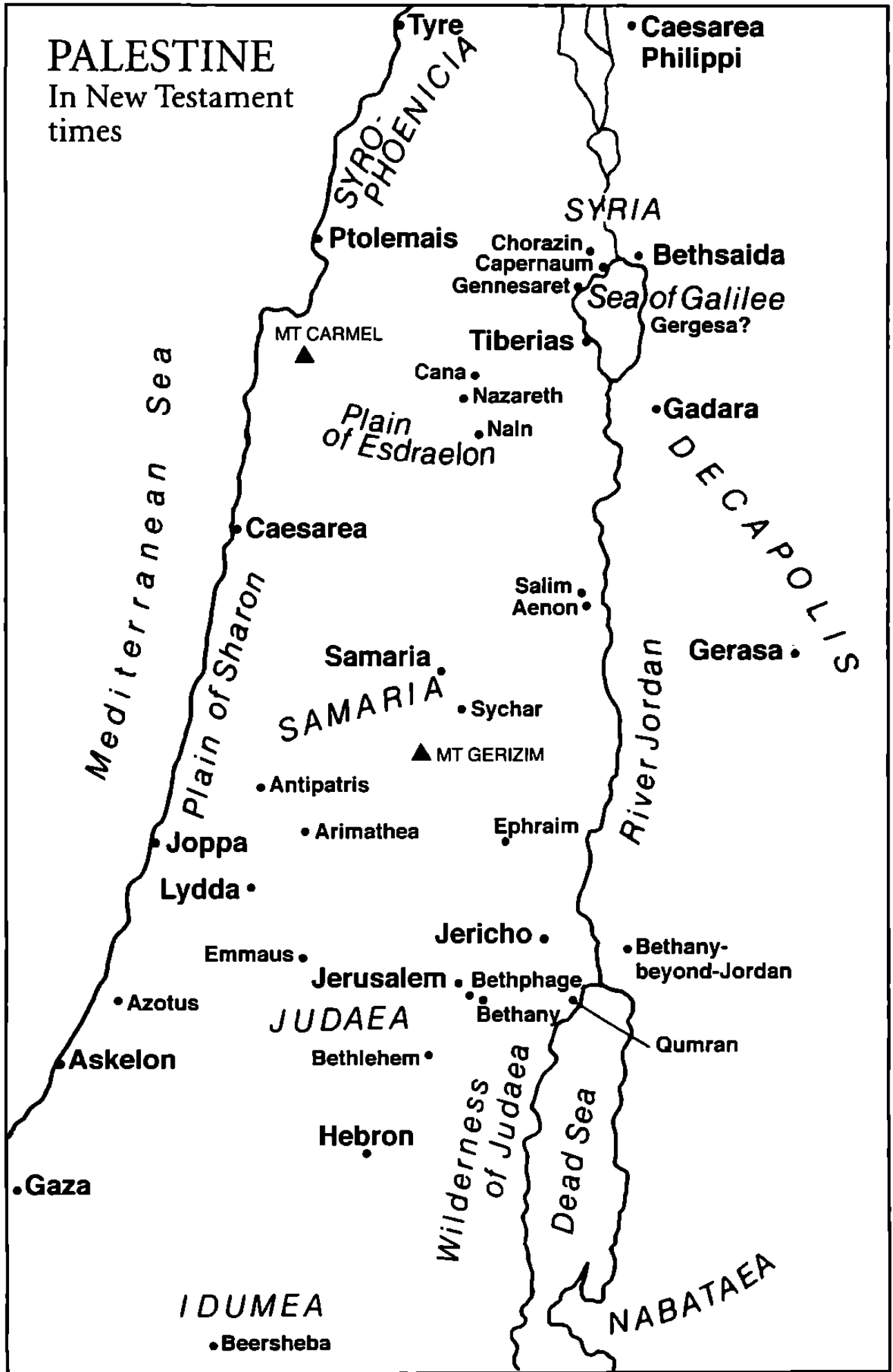
Въведение

Това е вярно както днес, така и тогава. Разбира се, има значение, че някои хора отделят време и внимание на историческите доказателства, на значението на оригиналните думи (ранните християни са писали на гръцки език), както и на точната и конкретна сила на това, което различните автори са казвали за Бога, за Исус, за света и за самите себе си. Но смисълът на всичко това е, че посланието може да достигне до всички, особено до хора, които обикновено не биха прочели книга с бележки под линия и гръцки думи. **Това е видът на хората, за които са написани тези книги**. И затова в края на книгата има речник на ключовите думи, без които наистина не може да се мине, с просто описание на значението им. Всеки път, когато видите дума **с удебелен шрифт в текста**, можете да отидете на в края на книгата и да си припомните за какво става дума.

Разбира се, днес има много преводи на Новия Завет. Този, който предлагам тук, е предназначен за същия тип читатели: такива, които невинаги разбират по-формалния, понякога дори задълбочен тон на някои от стандартните преводи. Разбира се, опитах се да се доближа максимално до оригинала. Но основната ми цел беше да съм сигурен, че думите могат да говорят не само на някои хора, а на всички. Евангелието на Матей представя Исус по богат, многостранен начин. **Той се явява като Месията на Израел, царят, който ще управлява и ще спаси света**. Той се появява пред нас като Учител, по-велик от Мойсей. И, разбира се, той е представен като човешки син, който дава живота си за всички нас. Матей излага всичко стъпка по стъпка и ни кани да научим мъдростта на евангелското послание и новия начин на живот, който произтича от него. И така, ето го: Матей завинаги за всички!

PALESTINE

In New Testament times

Матей 1:1-17 - Родословието на Исус

*1 Тази книга съдържа родословието на Исус Христос, син на Давид, син на Авраам.
 2 от Авраам се роди Исаак; от Исаак се роди Яков; от Яков се родиха Юда и братята му. 3 от Юда се родиха Фарес и Зара от Тамар; от Фарес се роди Есрон; от Есрон се роди Арам;
 4 от Арам се роди Аминадав; от Аминадав се роди Наасон; от Наасон се роди Салмон;
 5 от Салмон се роди Вооз от Рахав; от Вооз се роди Овид от Рут; от Овид се роди Есей;
 6 а от Есей се роди цар Давид. На Давид се роди Соломон от Уриевата жена;
 7 от Соломон се роди Ровоам; от Ровоам се роди Авия; от Авия се роди Аса;
 8 от Аса се роди Йосафат; от Йосафат се роди Йорам; от Йорам се роди Озия;
 9 от Озия се роди Йотам; от Йотам се роди Ахаз; от Ахаз се роди Езекия;
 10 от Езекия се роди Манасия; от Манасия се роди Амон; от Амон се роди Йосия;
 11 а от Йосия се родиха Йехония и братята му по времето на преселението във Вавилон.
 12 А след преселението във Вавилон: от Йехония се роди Салатишл; от Салатишл се роди Зоровавел;
 13 от Зоровавел се роди Авиуд; от Авиуд се роди Елиаким; от Елиаким се роди Азор;
 14 от Азор се роди Садок; от Садок се роди Ахим; от Ахим се роди Елмуд;
 15 от Елмуд се роди Елеазар; от Елеазар се роди Матан; от Матан се роди Яков;
 16 а от Яков се роди Йосиф, мъжът на Мария, от която се роди Исус, който е наричан Христос,
 Месията*

17 И така, всички родове от Авраам до Давид са четиринадесет; от Давид до преселението във Вавилон – четиринадесет рода; и от преселението във Вавилон до Христос – четиринадесет рода.

В пиесата на Оскар Уайлд "Колко е важно да бъдеш искрен" героят е попитан за семейното си положение и е принуден да признае, че е загубил и двамата си родители. Намерен е като малко бебе в чанта. Възмущението, с което се посрещат тези разкрития, е един от най-известните (и смешни) моменти в цялото творчество на Уайлд. Както коментира един от тях: "Да загубиш единия си родител. ... може да се счита за нещастие; да загубиш и двамата изглежда като безгрижие."

Разбира се, става дума за това, че проследяването на семейното родословие се счита за изключително важно в много общества. Дори в либералния, демократичен западен свят, където идеите за равенство отдавна са на почит, проследяването на семейните корени дава чувство за идентичност, което мнозина намират за вълнуващо и окуражаващо. В много по-традиционни общества, като например в някои части на Африка или в културата на маорите в Нова Зеландия, семейната история и родословното дърво са жизненоважна част от това кой си. И разбира се, в сплотените семейства и племена, които съществуват от векове, има много бракове, така че един и същи човек често може да проследи произхода си по няколко различни начина. В такъв свят разказването на историята на произхода е също толкова важен начин за разкриване на идентичността, колкото и представянето на добра автобиография при търсене на работа в съвременния свят.

Това трябва да ни напомни какво се случва в началото на **Евангелието** на Матей. Среднестатистическият съвременен човек, който си мисли "може би ще прочета Новия Завет", е озадачен, когато на първата страница открие дълъг списък с имена, които никога не е чувал. За много древни и съвременни култури, а със сигурност и за юдейския свят по времето на Матей, **това родословие е било равносилно на барабани, фанфари от тромпети и градски вик, който приканва към внимание**. Всеки еврей от първи век би намерил това родословно дърво за впечатляващо и завладяващо. Подобно на голяма процесия, която минава по градска улица, ние наблюдаваме фигурите отпред и тези по средата, **но всички очи очакват този, който идва на най-почетното място, точно накрая**.

Матей е подредил имената така, че да направи този въпрос по-ясен. Повечето евреи, разказващи историята на израелското родословие, започват с Авраам, но само малцина избрани към първи век от н.е. проследяват линията си през цар Давид. Още по-малко са тези, които могат да продължат през Соломон и другите юдейски царе чак до **изгнанието**.

През по-голямата част от времето след вавилонското изгнание, Израил не е имал действаща монархия. Царете и цариците, които са имали през последните 200 години преди раждането на Исус, не са били от семейството на Давид. Ирод Велики, старият цар, с когото ще се запознаем скоро, нямал царска кръв и дори не бил напълно еврей, а просто военен командир-опортюнист, когото римляните превърнали в цар, за да осъществят собствените си близоизточни планове. Но имало и такива, които знаели, че произхождат от линията на истински и древни царе. **Дори разказването на тази история, изброяването на тези имена, било политическо изявление**. Не бихте искали шпионите на Ирод да ви чуят да се хвалите, че сте част от истинското царско семейство.

Но точно това прави Матей от името на Исус. И за да подчертае, че Исус не е просто един от членовете на продължаващото семейство, а всъщност е целта на целия списък, Матей разделя родословието на три групи по 14 имена - или може би трябва да кажем, на шест групи по седем имена. Числото седем е било и е едно от най-мощните символични числа, а раждането в началото на седмата седморка в поредицата очевидно е кулминацията на целия списък. Това раждане, казва Матей, е онова, което Израил е чакал 2000 години.

Отделните маркери по пътя също разказват тяхната история. Авраам е бащата-основател, на когото Бог дава велики обещания. Той ще получи Ханаанската земя, а след това народите ще бъдат благословени чрез неговото семейство. Давид е великият цар, на когото Бог отново дава обещания за бъдещо господство над целия свят. Вавилонското изгнание беше времето, когато изглеждаше, че всички тези обещания са изгубени завинаги, потънали в морето на греховете на Израил и Божия съд. Но пророците на изгнанието обещаваха, че Бог отново ще възстанови народа на Авраам и царската линия на Давид. Последвалите дълги години, през които част от евреите се завърнали от Вавилон, но все още живеели под чуждо езическо потисничество, мнозина са възприемали като продължаващо "изгнание", все още в очакване Бог да избави Израил от греха и от присъдата, която той носи. Сега е моментът, казва Матей, всичко това да се случи. Детето, което идва в края на тази линия, е Божият пратеник, дългоочакваният Месия, който ще изпълни всички пластове и нива на старите пророчества.

Но Матей също така знае, че начинът, по който това се е случило, е много странен. Той е на път да разкаже как Мария, майката на Исус, е забременяла не чрез годеника си Йосиф, а чрез Светия Дух. Затова Матей добавя към списъка си напомняне за странните начини, по които Бог е работил в самото царско семейство: Юда постъпил със снаха си Тamar като с проститутка, Вооз е син на йерихонската проститутка Раав, а Давид прелюбодейства с жената на хетеца Урия. Ако Бог може да действа по тези странни начини, Матей сякаш казва: гледайте какво ще направи Бог сега.

Евангелието на Матей стои в началото на Новия Завет от много ранни времена. Милиони християни са чели това родословие като начало на собственото си изследване на това, кой е бил и е Исус. След като разберем какво означава всичко това, ние сме готови да продължим историята. Матей казва, че това е едновременно изпълнение на Божии обещания и цели от преди 2000 години и нещо съвсем ново и различно. Бог продължава да работи по този начин и днес: спазва обещанията си, действа според характера си и все пак винаги е готов да поднесе изненади на онези, които се научат да му се доверяват.

Матей 1:18-25 - Раждането на Исус

18 Така се случи раждането на Исус Месията. Майка му, Мария, беше сгодена за Йосиф, но преди да се съберат, се оказа, че е бременна - от Светия Дух.

19 Йосиф, бъдещият ѝ съпруг, беше праведен човек. Той не искаше да я изложи публично и реши да я напусне тайно.

20 Но докато обмисляше това, внезапно насън му се яви ангел Господен. И каза: „Йосифе, сине Давидов, не се страхувай да се ожениш за Мария. Детето, което тя носи, е от Светия Дух.

21 Тя ще има син. Ти трябва да му дадеш името Исус; той е този, който ще спаси народа си от греховете им.

22 Всичко това стана, за да се изпълни това, което Господ каза чрез пророка:

23 'Ето, девицата е бременна и ще има син, и ще му дадат името Емануил; което в превод означава "Бог с нас".

24 Когато Йосиф се събуди от съня си, той направи това, което му беше казал ангелът Господен. Той се ожени за жена си,

25 но нямаше сексуални отношения с нея до раждането на нейния син. И му даде името Исус. (мой превод)

Един от най-запомнящите се филми, които съм гледал, е филмът по романа на Чарлз Дикенс "Малката Дорит". Всъщност това са два филма, и двата много дълги. Двата филма не следват един след друг, разказвайки първата и втората половина на историята; вместо това всеки филм показва цялата драма, но от различна гледна точка. Първо виждаме действието през очите на героя; след това, във втория филм, същата история през очите на героинята. Няколко сцени са идентични, но във втория филм разбираме много неща, които не са били ясни първия път. Подобно на гледането с две очи, вместо с едно, двойният филм позволява на зрителя да получи усещане за дълбочина и виждането си на цялата драматична история.

Историята за раждането на Исус в Евангелието на Матей е видяна през очите на Йосиф, а в Евангелието на Лука - през очите на Мария. Не е направен опит те да бъдат приведени в съответствие. Основният факт е един и същ, но вместо картината на развълнуваната галилейска девойка, която научава,

че ще роди Божия Месия, Матей ни показва по-трезвия Йосиф, който открива, че годеницата му е бременна. Единственият момент, в който двете истории се доближават, е когато ангелът казва на Йосиф, както Гавраил е казал на Мария: "*Не бой се*". Това е важна фраза и за нас, докато четем разказите за раждането на Исус.

Страхът в този момент е нормален. От векове насам много противници на християнството, а и много от самите благочестиви християни, смятат, че тези истории са смущаващи и ненужни - и неверни. Знаем (мнозина ще кажат), че чудесата не се случват. Може би забележителни изцеления; има начини да се обяснят. Но не и бебета, родени без човешки бащи. Това е прекалено пресилено.

Някои отиват по-далеч. Те казват, че тези истории са имали печален ефект. Те са създали впечатлението, че сексът е мръсен и че Бог не иска да има нищо общо с него. **Те са породили легендата, че Мария е останала девствена завинаги (нещо, което Библията никога не казва; всъщност тук и на други места Библията намеква, че Мария и Йосиф са живели нормален семеен живот след раждането на Исус).** Това е насърчило убеждението, че девствеността е по-добра от брака. И така нататък.

Разбира се, вярно е, че около историята за зачеването и раждането на Исус са се появили странни идеи, но Матей (и Лука) едва ли могат да бъдат обвинявани за това. Те са разказвали историята, за която са вярвали, че е едновременно истинска и е крайното обяснение, защо Исус е бил такъв, какъвто е бил.

Те трябва да са знаели, че поемат риск. В древния езически свят е имало много истории за герои, заченати с намесата на бог, без човешки баща. Със сигурност Матей, с неговата много еврейска гледна точка към всичко, едва ли би измислил такова нещо или би го копирал от някой друг, освен ако наистина не е вярвал в него? Не би ли отворил християнството за подигравките на неговите противници, които бързо биха предложили очевидната алтернатива, а именно, че Мария е забременяла чрез някакъв по-очевиден, но по-малко почтен начин?

Е, да, би било така, но това би имало значение само ако никой вече не знаеше, че в зачеването на Исус е имало нещо странно. В Евангелието на Йоан чуваме ехото на изказване, направено по време на живота на Исус: може би, както предполагат тълпите, майката на Исус се е държала зле преди брака си (8:41). Изглежда, че Матей и Лука разказват тази история, защото знаят, че слуховете са се разпространили и искат да изяснят ситуацията.

Алтернативно, хората предполагат, че Матей е измислил историята си, за да представи "изпълнение" на пасажа, който цитира Ис.7:14 в стих 23. Но интересното е, че няма доказателства някой преди Матей да е виждал този стих като нещо, което би трябвало да бъде изпълнено от идващия Месия. **По-скоро изглежда, че той е открил стиха, защото вече е знаел историята, а не обратното.**

Всичко зависи, разбира се от това, дали вярвате, че живеят Бог може или иска да действа по този начин. Някои казват, че не би могъл ("чудеса не се случват"); други, че не би го направил ("ако е направил това, защо не се намеси, за да спре геноцида?"). Някои казват, че Йосиф и другите по онова време не са познавали научните закони на природата така, както ние ги познаваме - макар че тази история опровергава това, тъй като ако Йосиф не е знаел как обикновено се правят бебета, не би имал проблем с очакваната бременност на Мария.

Но Матей и Лука **не искат от нас да възприемаме историята сама по себе си. Те искат от нас да я видим в светлината както на цялата история на Израил** - в която Бог винаги е присъствал и е действал, често по много изненадващи начини - така и, по-конкретно, в последвалата история на самия Исус. Дали останалата част от историята и влиянието на Исус върху света и безбройните хора в него, оттогава насам правят повече или по-малко вероятно, че той наистина е бил заченат чрез специално действие на **Светия Дух?**

Това е въпрос, на който всеки трябва да си отговори сам. Но Матей не би искал да спрем дотук. Той иска да каже ни повече за това **кой е бил и е Исус**, по традиционния юдейски начин: **чрез специалните Му имена.** Името "**Исус**" е било популярно момчешко име по онова време, тъй като на иврит е същото като "Исус Навин", който въвежда израилтяните в Обетованата земя след смъртта на Мойсей. Матей вижда Исус като онзи, който сега ще завърши онова, към което законът на Мойсей посочвал, но сам по себе си не можел да създаде. Той ще спаси народа си не от робството в Египет, а от робството на греха, от "изгнанието", което са изтърпели не само във Вавилон, но и в собствените си сърца и живот.

За разлика от това, името "**Емануил**", споменато в Ис.7.14 и 8:8, не е дадено на никой друг, може би защото то би казало повече за едно дете, отколкото някой обикновено би се осмелил. То означава "**Бог с нас**". Цялото Евангелие на Матей е рамкирано от тази тема: в самия край Исус обещава, че ще бъде "**с**" народа си до края на века (28.20). **Двете имена заедно изразяват смисъла на историята.** Бог присъства със Своя народ; Той не се "намесва" от разстояние, а винаги е активен, понякога по най-неочакван начин. И действията на Бога са насочени към спасяване на хората от безпомощното положение, изискващо от него да поеме инициативата и да направи неща, които хората са смятали за (така да се каже) немислими.

Това е Богът и това е Исус, чиято история Матей ще ни представи сега. Това е Бог и това е Исус, Който идва при нас и днес, когато човешките възможности са се изчерпали, предлагайки нови и изненадващи пътища напред, в изпълнение на обещанията Си, чрез мощната Си любов и благодат.

Матей 2:1-12 - Влъхвите посещават Исус

1 Когато Исус се роди във Витлеем в Юдея, по времето, когато Ирод беше цар, някои мъдри и учени мъже дойдоха в Йерусалим от изток.

2 "Къде е онзи, питаха те, който се е родил, за да бъде юдейския цар? Видяхме звездата Му на изток и дойдохме да Му се поклоним."

3 Когато цар Ирод чу това, много се разтревожи, а също и цял Йерусалим.

4 Свика всички първосвещеници и книжници от народа и ги попита къде ще се роди Месията.

5 "Във Витлеем в Юдея", отговориха те. "Това е, което се казва в пророка:

6 „Ти, Витлеем, в юдейската земя не си ли най-малкият от първенците на Юда; от теб ще излезе владетелят, който ще пасе Израил, Моя народ.“

7 Тогава Ирод повика влъхвите тайно при себе си. Той разбра от тях кога точно се е появила звездата.

8 Тогава ги изпрати във Витлеем и им каза: „Идете и внимателно потърсете детето. Когато го намерите, известете ми, за да мога и аз да отида и да му се поклоня.

9 Когато чуха какво каза царят, те тръгнаха. Звездата, която бяха видели на изток, вървеше пред тях! Тя отиде и се спря над мястото, където беше детето.

10 Когато видяха звездата, те бяха безкрайно радостни и развълнувани.

11 Влязоха в къщата и видяха детето с майка му Мария, паднаха и му се поклониха. Отвориха съкровищниците си и Му дадоха дарове: злато, тамян и смирна.

12 Те бяха предупредени насън да не се връщат при Ирод. Затова се върнаха в страната си по друг път. (мой превод)

Бях убеден, че това е хеликоптер. Нощта беше тъмна и точно над близкия град светеше ясна светлина. Сигурно, помислих си аз, полицията трябва да е излязла да търси престъпник; или може би е станала катастрофа. Току-що се бяхме върнали от града и очите ни все още не бяха приспособени към тъмната нощ в провинцията. Но там, ясно за всички, имаше светлина в небето: ярка, почти ослепителна светлина, която, както бях убеден, можеше да дойде само от изкуствен прожектор, прикрепен към самолет или хеликоптер.

Но аз грешех, както с удоволствие ми отбеляза шофьорът на таксито. **Това беше планетата Венера.** Беше в една от най-близките си точки до нашата планета Земя; висеше във вечерното небе, по-ярка, отколкото някога бих си представил. Очите ми бяха насочени към уличните лампи в града. Бях забравил колко ярко, красиво и изразително може да бъде нощното небе.

Древният свят, незнаещ за уличните лампи, никога не забравял нощното небе. Много хора, особено в страните на изток от Палестина, са развили изучаването на звездите и планетите до изкуство, като са придавали на всяка една от тях много специфично значение. В крайна сметка **те вярвали, че целият свят е неделим, че всичко е взаимосвързано и когато нещо важно се случва на земята, може да се очаква то да се отрази на небето.** Или пък, според тях, **забележително събитие сред звездите и планетите** трябва да означава **забележително събитие на земята.**

Учените се опитват да открият каква може да е била "звездата" на Матей. Халеевата комета се е появила през 12-11 г. пр.н.е., но това би било много рано за тази история. Или пък може да е била някакъв вид свръхнова звезда. По-вероятен е фактът, че планетите Юпитер и Сатурн са били три пъти „в съвпадение“ помежду си през 7 г. пр.н.е. (*Коментар: Това съвпадение при пресичането на орбитите на тези две планети, наричано „конюнкция“, гледано от земята, приличало на една звезда, наречена „Витлеемската звезда“ Д.Пр.*) Тъй като Юпитер е бил "кралската" или царската планета, а Сатурн понякога се смятал за представител на юдеите, **изводът е очевиден: щял да се роди нов цар на юдеите.** Не можем да бъдем сигурни дали това е причината "мъдрите и учени мъже" да дойдат от Изтока. Но дори и да не е било така, нищо не е вероятно от това, че мъдрите астрономи или астролози (в древния свят двете понятия са се съчетавали), **забелязвайки странни събития на небето, са търсили земните им аналози.** Ако, както изглежда, те са били и богати, не биха имали големи затруднения да предприемат пътуването.

Матей не ни разказва всичко това, просто за да задоволи астрономическото любопитство. Той не ни предлага и уютната история, която сме си създали от нея, със странни, но благородни ориенталски царе, които носят дарове на дете в обор (**Матей не казва нищо за обор; доколкото знаем от неговото Евангелие, Мария и Йосиф просто живеели във Витлеем по това време, а по-късно се преместили в Назарет (2:23).**

Той също така **не казва**, че самите посетители са били царски особи.) **Подтекстът на неговата история е съвсем различен.**

Това, което той ни разказва, **е политически динамит**. Исус, казва Матей, е истинският юдейски цар, а старият Ирод е фалшивият, узурпаторът, самозванецът. Както ще видим, този Ирод умира скоро след раждането на Исус, но синовете му продължават да управляват и един от тях, Ирод Антипа, играе важна роля в развитието на историята на самия Исус. Домът на Ирод не приел с добро идеята някой друг да претендира да бъде "юдейски цар".

Пристигането на "**вълхвите**" (това е думата, която Матей използва за тях; тя може да се отнася за "магьосници" или "астролози", или за експерти в тълкуването на сънища, предзнаменования и други странни събития) **ни въвежда в нещо, което Матей иска да разберем от самото начало**. Ако Исус е в някакъв смисъл **цар на юдеите**, това не означава, че управлението му е ограничено до юдейския народ. В основата на много пророчества за идващия цар, **Месията**, стоят предсказания, **че неговото управление ще донесе Божията справедливост и мир на целия свят** (например Псалм72; Ис.11:1-10). Матей ще завърши евангелието си с това, че Исус заръчва на последователите си да отидат и да направят ученици от всички народи; изглежда, че това е начинът, по който ще се сбъднат пророчествата за световното управление на Месията. На различни места в евангелието има намеци за същото нещо (напр. 8:11), макар че самият Исус не е търсил нарочно езичници по време на своето служение (вж. 10:5-6). Но тук, дори когато Исус е очевидно непознато бебе, има знак за това, което предстои да се случи. Даровете, които вълхвите донесли, били от рода на неща, които хората в древния свят биха сметнали за подходящи подаръци, които се поднесат на царе или дори - на богове.

Има и друг начин, **по който тази история насочва към кулминацията на Евангелието**. Исус най-накрая ще се изправи лице в лице с представителя на най-великия цар на света Пилат, подчинен на Цезар. Пилат ще има доста по-различни дарове, които да даде на Исус, въпреки че и той е предупреден насън да не му прави нищо (27:19). Войниците му са първите езичници след вълхвите, които наричат Исус "**юдейски цар**" (27:29), но короната, която му дават, е направена от тръни, а тронът му (*кръста Д.Пр.*) е отсреща. В този момент вместо ярка звезда ще настъпи неземеен мрак (27:45), от който ще чуем един-единствен глас на езичник: **„да, той наистина е Божий Син“** (27:54).

Матей казва: Чуите цялата история. Помислете какво означава за Исус да бъде истинският цар на евреите. И след това - **идете при Него, по какъвто и да е начин и с най-добрите дарове, които можете да намерите**.

Матей 2:13-23 - Пътуване до Египет

13 След като вълхвите си отидоха, внезапно ангел Господен се яви на Йосиф насън. Стани - каза той, - вземи детето и майка му и побързай да отидеш в Египет. Остани там, докато ти кажа. Ирод ще търси детето, за да го убие.

14 Той стана, взе детето и майка му през нощта и тръгна за Египет.

15 Той остана там до смъртта на Ирод. Това се случи, за да се изпълни това, което Господ каза чрез пророка: „От Египет призовах сина Си.“

16 Когато видя, че е бил измамен от вълхвите, Ирод изпадна в огромна ярост. Той изпрати хора да убият всички момчета във Витлеем и във всички околни области, на възраст от две години и по-малко, според времето, което му бяха казали вълхвите.

17 Тогава се изпълни словото, което дойде чрез пророк Йеремиа:

18 „И в Рама се чу глас,

плач и голямо ридание.

Рахил плаче за децата си

и няма да позволи на никой да я утеша,

защото тях ги няма вече.“

19 След смъртта на Ирод, внезапно ангел Господен се яви насън на Йосиф в Египет.

20 и каза: "Стани, вземи детето и майка му и иди в земята на Израил. Онези, които искаха да убият детето, са мъртви."

21 Той стана, взе детето и майка му и отиде в земята на Израил.

22 Но като чу, че Архелай управлява Юдея вместо баща му Ирод, той се уплаши да се върне там. След като беше посъветван насън, той отиде в областта Галилея.

23 Когато стигна там, той се засели в град, наречен Назарет. Това стана, за да се изпълни казаното от пророка: „Той ще бъде наречен Назорей.“ (виж Съд.13:5 - мой превод)

Веднъж проповядвах на голяма служба на Рождество Христово, на която семейството на известен

историк, прочут със скептицизма си към християнството, го беше убедило да присъства. След това той се приближи до мен, целият усмихнат.

"Най-накрая разбрах - заяви той, - защо хората обичат Рождество Христово".

"Наистина?" - казах аз. "Кажете ми."

"**Бебето не заплашва никого** - каза той, - така че всичко това е едно щастливо събитие, което не означава нищо!"

Аз бях смаян. В основата на коледната история в Евангелието на Матей е бебе, **което представлява такава заплаха за най-могъщия човек наоколо, че той убива цяло село, пълно с други бебета, за да се опита да се отърве от него.** В сърцето на историята в Лука за раждането на Исус също е бебе, което, ако само римският император знаеше това, щеше да бъде господар на целия свят. В рамките на едно поколение неговите последователи ще бъдат преследвани от империята като опасност за добрия ред. Каквото и друго да кажете за Исус, **но от раждането му нататък хората със сигурност са го смятали за заплаха.** Той объркал техните игри за власт и претърпял обичайната съдба на хората, които правят това.

Всъщност сянката на кръста пада върху историята от този момент нататък. Исус се ражда с цена за главата си. Заговори са замисляни; ангели трябва да предупредят Йосиф; те едва успяват да избягат от Витлеем. Ирод Велики, който даже не се поколебал да убива членове на собственото си семейство, включително любимата си жена, когато ги заподозрял в заговор срещу него, и който, на смъртния си одър, издал заповед да бъдат избити водещите граждани на Йерихон, за да плачат хората на погребението му – на този Ирод не му мигнало даже окото при мисълта да убие голям брой малки бебета, в случай че някое от тях бъде сметнато за претендент за царския трон. С нарастването на властта му нараствала и параноята му - една необичайна тенденция, както показват диктаторите по света от древността до днес.

Евангелието на Исус Месията се ражда в земя и във време на проблеми, напрежение, насилие и страх. Прогонете всички мисли за мирни коледни сцени. Преди принцът на мира да се научи да ходи и да говори, той е бил бездомен бежанец с цена за главата си. В същото време в този пасаж и в няколко други **Матей настоява да видим в Исус, дори когато нещата са най-мрачни, изпълнението на Писанието. Така трябваше да се появи Изкупителят на Израел;** така Бог щеше да започне да освобождава своя народ и да въдвори справедливост в целия свят. Няма смисъл Исус да пристигаме в комфорт, когато светът е в мизерия; няма смисъл той да има лесен живот, когато светът страда от насилие и несправедливост! **Ако иска да бъде Емануил, Бог с нас, Той трябва да бъде с нас там, където е болката. Именно за това става дума в тази глава.**

Цитирането от Матей на различни библейски текстове тук е озадачило много читатели. Когато той цитира Ос.11: 1 в стих 15 ("*От Египет призовах сина си*"), за момент изглежда, че той пренебрегва факта, че пророкът гледа назад към изхода на Израел от Египет, а не напред към "*Божия Син*", който тепърва ще дойде. Но това само по себе си пренебрегва факта, че **за Матей част от ролята и призванието на Исус е именно да направи историята на Израил завършена:** като "*Син Божий*" той, така да се каже, **е Израил в една личност,** успявайки най-накрая там, където Израил се е провалил (вж. по-специално 4: 1- 11).

Следващият цитат, който представлява пророчески фон за избиването на витлеемските деца от Ирод (стих 18), е от Йеремиа и в него отново има нещо повече, отколкото се вижда на пръв поглед. Пасажът от Йер.3:1-15 е посветен на Божието подновяване на **завета,** което най-накрая връща Израил от изгнание. Въпреки че Израил трябва да плаче и да скърби, спасението е на път. Матей отново намеква, че Исус носи избавление дори когато всичко изглежда мрачно и безнадеждно.

Накрая Матей свързва заселването на семейството в Назарет с пророчеството на Ис.11:1. Там думата *nazir* означава "израстък, издънка". От корена на Есей ще израсне израстък - казва Исая; с други думи, ще бъде поставено ново начало за царския дом на Давид. Това е, което целият пасаж обещава и Матей е решен да намира намеци за него навсякъде, където може. В лицето на Исус, **не въпреки** трескавите и трагични събития, случили се около раждането му, **а благодарение** на тях, Бог осигурява избавлението и спасението, за което Израил копнее, а чрез това и своята справедливост за света.

Не сме чуваме за последно за дома на Ирод. Но младото дете, родено да бъде истинският юдейски цар, е представено като носител на Божието спасение и наистина на Божието лично присъствие. Оттук нататък Матей ни приканва да наблюдаваме как Божият нов Изход се разгръща пред очите ни.

Матей 3:1-10 - Проповедта на Йоан Кръстител

1 В онези дни се появи Йоан Кръстител. Той проповядваше в Юдейската пустиня

2 и казваше: "Покайте се! Небесното царство идва!"

3 Ето, Йоан е човекът, за когото говореше пророк Исая, когато каза:

„Гласът на някой, който вика в пустинята:

*"Подгответе пътя, по който ще мине Господ,
изправете пътеките Му!"*

4 Самият Йоан имаше дрехи от камилска козина и кожен колан около кръста си. Храната му беше скакалци и див мед.

5 Хора от Йерусалим и цяла Юдея, и цялата област около Йордан отиваха при него.

6 Те бяха кръщавани от него в река Йордан, като изповядваха греховете си.

7 И като видя няколко фарисеи и садукееи, които идваха да бъдат кръстени от него, той им каза: "Вие сте змийско потомство! Кой ви е предупредил да избягате от идващия гняв?"

8 По-добре докажете покаянието си, като донесете правилния вид плод!

9 И не трябва да казвате за себе си: "Авраам е нашият баща." Нека ви кажа, че Бог е напълно способен от тези камъни да отгледа деца за Авраам!

10 Секирата вече се е прицелила в корена на дървото. Всяко дърво, което не дава добър плод, трябва да бъде отсечено и хвърлено в огъня. (мой превод)

Пътят, водата, огънят и брадвата. Четири мощни символи подреждат сцената, от която наистина започва историята за Исус.

Първо си представете полицейски кортеж, който профучава през градска улица. Първо се появяват мотоциклети с мигащи сини светлини. При приближаването им хората се отдръпват встрани от пътя. Всички знаят какво се случва: царят е отсъствал дълго време и най-сетне се е върнал. Две големи черни коли преминават, пълни с телохранители и официални лица. После колата със знамето отпред, в която е самият цар. По това време пътят е чист, не се виждат други коли, всички стоят неподвижно и наблюдават, размахват знамена и празнуват.

А сега пренесете тази сцена преди 2000 години, в горещата, прашна пустиня. Царят е отсъствал дълго време и се разнася слух, че той най-после се завръща. Но как? **Дори път няма.** Е, по-добре да подготвим път. И така, вестителят тръгва, за да извика на народите в пустинята: „Царят идва! Направете път за него! Направете го добър и прав!“

Това послание е отеквало в живота на еврейския народ в продължение на стотици години по времето на **Йоан Кръстител**, откакто е изречено за първи път в Ис. 40. То е част от великото послание за надежда, за прошка и за изцеление на народа след ужаса на **изгнанието**. Бог най-после ще се върне, носейки утеха и спасение. Да, казва Йоан; това се случва сега. Време е да се подготвим! Царят, самият Бог, се завръща! Пригответе се за Божието **царство!** И поразителното послание на Йоан прави всички да спрат и да обърнат внимание. Казано на днешния език, те видели сините мигащи светлини и спрели да правят това, което правели, за да се подготвят.

Но проблемът бил, че те не били готови, и то от много отдавна. Може да си мислите, че къщата ви е достатъчно подредена и добре поддържана, но ако изведнъж ви съобщят, че царят ще ви посети, може да ви се прииска още веднъж да направите пролетно почистване. И юдйският народ, дори набожният народ, който редовно се покланял в Храма, знаел в мозъка на костите си, **че не е готов за завръщането на Бога. Пророците казали, че Бог ще се върне, когато народът се покае, обръщайки се към Него с цялото си сърце.** Йоан Кръстител ги призовал да направят това и те отивали на тълпи при него.

Те идвали за кръщение. Йоан ги потапял във водата на река Йордан, докато те изповядвали греховете си. Това не било само символично пречистване за отделните хора; то било **знак за новото нещо, което Бог правел в историята**, за Израил и за света. Повече от 1000 години преди това израилтяните преминали река Йордан, когато за първи път влезли в Обещаната земя и я завладели. Сега те трябвало отново да преминат реката в знак на това, че се готови за по-голямо завоевание, за Божията победа над всяко зло и за установяването на Неговото царство на земята, както на **небето**.

Посланието на Йоан не било само утеха. Далеч от това. Той говорел за огън, който ще пламне, за брадва, която ще отсече дървото. Когато видял някои от юдейските религиозни водачи, **фарисеите и садукееите**, идващи за кръщение, Йоан им се подиграл. Те били като змии, които се измъкват от мястото на благотворителния огън, където се били скрили, веднага щом той започне да гори. Единственото нещо, което би накарало Йоан да промени мнението си за тях, би било, ако те наистина променят поведението си. **Преминаването през емоциите на кръщението не било достатъчно.** Истинското покаяние **означавало пълна и трайна промяна на сърцето и живота**. Това бил единственият начин да се подготви пътят за идващият цар.

И така, за какво трябвало да се покаят? Фарисеите се гордеели със своята чистота; било малко вероятно те да са виновни за скандални или очевидни грехове. Да, но гордостта им сама по себе си, пречела на Божието завръщане, а високомерието им към другите израилтяни, да не говорим към останалия свят, съвсем не съответствало на смирението, необходимо пред идващия цар. По-късно ще видим повече за това.

По-конкретно Йоан атакува тяхната увереност в произхода им. "Ние имаме Авраам за наш баща", казвали си те. С други думи, "Бог даде обещания на Авраам, ние сме негови деца, следователно Бог е ангажиран с нас и в края на краищата всичко ще бъде наред". Не бързайте толкова - предупреждавал ги Йоан. Вашият Бог е суверенен създател и за него не е проблем да създаде нови деца за Авраам от камъните в краката ви. Секирата е готова и чака да отсече дървото; когато дойде царят, той ще донесе както присъда, така и милост, и единственият начин да я избегнете, **е да покажете, че сте плодносно дърво** (самият Исус използва този образ неведнъж).

Суровите предупреждения на Йоан задават тона на голяма част от историята на Исус. Йоан подготвя пътя, без да знае как всъщност ще изглежда той, когато Божието царство пристигне; и Йоан е озадачен от резултата (11:2-6). **Мисията на Исус е доста по-различна от това, което хората понякога си представят**; утехата и изцелението в посланието му за царството, са балансирани от строгото и тържествено предупреждение, **че когато Бог се върне, той изисква абсолютна върност**. Ако Бог наистина е Бог, **Той не е** просто любезният, снизходителен, лекомислен родител, какъвто понякога си го представяме.

Бог, който дошъл при Своя народ в лицето на Исус, един ден ще разкрие своето царство в цялата му слава, като донесе справедливост и радост на целия свят. Как можем да се подготвим за този ден? Къде пътищата се нуждаят от оправяне? Какви огньове трябва да бъдат запалени, за да изгорят боклуците по пътя му? Кои мъртви дървета ще трябва да бъдат отсечени? И, което е също толкова важно, кой трябва да бъде призван точно сега да се покае?

Матей 3:11-17 - Кръщението на Исус

11 „Йоан продължил: Аз ви кръщавам ви с вода за покаяние. Но този, който идва след мен, е по-силен от мен! Аз не съм достоен дори да нося сандалите му. Той ще ви кръсти със Светия Дух и огън!

12 Той държи лопатата в ръка си, готов е да изчисти хамбара си и да събере всичкото си зърно в хамбара. Но той ще изгори плявата с огън, който никога няма да угасне.

13 Тогава Исус пристигна от Галилея при Йордан и дойде при Йоан, за да бъде кръстен от него.

14 Йоан се опита да Го спре. Той каза: "Аз трябва да бъда кръстен от Теб. И Ти ли ще дойдеш при мен?" -

15 Исус отговори: "Точно сега така трябва да стане; това е правилният начин да завършим целия спасителен план на Бога". Така Йоан се съгласи

16 и Исус беше кръстен. Когато Той излезе от водата, изведнъж небесата се отвориха и Той видя Божия Дух да слиза като гълъб и да каца върху Него.

17 Тогава се чу глас от небесата, който каза. "Този е Моят възлюбен Син. Аз съм възхитен от него." (мой превод)

Спокойно можем да кажем, че Йоан е бил толкова изненадан, колкото и ние. Или поне както би трябвало да бъдем, ако четем този пасаж, без да знаем какво предстои. За да добиете представа, представете си, че отиваме в огромна концертна зала, препълнена до краен предел с нетърпеливи и развълнувани меломани. Всички сме с програми в ръцете си и чакаме да започне гръмката музика. Знаем как трябва да звучи тя. Това ще бъде музика за битка, за победа, гръмотевици, светкавици и експлозии от прекрасен шум. Ръководителят на концерта излиза на сцената и със звънлив глас обявява, че известният музикант е пристигнал. Той ни изправя на крака, за да посрещнем с овации човекът, който ще изпълни всичките ни очаквания.

Докато стоим там с нетърпение, на сцената излиза малка фигура. Тя изобщо не прилича на това, което сме очаквали. Носи не диригентска палка, за да съживи оркестъра, а малка флейта. Докато гледаме, шокирани от мълчанието, той свири, нежно и тихо мелодия, съвсем различна от тази, която си бяхме представяли. Но докато слушаме, започваме да чуваме **познати теми, изпълнени по нов начин**. Музиката е завладяваща и крехка, тя си проправя път към нашето въображение и надежди, **и ги преобразява**. И когато тя достига своя край, като по сигнал, оркестърът отговаря с нова версия на музиката, която сме очаквали през цялото време.

А сега се вслушайте в Йоан като ръководител на концерта, който ни кара да се вълнуваме от солиста, който ще се появи. "Той идва! Той е по-силен от мен! Той ще ви даде Божия Дъх и Божия огън, а не само вода! Той ще ви оправи - ще изчисти бъркотията - ще изчисти Божията ферма, така че да остане само добрата пшеница! Стоим изправени в очакване на велик водач, може би самия жив Бог, който нахлува в залата с голяма експлозия, пламък от светлина и цвят, преобразявайки всичко с един удар.

А вместо това получаваме Исус. Исус, когото досега сме срещали само в **Евангелието** на Матей като бебе с цена за главата му. Исус, който идва и застава смирено пред Йоан, искайки да бъде **кръстен**, споделяйки покаяното настроение на останалата част от Юдея, Йерусалим и Галилея. Исус, който сякаш се

отъждествява не с Бога, който помита всички пред себе си в осъждане, а с хората, които сами са изправени пред този съд и имат нужда да се покаят.

Йоан, разбира се, е ужасен. Изглежда той е знаел, че Исус е този, когото е чакал; но защо тогава е дошъл да бъде кръстен? Какво се е случило с програмата? Какво се е случило с вятъра и огъня, с разчистването на Божията ферма? Нали ако има нещо друго, тогава той, Йоан, трябва да бъде кръстен от самия Исус?

Отговорът на Исус ни казва нещо жизненоважно за цялата евангелска история, която ще се разгърне пред изненадания ни поглед. Да, Той идва, за да изпълни Божия план, обещанията, които Бог е дал преди векове и никога не е забравил. Да, това са обещания, които ще разнесат Божия вятър, Божия дух, по света, ще донесат огъня на Божия справедлив съд над злото, където и да се появи то и ще спасят веднъж завинаги покаялият се Божий народ от всички видове изгнание, в които е бил принуден да отиде. Но ако Той, Исус, трябва да направи всичко това, **ето как Той трябва да го направи: като смирено се оприличи с Божия народ, като заеме неговото място, като сподели неговото покаяние, като живее неговия живот и накрая умре от неговата смърт.**

Какво добро ще направи това? И как ще доведе до резултата, за който Йоан - и неговите слушатели – копнеели?

Пълният отговор на тези въпроси, даден от Матей, е: **прочетете останалата част от историята.** Но ние вече можем да прозрем какъв ще бъде този отговор, когато Исус излиза от водата. Израил преминава през водата на Червено море и получава **закона**, който потвърждава статута му на Божи син, на Божи първороден. Исус излезе от водата на кръщението и получи Божия Дух, Божия вятър, Божието дихание по нов начин, което го обявява за Божий Син, Израел в личност. Гълъбът обаче, който за момент vyplъщава и символизира Светия Дух, **показва**, че предстоящият съд няма да бъде постигнат чрез войнствен или отмъстителен дух, а ще означава установяване на мир. **Самото осъждане е осъждано** от този Свят Дух, **точно както Исус най-накрая ще поеме върху себе си осъждането и ще го прекрати.**

Част от предизвикателството на този пасаж е да се научим отново **да бъдем изненадвани от Исус.** Той идва, за да изпълни Божите планове, а не нашите, и дори Неговите пророци понякога изглежда, че не разбират какво замисля Той. **Той невинаги ще свири музиката, която очакваме ние.** Но ако се научим да слушаме внимателно какво казва Той и да наблюдаваме внимателно какво прави Той, ние ще открием, че истинските ни копнежи, гладът под повърхностното вълнение, **ще бъдат богато задоволени.**

В същото време онези, които с покаяние и вяра следват Исус през кръщението и по пътя, по който Той сега ще ни води, ще открият, ако се вслушат, че същият глас от небето говори и на нас. **Когато се научим да оставяме настрана собствените си планове и да се подчиняваме на Неговите,** може да ни бъдат дадени моменти на прозрение, проблясъци на Неговата по-голяма реалност. И в центъра на този внезапен поглед ще открием нашия любящ Отец, който ни утвърждава като свои деца и също ни снабдява с Духа си, **така че животът ни да бъде почистен и готов за употреба.**

Матей 4: 1-11 - Изкушението в пустинята

1 Тогава Исус беше изведен от Духа в пустинята, за да бъде изпитан от дявола.

2 И той постеше четиридесет дни и четиридесет ноци, а в края им огладня.

3 Тогава изкушителят се приближи до Него и каза: „Ако наистина си Божий Син, кажи на тези камъни да станат хлябове!“

4 Исус отговори: "Библията казва, че хората не живеят само с хляб. Ние живеем с всяка дума, която идва от Божията уста."

5 Тогава дяволът Го отведе в светия град, изправи Го на върха на храма и Му каза:

6 "Ако наистина си Божий Син, хвърли се долу. Библията все пак казва,

че Бог ще заповяда на ангелите Си да се грижат за Теб

и те ще Те носят в ръцете си,

за да не нараниш крака Си в камък."

7 Исус отговори: "Но в Библията също се казва, че не трябва да караш Господа, твоя Бог, да се доказва!"

8 Тогава дяволът отново го отведе, този път на една много висока планина. Там той му показва всички величествени царства на света и Му каза:

9 "Ще ти дам всичко това, ако паднеш и ми се поклониш."

10 Исус отговори: "Махни се оттук, Сатана! Библията казва: "Покланяй се на Господа, твоя Бог и служи само на Него!"

11 Тогава дяволът Го остави, а ангелите дойдоха и се погрижиха за Него. (мой превод)

Дженифър отиде на дълга разходка в гората. Бяха минали изтощителни шест месеца и тя имаше нужда от време да помисли. Беше се съсредоточила върху кампанията. Откакто нейната местна партия ѝ беше казала, за нейна изненада, че искат тя да бъде техният кандидат, тя беше завладяна от честта както да се кандидатира за член на парламента, така и да служи на народа си, на страната си, на света. Всичките ѝ благородни идеали ѝ се усмихваха, примамваха я, казваха ѝ, че сега ще може да ги постигне. Единствената ѝ мисъл беше: „Бъди избрана и най-после ще можеш да промениш света! Да направиш нещата по-добри. Да промениш нещата.“

След това - последните трескави дни на кампанията. Обикаляне на района, стискане на ръце, речи, ношни срещи с партийни работници, сън, прекалено много кафе, още речи, още стискане на ръце. И накрая изборите. Тя все още не можеше да повярва. Победа с 10 000 гласа. Те я бяха пожелали. Бяха я избрали. Това беше нейният ден и той беше сладък.

Но тя се нуждаеше от пространство, за да помисли, да размисли, да осмисли всичко. Затова се разходи сама в гората.

Тя беше шокирана от това, което откри. Идеалите все още бяха там - мечтите за служенето, за промяна на света. Но какви бяха тези други гласове?

"Сега най-сетне - прошепнаха те, - имаш шанс да спечелиш истински пари. Много фирми ще те искат в Съвета на директорите си, за да лобират за тях пред министрите. Можеш да определиш цената си. Това е само първото стъпало по стълбата" - казаха гласовете. "Ако изиграеш добре картите си, ако не вдигаеш шум за много неща и се запознаете с правилните хора, може да станеш министър... в кабинета... слава и популярност... пресконференции, телевизионни изяви..."

Какво се случваше? Откъде идваха тези гласове?

Но имаше и още нещо.

„Помисли си какво би могла да направиш сега“ - прошепнаха гласовете. "Онзи партиен активист, който никога не си харесвала - можеш да се отървеш от него. Ти имаш власт. И ще имаш още. Светът е твоята шахматна дъска. Продължавай и играй играта по свой начин!"

Един от ранните християнски автори разказва, че Исус е бил изкушаван като другите хора във всяко едно отношение (Евр. 4:15). Тогава не бива да се учудваме, че след великия момент на прозрение, когато усещането му за Божието призвание и любов е било така драматично потвърдено при кръщението му, **той е трябвало да се изправи срещу шепнещите гласове и да ги разпознае такива, каквито са.** Всички тези внушения **са начини за изкривяване на истинското призвание:** призиванието да бъдеш истински човек, да бъдеш Божия личност, да бъдеш слуга на света и на другите хора. Исус трябва да се изправи пред тези изкушения сега **и да спечели поне първоначална победа над тях. Ако не го направи, те ще го срещнат внезапно, наред работата му и може да го завладеят.**

Първите две изкушения се заиграват със самата сила, която Той току-що е получил. "Ти си Моят възлюбен Син!" - му е казал Бог. Добре, шепне демоничният глас; ако наистина си Божий Син, със сигурност Той не може да иска Ти да гладуваш, когато имаш силата да си набавиш храна? Сигурно искаш хората да виждат кой си? Защо не направиш нещо наистина впечатляващо? И тогава, изоставяйки привидната логика, врагът излиза смело и казва: забрави за небесния си Отец. Просто ми се поклони и аз ще ти дам сила и величие, каквото никой друг не е имал.

Исус прозира капана. Той всеки път отговаря с Библията и с Бога. Той се ангажира да живее според Божието **слово**; да се доверява напълно на Бога, без да залага хитри ситуации, за да постави Бога в затруднение. Той е обвързан да обича и да служи единствено на Бога. **Плътта може да крещи за удовлетворение; светът може да се държи съблазнително; самият дявол може да предлага невиджана сила; но любящият Бог на Израил, този, когото Исус познава като баща, предлага реалността на това какво означава да бъдеш човек, да бъдеш истински израилтянин, да бъдеш Месия.**

Библейските текстове, които Исус използва като свое ключово оръжие, ни помагат да разберем как тази забележителна история се вписва в Евангелието на Матей в този момент. Всички те са взети от историята на Израил в пустинята. Исус е преминал през водите на кръщението, както Израил преминава Червено море. Сега Той трябва да се изправи пред 40 дни и нощи, еквивалентни на 40-те години на Израил в пустинята. **Но там, където Израил се провалял отново и отново, Исус успявал.** Най-после има истински израилтянин - казва Матей. Той е дошъл да направи това, което Бог винаги е искал от Израил - **да донесе светлина на света** (вж. стих 16).

Зад това се крие още по-дълбоката история на Адам и Ева в градината. **Една единствена заповед; едно единствено изкушение; един единствен опустошителен резултат.** Исус запази погледа си върху свой Отец **и така стартира мисията да премахне на вековните последици от човешкото непокорство.** Той ще се среща отново с изкусителя под различни форми: Сатана ще протестира пред Него чрез най-близкия Му

сътрудник (*Петър Д.Пр.*), че трябва да промени решението си да отиде на кръста (16:23); ще му се присмива чрез свещениците и минуващите, докато виси на кръста (27:39-43, отново с думите "*ако си Божий Син*"). **Това не е случайно.** Когато отказва да тръгне по пътя на изкушителя, Исус прегръща пътя на кръста. Примамливите шепоти, които отеквали около главата му, **имали за цел да го отвлекат от основното му призвание, от пътят, на който го бе посветило кръщението, от пътя на служението, който щеше да доведе до страдание и смърт.** **Те имали за цел да го спрат да изпълни Божието призвание, да изкупи Израил и света.**

Изкушенията, с които всички ние се сблъскваме ден след ден и в критични моменти на решение и призвание в живота ни, може да са много различни от тези на Исус, **но имат точно същата цел.** Те не се опитват просто да ни подмамат да извършим този или онзи грях. Те се опитват да ни разсеят, да ни отклонят от пътя на служението, за което ни е упълномощило кръщението. **Бог има скъпо, но удивително славно призвание за всеки един от нас.** Врагът ще направи всичко възможно, за да ни разсеи и да осуети Божията цел. Ако сме чули Божия глас, който ни приветства като Негови деца, ще чуем и шепнещите предложения на врага.

Но като Божий деца ние имаме право да използваме същата защита като самия Божи син. **Съхранявайте Писанието в сърцето си и знайте как да го използвате. Дръжте погледа си върху Бога и се доверявайте на Него за всичко.** Помнете призиванието си - да носите Божията светлина в света. И кажете твърдо "не" на гласовете, които ви примамват обратно в тъмнината.

Матей 4:12-17 - Обявяване на Царството

12 Когато чу, че Йоан е арестуван, Исус отиде в Галилея.

13 Той напусна Назарет и отиде да живее в Капернаум, малък град край морето в областта на Завулон и Нефталим.

14 Това стана, за да се сбъдне словото, изречено чрез пророк Исаия:

15 „земята на Завулон и Нефталим, по пътя край морето, отвъд Йордан, Галилея, земя на народите;

16 Хората, които седяха в тъмнината, видяха голяма светлина;

Светлина засия за онези, които седяха в сенчестата земя на смъртта.“

17 Оттогава Исус започна да проповядва, като казваше: "Покайте се! Небесното царство идва!"
(мой превод)

Веднъж познавах едно малко момче (не, наистина не бях аз), което се обаждаше по телефона на хора на случаен принцип. Когато някой глас вдигнеше слушалката, той казваше: "Вие ли сте на линия?" "Да", отговаряше нищо неподозиращата жертва. "Е, излизайте бързо!" - крещеше той. "Идва влак!"

Предупреждението за приближаващ обект или събитие винаги е важно. Трябва да знаем какво идва, каква опасност представлява, какви действия трябва да предприемем. А в случая с Исус и с начина, по който Матей ни разказва за него, има едно изключително важно нещо: трябва да знаем какво е това **небесно царство**, за което той казва, че приближава и какви действия очаква той от хората да предприемат. Въпреки че **това обявяване е централно** за всичко Исус е бил и е вършил, както и във всичко, което евангелията казват за Него, **е забележително колко малко хора наистина разбират за какво става дума.**

Първо, най-важното. В Матей обикновено Исус говори за "небесното царство"; в другите евангелия обикновено се използва изразът "Божие царство". Казването на "небе" вместо "Бог" е обичаен юдейски начин да се избягва думата "Бог", **поради почит и уважение.** (*Коментар: виж Втор.5:11 Д.Пр.*) Трябва да изчистим от съзнанието си **всяка мисъл, че "небесно царство" означава място, - "небе", разглеждано като мястото, където хората на Бога отиват след смъртта си.** В края на краищата това не би имало никакъв смисъл тук. Как би могло да се каже, че този вид царство "наближава" или "пристига"?

Не. Ако "небесно царство" означава същото като "Божие царство", тогава имаме много по-ясна представа какво е имал предвид Исус. Всеки, който предупреждава хората за нещо, което предстои да се случи, **трябва да е знаел, че хората, на които говори, ще го разберат.** И всеки юдеин от първи век, който чува някой да говори за Божие или Небесното царство, би знаел. **Това означавало революция.**

Исус е израснал в сянката на движенията на Царството. Римляните завладели родината му около 60 години преди раждането му и били последните от дългата редица езически народи, които направили това. Те поставили Ирод Велики, а след него и синовете му, за марионетни монарси, които да вършат мръсната им работа. Повечето юдеи негодували и срещу двете части на това споразумение и копнеели за възможност да се разбунтуват.

Но те не просто жадували за свобода по начина, по който го правят повечето подчинени народи. Те я искали заради това, в което вярвали за Бога, за себе си и за света. Ако е имало един Бог, който е създал

целия свят, **и ако те са били негов специален народ**, тогава не би могло да бъде Божия воля да ги управляват езически чужденци. Нещо повече, Бог дал обещания в техните писания, че един ден наистина ще ги спаси и ще оправи всичко. И тези обещания са насочени към един нещо конкретно: **Бог ще стане цар. Цар не само на Израил, но и на целия свят**. Цар, който най-сетне ще донесе справедливост и мир, който ще обърне света с главата надолу и ще го изправи отново с главата нагоре. Революционерите вярвали, че не трябва да има друг цар освен Бог. Божието царство, Небесното царство, било това, за което те копнеели, за което се молели, за което работели и за което били готови да умрат.

И сега Исус обявява, че Божието царство, суверенното управление на небето, се приближавало като бърз влак. Тези, които стоят безучастно, е по-добре да обърнат внимание и да се махнат от пътя. Божието царство означавало както опасност, така и надежда. ако справедливостта и мирът са на път, тогава онези, които са нарушили справедливостта или са нарушили мира, може да се окажат в беда. По-добре е те да се вземат в ръце, докато има време. И добрата стара дума за това е: **"Покай се!"**

Проблемът с тази дума е, **че хората често не разбират какво означава тя**. Мислели са, че тя означава "да се чувстваш зле заради себе си". **Това не е така. Тя означава "да смениш посоката"**; "да се обърнеш и да тръгнеш в друга посока" или "да спреш това, което правиш, и да направиш обратното". **Не е важно как се чувствате. Важното е какво правите относно посоката**.

Исус вярвал, че съвременниците му вървят в грешна посока. Те се стремелиа към революция от стандартния вид: военна съпротива срещу окупационните сили, която да доведе до завземане на властта. Част от основната тема на изкушенията в пустинята е внушението, че трябва да използва собствения си статут на Божий Месия, за да започне някакво движение, което да го изстреля към властта, привилегиите и славата.

Проблемът на всички тези движения биле, **че те се борели с тъмнината, с оръжието на тъмнината**, а Израил беше призван - и Исус беше призван - да донесе Божията светлина в света. Ето защо Матей свързва ранната проповед на Исус с пророчеството на Исаия, в което се говори за хора в тъмнината, които са заслепени от внезапна светлина, пророчество, което продължава да говори за детето, което ще се роди, за идващият Месия, чрез когото Бог най-накрая ще освободи Израил (Ис. 9:1-7). Исус е виждал, **че стандартният вид революция - да се воюва и да се убива, за да се сложи край на ... воюването и убиването - е безсмислица**. Да се прави това в името на Бога е богоухулна безсмислица.

Но проблемът е, че много от съвременниците му не искали да се включат в борбата. Затова посланието му за покаяние **не било** те да съжаляват за личните си и частни грехове (макар че той, разбира се, искал и това), **а че като нация трябва да спрат да се втурват** към ръба на скалата на насилствената революция, **а да тръгнат по другия път, към Божието царство на светлината, мира, изцелението и прошката, за себе си и за света**.

Какво ще се случи, ако те не го направят? Постепенно, с развитието на историята на Матей, започваме да осъзнаваме каква е последицата. Ако носителите на светлината настояват за тъмнина, те ще имат тъмнина. Ако хората на мира настояват на войната, те ще имат война. Ако хората, призвани да носят Божията любов и прошка в света, настояват да мразят всички останали, омразата и всичко, което тя носи, ще се сгромоляса около ушите им. **Това няма да бъде произволна присъда или наказание; това ще бъде онова, за което те самите са призовавали**. Ето защо те трябва да се покаят, докато все още има време. **Царството идва, а те стоят на пътя му**.

Посланието е също толкова спешно днес, ако не и по-спешно за нас, които живеем от тази страна на Голгота и Великден. Матей иска да ни каже, **че царството, което Исус е установил чрез собственото си дело, смъртта и възкресението си, сега ни изправя пред същото предизвикателство**. Работим ли, за да разширим Божието царство в света? Или стоим на пътя му?

Матей 4:18-25 - Исус призовава учениците

18 Като ходеше край Галилейското море, Исус видя двама братята Симон (наричан още Петър) и брат му Андрей. Те бяха рибари и хвърляха мрежи в морето.

19 Той им каза: "Вървете след Мен! Ще ви направя ловци на човеци!"

20 Те веднага оставиха мрежите си и тръгнаха след Него.

21 Той продължи нататък и видя други двама братя: Яков, Заведеев син и брат му Йоан. Те бяха в лодка и кърпеха мрежите си, заедно с баща си Заведей. Той ги повика.

22 И те веднага оставиха лодката и баща си, и тръгнаха след Него.

23 Той премина през цяла Галилея, като поучаваше в синагогите им и проповядваше добрата новина за царството, като изцеляваше всяка болест и всяка немощ сред народа.

24 Слухът за Него се разнесе из цяла Сирия. Те довеждаха при Него всички хора, измъчвани от

различни болести и недъзи, обладани от демони, епилептици и паралитици, и Той ги изцеляваше.

25 Големи тълпи тръгнаха след Него от Галилея, Декапол, Йерусалим, Юдея и отвъд Йордан.

Ако днес отидете в Галилея, ще ви покажат лодка, която може би е принадлежала на Андрей и Петър, или може би на семейство Зеведееви.

В една от най-забележителните археологически находки в Светите земи (които са пълни с такива), през едно лято, когато нивото на Галилейско море спада драстично в период на суша, била намерена лодка да стърчи от калта. С голямо внимание тя била издигната от морското дъно, почистена и запазена. Сега в специална изложба милиони посетители могат да видят лодката, която първите последователи на Исус са използвали за риболов. Тя е датирана с въглеродни емисии, че е точно от времето на живота на Исус. Лодката е ярко напомняне за всекидневното съществуване на неговите последователи **и за това, какво им е струвало да се откажат от всичко и да последват Исус**. Според днешния език те са били дребни бизнесмени, които са работили като семейства не за огромни печалби, а за да изкарат достатъчно, за да живеят и да имат малко повече. Рибата е била в изобилие и имало добри пазари. В един космополитен район, където идват и си отиват войници, пътници, поклонници и търговци, както и местното население, хората винаги са искали това, което те продавали. Но това била тежка, а понякога и опасна работа. Животът им е бил скромно осигурен, но не и луксозен. **Тогава защо те се отказали от всичко това, за да последват един странстващ проповедник?**

Същият въпрос стои пред хората днес. Защо този човек се е отказал от обещаваща юридическа кариера, за да стане проповедник, захвърляйки цял живот с високи доходи, заради несигурността и бедността на пастирството и преподаването в църква? Защо този човек е изоставил забележителните си дарби на певец, за да изучава теология и да бъде ръкоположен? Защо този човек е станал учител, онзи - управител на затвор, този - монах, онзи - мисионер? **И - тъй като тези по-очевидни призвания са само върхът на айсберга на християнското призвание - защо християните в милиони други сфери на живота редовно се отказват от начина на живот и практиките, които изглеждат привлекателни и доходоносни, за да запазят честността, почтеността, вярата, надеждата и любовта?**

Отговорът може да бъде само в самия Исус и в изумителния магнетизъм на неговото присъствие и личност. Това може да се познае и усети днес, когато размишляваме върху историите за него и се молим да го опознаем по-добре, **(Коментар: Превел съм прекрасната книга „Познаване на Бога“ от Паркър. Можете да я намерите на <https://methodist.bg/%d0%ba%d0%bd%d0%b8%d0%b3%d0%b8/> Д.Пр.)** точно както първите ученици са познавали и усещали присъствието му преди 2000 години. Понякога призивът му идва бавно, започвайки като слабо шумолене и нараствайки, докато вече не можем да го игнорираме. Понякога Той призовава хората така внезапно и драматично, както призова Петър и Андрей, Яков и Йоан. Когато това се случи с вас, по какъвто и да е начин, и с каквото и да е темпо, **вие ще знаете**; Исус има начин да проникне и с каквото и да се занимаваме - каквито и мрежи да оправяме или каквато и риба да ловим - **по някакъв начин ние ще сме достатъчно наясно с Неговото присъствие и призив, за да знаем какво се иска от нас да направим.**

Поне ще знаем, че от нас се иска да го следваме. Няма да знаем непременно докъде ще доведе всичко това и може би нямаме да сме толкова нетърпеливи, ако знаехме. "Сега ще бъдете ловци!" - това казал Исус на Петър и Андрей; какво ли са си мислели, че ще означава това? Знаеха ли как ще се почувстват тези „хора“? **Знаеха ли, че и двамата ще бъдат разпънати на кръст, както и техният учител?** Дали Яков, братът на Йоан, е имал и най-малката представа, че след няколко години ще бъде мъртъв, убит по заповед на Ирод? **Не, не са имали.** Бог в Своята милост разкрива нещата малко по малко. Нито пък Петър си е мислил, че в крайна сметка ще има огромна църква в Рим, посветена на паметта му, или пък Андрей е предполагал, че цели държави (Шотландия, Гърция, Русия) ще го смятат за свой светец-покровител. Те не видяха нито славата, нито болката в онзи ден, когато един млад мъж се разхождаше край морето в техния малък град Капернаум, на северния бряг на Галилейското езеро. **Те само го видяха и това им беше достатъчно.** В него, както е казал Павел, са скрити всички съкровища на славата и болката. Ето за какво става дума в евангелската история.

Но не само личният магнетизъм е привличал хората от стотици километри наоколо да търсят този Исус, докато той е пътувал насам-натам из Галилейската област. Това са неговите забележителни изцеления. Когато му дойде времето, Матей ще ни разкаже повече истории за тези събития. Засега в кратко резюме той ни разказва как изведнъж се разчуло, че хора, чийто живот е бил помрачен от всякакъв вид болести и неразположения - и ние трябва само за минута да помислим за живота преди съвременната медицина, за да разберем какво означава това - могат да бъдат излекувани, ако дойдат при този необикновен човек. Историите днес са единомислени, че това е единственото обяснение за тълпите, които Исус привлича. Той наистина е имал необикновени способности за изцеляване. Но Исус никога не е бил просто лечител, макар

това да е било жизненоважна част от работата му. За Него изцеленията били знаци за новото, което Бог правел чрез Него. Божието царство - Божието суверенно, спасително управление най-сетне се разгръща в Израел и в света чрез него. Как това да не донесе изцеление след себе си? Скоро рибарите се озовали не в спокойна работа на семейния си кораб край езерото, а в центъра на оживени тълпи. Мисията на Исус била започнала и те били въввлечени в нея.

Какво привлича тълпите днес? Разбира се, забавленията: футбол, рок музика, големи партита с фойерверки. Големи национални трагедии, като смъртта на популярна принцеса или голямо бедствие. Какво би било необходимо - какво биха могли и би трябвало да правят последователите на Исус днес - което ще изпрати хората с новината, че се случва нещо ново и че всички трябва да дойдат бърз

Матей 5:1-12 - Блаженствата

1 Когато Исус видя множествата, изкачи се на хълма и седна. Учениците Му дойдоха при Него.

2 Той пое дълбоко дъх и започна поучението си:

3 "Чудесна новина за бедните духом! Небесното царство е ваше.

4 Чудесна новина за скърбящите! Вие ще бъдете утешени.

5 Чудесна новина за кротките! Вие ще наследите земята.

6 Чудесна новина за хората, които гладуват и жадуват за Божията справедливост! Вие ще бъдете удовлетворени.

7 Чудесна новина за милостивите хора! Самите вие ще получите милост.

8 Чудесна новина за чистите по сърце! Вие ще видите Бога.

9 Чудесна новина за миротворците! Вие ще бъдете наречени Божии деца.

10 Чудесна новина за хората, които са преследвани заради Божия път! Небесното царство принадлежи на вас.

11 Чудесна новина за вас, когато хората ви клеветят и преследват, и говорят за вас всякакви нечестиви неща лъжливо заради мен!

12 Празнувайте и се радвайте: има голяма награда за вас на небето. Ето как гонеха пророците, които бяха преди вас". (мой превод)

Преди много години имаше един драматичен филм за първите пилоти, които преодоляха звуковата бариера. Никой самолет не беше летял по-бързо от скоростта на звука. Много хора не вярваха, че това е възможно. Някои мислеха, че самолетът ще се разпадне под силите, които ще бъдат създадени. В крайна сметка във филма различни пилоти преминаха със самолетите си отвъд магическата цифра от 735 мили (*Коментар: 1235 км Д.Пр.*) в час, само самолетите им да се разпаднат от огромните вибрации или да се разбият. Управлението, изглежда, отказваше да работи правилно, щом самолетът се приближеше до звуковата бариера.

Накрая, в кульминацията на филма, друг пилот-изпитател разбира какво да направи. Изглеждаше, че когато самолетът пробие звуковата бариера, **управлението започва да работи в обратна посока.** Издърпването на лоста, за да накара самолета **да вдигне носа си нагоре, го изпращаше вместо това надолу.** Изключително смел, той достигна до тази скорост. В критичния момент, **вместо да дръпне лоста към себе си, той го избуца напред.** Обикновено това би накарало самолета да се гмурне, **но интуицията му била правилна.** Носът се издигна и самолетът полетя напред, бързо и свободно, по-бързо, отколкото някой е летял преди.

Тази история не е исторически достоверна. Чък Йегер, първият човек, който е летял по-бързо от скоростта на звука в реалния живот, често е бил питан, дали е направил това по начина, показан във филма, **но той е настоявал, че не е било така.** Въпреки това историята дава нагледна илюстрация на това, което Исус прави с тези **на пръв поглед прости думи.** Той взема управлението и го кара да работи в обратна посока.

Единственото обяснение изглежда е, че той си мисли, че превежда Божиите хора през звуковата бариера - води ги на място, където никога не са били. Единственото нещо, което повечето хора знаят за преминаването на самолетите през звуковата бариера е, че се чува силна експлозия. Много от съвременниците на Исус биха казали, че това е добра представа за ефекта, който Той създавал.

Исус не е бил просто велик учител и ако се опитаме да го опишем по този начин, ние ще го разберем погрешно. Този пасаж е началото на известната "Проповед на планината", която преминава през глави 5, 6 и 7 от Евангелието на Матей и излага, в представянето на Матей, основните теми на проповедта на Исус. Хората често казват какво прекрасно учение е Проповедта на планината и че ако само хората я спазваха, светът щеше да е по-добър. **Но ако си мислим, че Исус просто седи там и казва на хората как да се държат**

правилно, ще пропуснем това, което наистина се случвало. Тези "блаженства", "чудесните новини", които той съобщава, **не казват** "старайте се много да живеете така". Те казват, **че хората, които вече са в подобна форма, са в добро състояние.** **Те трябва да бъдат щастливи и да празнуват.**

Исус не предполага, че това са просто вечни истини за начина, по който е устроен светът, за човешкото поведение. Ако е твърдял това, значи е грешал. Скърбящите често умират неутешени, кротките не наследяват земята, онези, които копнеят за справедливост, често отнасят този копнеж в гроба. Това е свят, обърнат наопаки, или може би как да живеем в свят, обърнат с главата надолу; и Исус казва, **че с неговото дело това започва да се сбъдва.** Това е обявление, а не философски анализ на света. **То е за нещо, което започва да се случва, а не за обща истина за живота.** **Това е евангелие: добра новина, а не добър съвет.**

Следвайте ме, казва Исус на първите ученици; защото в Него, Живият Бог върши нещо ново и този списък с "чудесни новини" е част от Неговата покана, част от Неговия призив, част от Неговия начин да каже, че Бог действа по нов начин и че това е начинът, по който изглежда. **Исус започва нова ера за Божия народ и Божия свят.** Оттук нататък всички контролни механизми, които хората са смятали, че знаят, ще заработят в обратна посока. **В нашия свят все още повечето хора мислят, че чудесната новина се състои от успех, богатство, дълъг живот и победа в битка.** Исус предлага чудесни новини за смирените, бедните, странниците, миротворците.

Думата употребена за "чудесна новина" често се превежда като "благословени" и е част от смисъла, че това е Божията чудесна новина. Бог действа във и чрез Исус, за да преобърне света, да преобърне Израил, да изсипе щедри "благословения" върху всички, които сега се обръщат към Него и приемат новото, което Той прави. (Този списък понякога се нарича "Блаженства", защото латинската дума "beatus" означава "благословен".) Но смисълът **не е** в това да предложим списък на това, какви хора Бог обикновено благославя. **Смисълът е да се обяви Божият нов завет.**

Във Второзаконие народът преминавал през пустинята, стигал до границата на Обетованата земя и Бог му дал официален завет. Той изброил благословиите и проклятията, които щели да ги сполетят, ако бъдат послушни или непослушни (глава 28). **Сега Матей ни показва Исус, който излиза от Египет (2:15), преминава през водата и пустинята (глави 3 и 4) и влиза в Обетованата земя (4:12-25).** Тук вече е **Неговият нов завет.**

И така, кога тези обещания се сбъдват? Християните се изкушават да отговорят: на небето, след смъртта. На пръв поглед стихове 3, 10 и 11 изглежда, че казват това: „Небесното царство“ принадлежи на бедните духом и на преследваните и за тези, които страдат от преследване заради Исус, има голяма награда **"на небето"**. Това обаче **е погрешно разбиране** на значението **на "небе"**. Небето е Божието пространство, в което съществува пълна реалност, близо до нашата обикновена ("земна") реалност **и е взаимосвързана** с нея. Един ден небето и земята ще се свържат завинаги и истинското състояние на нещата, което в момента не се вижда, ще се разкрие. **В края на краищата, в стих 5 се казва, че кротките ще наследят земята, а това едва ли може да се случи в едно безтелесно небе след смъртта.**

Не: **разковничето** идва в следващата глава, **в молитвата** на която Исус учи Своите последователи. Ние трябва да се молим Божието царство да дойде и Божията воля да се изпълни "както на небето, така и на земята". Животът на небето - **животът в царството, в което Бог вече царува** - **трябва да се превърне в живот на света, превръщайки сегашната "земя" в място на красота и наслада, което Бог винаги е възнамерявал.** И тези, които следват Исус, **трябва да започнат да живеят по това правило тук и сега.** **Това е смисълът на Проповедта на планината** и по-специално на тези "блаженства". Те са призив **да живеем в настоящето по начин, който ще има смисъл в обещаното от Бога бъдеще;** защото това бъдеще е дошло в настоящето в лицето на Исус от Назарет. Този свят може да изглежда обърнато с главата надолу, но ние сме призвани да вярваме с голяма смелост и че в действителност това е пътят в правилната посока. Опитайте и вижте.

Матей 5:13-20 - Изпълнение на закона

13 "Вие сте солта на земята! Но ако солта стане безвкусна, как ще стане отново солена? Тя не е полезна за нищо. Можете да я изхвърлите и да ходите по нея.

14 Вие сте светлината на света! Един град не може да бъде скрит, ако е на върха на хълм.

15 Хората не палят лампа и не я слагат под кофа, а я поставят на светилник. Тогава тя дава светлина на всички в къщата.

16 Така трябва да светите със светлината си пред хората! Тогава те ще видят какви чудесни неща правите и ще отдадат слава на вашия Отец в небето.

17 Не мислете, че съм дошъл да унищожа закона и пророците. Не съм дошъл да ги унищожа;

дойдох да ги изпълня!

18 Истина ви казвам: докато небето и земята не изчезнат, нито една чертичка, нито една точка няма да изчезне от закона, докато всичко не се сбъдне.

19 Така че всеки, който отслаби дори една от тези заповеди, дори и най-малките, и учи на това хората, ще бъде наречен най-малък в небесното царство. Но всеки, който ги изпълнява и ги преподава, ще бъде наречен велик в небесното царство.

20 Да, нека ви кажа: ако заветното ви поведение не е много по-добро от това на книжниците и фарисеите, никога няма да влезете в небесното царство“.

Всички знаем какво се случва, когато една революционна партия изведнъж се окаже на власт. Едно е да крещиш гневно отстрани, а съвсем друго - да съставиш правителство и да управляваш държава. Трябва да се организират и да се решават всякакви неща, които едно бунтовническо движение може с удоволствие да пренебрегне.

Когато това се случи, се задават два въпроса. Първо, може ли това движение наистина да прави основните неща, които едно правителство може да прави, по-добре от предшественика си? Дали то просто е вдигало много шум, който сега се оказва горещ въздух, или наистина може да достави блага? Второ, може ли то да остане вярно на себе си и на първоначалните си идеали, въпреки че сега е на власт? **Дали на свой ред няма да се превърне в корумпирано и подобно на всички останали правителства, които започват с пламтяща слава и добри намерения и завършват с корупция и бъркотия?**

Исус започвал революция, но тя е различна от всички останали, които се зараждат по негово време. И е трябвало да прави две неща едновременно. **Първо**, трябвало да покаже на евреите по негово време, че това движение наистина е изпълнението на всичко, в което Израил е вярвал и за което копнеел. **Второ**, трябвало да покаже, че той и неговите последователи наистина живеят (и също така умират) по новия път, който той обявявал. Напрежението между тези две неща понякога е изглеждало жестоко **и до ден днешен много хора го разбират погрешно**. Някои смятат, че Исус е просто велик юдейски учител без особена революция. Други пък го смятат за толкова революционен, че изоставя юдаизма и създава нещо съвсем ново.

Този пасаж показва как самият Исус е съчетал двете неща. Той наистина предлага нещо напълно революционно, на което ще остане верен; но всъщност това е реалността, към която целият живот и традиция на израилтяните са сочели.

Този пасаж, следващ поразителното въведение към Проповедта на планината в стихове 3-12, въвежда основната тема, която ще занимава Исус в следващия момент. **Той е дошъл да изпълни закона и пророците**. През по-голямата част от останалата част от проповедта се обяснява какво точно означава това, чак до 7:11; след това 7:12, повтаряйки 5:17, обобщава всичко. Той казва: **"Правете на другите това, което бихте искали те да правят на вас, защото това е същността на закона и пророците"**. (мой превод) След това проповедта завършва с остри предупреждения за спешната необходимост да се обърне внимание на това, което Исус казва (7: 13-27).

Матей 5:21-26 - За убийството и помириенето

21 "Чули сте, че на древните хора било казано: "Не убивай"; и всеки, който извърши убийство, ще отговаря пред съда.

22 Но аз ви казвам, че всеки, който се гневи с брат си, ще бъде подсъдим; всеки, който използва нецензурни и оскърбителни думи, ще отговаря пред съда; и всеки, който каже: "Ти, глупако", ще бъде подложен на огъня на Геена.

23 И така, ако идваш при олтара с дара си и там си спомниш, че брат ти има претенции към теб,

24 остави дара си там, пред олтара, и първо иди да се помириш с брата си. След това се върни и принеси дара си.

25 Сприятелявай се бързо с противника си, докато си с него на улицата, в случай че противникът ти те предаде на съдията, а съдията - на служителя и ти се окажеш хвърлен в затвора.

26 Това е истина: ти няма да излезеш, докато не платиш и последната стотинка. (мой превод)

Това се случи отново на другия ден. За съжаление, това е често срещано явление. Водещ политик прави жест на неуважение към опозицията, а някой от другата страна реагира гневно. Скоро десетки хора стават на крака и крещат. Обидите летят насам-натам. На улицата привържениците на съперническите си партии се подиграват един на друг, след което започват да се блъскат и заплашват. Започват да хвърчат юмруци. Изваждат ножове. До пристигането на полицията двама души са убити. Другата страна се заклева

да отмъсти. На следващия ден те се връщат със сила и нападат двама невинни минувачи. Семействата им се заклеват да си отмъстят. **Такъв ли е трябвало да бъде човешкият живот?**

Исус също е познавал този свят. Хората от неговото време, които пишат за този свят, описват точно такива случки. Римляните обиждат юдеите, самаряните нападат юдеите, юдеите отвръщат на удара, различни юдейски партии се обиждат и нападат взаимно.

Линиите на разлома често минават през селата, през семействата, а понякога дори през домовете. Когато хората са несигурни - а по време на военна окупация и окупираниите, и окупаторите често се чувстват много несигурни - те стават нервни и реагират лошо на всичко, което дори изглежда като агресия. Често единственото нещо, което предотвратява открита война, са изтощението и бедността.

Част от трагедията на всичко това е, **че хората занасят своята обществена опасност обратно въщи.** Ние самите знаем това. **Ръководителят, чийто шеф му е крещял, се връща в собствения си офис и крещи на секретарката. Секретарката се прибира въщи и крещи на децата си. Децата крещат на котката.** Ако част от човешката зрялост е да се научим да разпознаваш гнева си и да се справяш с него, преди да е излязъл извън контрол, **трябва да заключим, че повечето от нас не са много зрели хора.**

Ако Израил е призван да бъде светлината на света и Исус е дошъл да призове Израил да се върне към истинското си призвание, как може да се справи с всичко това? Как може да се овладее гневът и да се предотврати прерастването му в насилие?

В тази част от Проповедта на планината, Исус взема заповедите на закона и показва как те предоставят план за начина ние да бъдем напълно, истински и славни хора. Този нов начин, който Исус е дошъл да открие и да направи възможен, навлиза дълбоко в корените на личността **и създава напълно различен модел на поведение.**

Той започва с тлеещия гняв срещу някой много близък човек. Добре, това може да не доведе до убийство, **но смисълът на заповедта срещу убийството не е в това, че трябва да спреш да убиваш някого, а в това, че никога не трябва да се доближаваш дори до мисълта, че желаш той да умре.** Каква "присъда" ще понесете (стих 22)? Ясно е, че е Божият съд, но това не е просто някакво наказание, което ще ви настигне накрая, **а съд, който ще започне още сега.** Всеки път, когато решите да оставите гнева си да тлее вътре във вас самите, **вие ставате с една частица по-малко пълноценни хора. Така решавате да се унизите.** Разбира се, ако позволите на гнева си да се превърне в нецензурен и обиден език, рано или късно може да се окажете в съда. А ако сте от хората, които се подиграват на всички и ги наричат с имена, огънят във вас в крайна сметка може да се превърне в единственото, което е останало от вас, като **Геена - тлеещото сметище на древния Йерусалим** – огънят може да ви завладее напълно.

Каква е алтернативата? Исус предлага две забележително конкретни и практични заповеди. **Примирете се и се сприятелете.** Колко просто е това - и все пак колко е изключително трудно и скъпо! Почти сигурно е, че ще трябва да слезете от високия пиедестал, **на който вие сте се поставили,** и да изоставите позицията си на превъзходство над човека, на когото сте ядосани. Но истинските хора не живеят на пиедестали; **те са стъпили на земята, на нивото на всички останали.**

В частност - и това е много поразително - **помирението има предимство дори пред поклонението.** Исус си представя как някой стига до двора на Храма, купува жертвено животно по пътя и изведнъж си спомня (както би могло да се случи, когато се приближи до присъствието на любящия и свят Бог) за някаква връзка, която се е объркала. Сцената тогава става почти комична. Отнема около три дни, за да се върне в Галилея, където живеят повечето от слушателите на Исус. Той не е могъл сериозно да си представи как разтревожен поклонник оставя живо животно да седи там в двора на храма в продължение на седмица, докато бърза да се върне у дома, да се извини на обидения човек и след това да се върне в Йерусалим. Както често се случва в учението му, изглежда, че Исус преувеличава, за да изтъкне нещо. **Смисълът е, че трябва да живеете ден след ден по такъв начин, че когато идвате на поклонение,** да няма гняв между вас и вашия съсед, вашата сестра, вашия брат. Невъзможно ли е? Исус намеква, че не е невъзможно, **след като Той е тук,** за да покаже пътя.

След това картината се разширява. Вие и съседът всъщност **вървите към** съдия, за да разрешите правните си различия. **Дори не стигайте до съда** - казва той. Разберете се предварително, защото иначе може да се окажете в затвора и да платите с всичко, което притежавате. Това може и да е добър съвет в този си вид, но най-вероятно той стига далеч отвъд обикновените съдебни дела. По времето на Исус, Израил е бил в беда, потискан от езичници отвън и от богати аристократи отвътре. Много юдеи копнеели за своя ден в Божия съд, когато ще се докаже, че те са прави, а враговете им ще бъдат победени. **Дори не мислете за това** - казва Исус. **Създавайте си приятели, а не врагове.** Той ще се върне към този въпрос по-късно в главата (стихове 38-48). В противен случай какво ще се случи? Враговете ви все пак могат да победят и какво ще правите тогава?

В края на проповедта това кодирано предупреждение става още по-ясно. Къщата ще падне с голям

трясък. Изглежда, че Исус не говори просто за индивидуалния гняв и поведение, макар и това да е жизненоважно. Ако Израил не се научи, **точно сега**, как да бъде Божият избран народ, как да хвърля Божията светлина в света, го очаква катастрофа: катастрофа, **чиито корени са в личния неуспех да се справи с гнева**, а плодовете - в националната настояване **да се позволява на вековното преследване да оправдае насието**, извършвано от потиснатите.

Всичко това, разбира се, е невъзможно. Тоест, невъзможно е, докато не погледнете към Исус. Продължавайки да разглеждаме историята на Матей, ние откриваме, че естественият ни въпрос ("Как е възможно хората да правят това, което той казва?") в крайна сметка получава отговор. **Самият Исус отказва да тръгне по пътя на гнева**. Вместо това **той поема гнева** на враговете си вътре в Израил **и греха на враговете на Израил**, римляните, **върху себе си и умира под неговия товар**. От този момент нататък помирието не е просто идеал, към който можем да се стремим. То е постижение, изпълнение, което ние на свой ред трябва да въплътим.

Матей 5:27-37 - За прелюбодейството и клетвите

27 "Чули сте - продължи Исус, - че е било казано: "Не прелюбодействай".

28 Но аз ви казвам: всеки, който гледа жена, за да я пожелае, вече е прелюбодействал с нея в сърцето си.

29 Ако дясното ти око те спъва, изтръгни го и го хвърли. Да: по-добре е за теб да бъде унищожена една част от тялото ти, отколкото цялото тяло да бъде хвърлено в Геена.

30 А ако дясната ти ръка те спъва, отсечи я и я изхвърли. Да: по-добре е за теб да бъде унищожена една част от тялото ти, отколкото цялото ти тяло да бъде хвърлено в Геена.

31 Още е било казано: "Ако някой се разведе с жена си, трябва да ѝ даде законен документ, за да докаже това."

32 Но аз ви казвам: всеки, който се разведе с жена си, освен ако това не е във връзка с неморалност, я прави да прелюбодейства; и всеки, който се ожени за разведена жена, прелюбодейства.

33 Чули сте още, че отдавна е казано на народа: "Не се кълни лъжливо, а дай на Господа това, което си обещал под клетва."

34 Но аз ви казвам: изобщо не се кълнете! Не се кълнете в небето (то е Божият престол!)

35 не се кълнете в земята (тя е подножие на Божието стъпало!); не се кълнете в Йерусалим (той е градът на великия цар!);

36 не се кълнете в главата си (не можете да накарате нито един косъм от нея да побелее или почернее!);

37 Когато говорите, казвайте "Да", когато имате предвид "Да", и "Не", когато имате предвид "Не". Всичко повече от това идва от сатаната: (мой превод)

Докато се готвех да напиша този раздел, пристигна имейл от стар приятел в друга държава. Той каза, че неговата църква е изправена пред въпрос, който притеснява много църкви в наши дни. **Какво наистина е имал предвид Исус в учението си за развода?** Реших първо да напиша този раздел, като обмисля въпроса изцяло, докато го правя, и след това да му отговоря.

Ясно е, че това е болезнен и неотложен въпрос за много хора по света. Почти всяка голяма църква в наши дни има поне няколко разведени хора сред членовете си. В много от тях има двойки, които са сключили повторен брак след развода. Преди не много години повечето духовници не можеха по съвест да дадат Светото причастие на такива хора; но сега повечето църкви, независимо от вида им и в повечето части на света, приемат повторно сключилите брак двойки като пълноправни членове, дори ако продължават да смятат развода за голямо зло. **Всъщност много духовници в много християнски деноминации са преминали през развод и повторен брак**. Докато пиша, си мисля не само за днешния кореспондент, но и за някои много близки приятели, както и за някои членове на собственото ми семейство, които са в тази ситуация. Какво трябва да кажем? Какво е имал предвид Исус? Доколко практично е Неговото учение днес?

Разбира се, този пасаж не е единственото място в Новия Завет, където се разглежда този въпрос. Важно е да изследваме Марк 10:2-12, Лука 16:18 и 1Кор. 7:10-16, както и настоящия пасаж, и Матей 19:3-9. Заедно те показват, **че Исус е бил твърдо против развода** (в съответствие със старозаветното учение, напр. Малахия 2:14-16) и че ранната църква се е борила как да прилага това на практика.

Също така е важно да отбележим, че в настоящия пасаж споменаването на развода се намира между два други въпроса, **които в някои отношения са по-основни**. Може би е очевидно да посочим, че ако хората знаеха как да контролират телесните си страсти, от една страна (стихове 27-30), и бяха отдадени на пълна

почтеност и говорене на истината, от друга (стихове 33-37), разводите щяха да бъдат по-малко, ако изобщо имаше такива. Обикновено разводите се случват, когато похотта и лъжата са били оставени да израснат като плевели и да задушат крехкия и красив план на брака.

Следователно първият отговор е ясен. Справете се безмилостно с първите признаци на страст. Изваждането на очите и отрязването на ръцете са умишлени преувеличения (подобно на преувеличението да оставите животни си за седмица в алтара, докато отидете да се помирите), **но те правят смисъла много убедително. Не мислете, че Исус иска да каже, че никога не трябва да изпитвате импулс на похот, когато погледнете някой привлекателен човек. Това би било невъзможно и в никакъв случай не е това, което думите означават. Това, което Той ни заповядва да избягваме, е погледа и похотливото въображение, които следват първоначалния импулс.** По същия начин твърдо решете да казвате истината - на себе си и на съпруга си. **Тези две правила** ще се справят с повечето от предизвикателствата, пред които ще се изправи дори и един силно затруднен съвременен брак. Ако Църквата внимателно преподаваше тези дисциплини през годините, сега щяхме да имаме по-малко проблеми.

Но трябва да **започнем от там, където сме, а не от там, където не сме**, както ясно признават Матей и Павел. За Матей, тук и в глава 19, сексуалната неморалност от страна на единия партньор - вероятно някаква прелюбодейна връзка - е достатъчно основание за развод. За Павел, ако християнинът е женен за нехристиянин и нехристиянинът иска да се раздели, това също е достатъчно; въпреки че той настоява, въпреки това, което някои в неговите църкви може би са чувствали и искали, че християнинът не трябва да инициира раздялата. И ми се струва ясно (макар и не за всички автори по този въпрос), че и в двата случая разводът е развод само ако позволява повторен брак. Казано по друг начин: **ако на човек не му е позволено да се ожени повторно, разводът всъщност не се е състоял.** Така че, ако **в тези два случая разводът е ясно разрешен**, трябва да приемем, че повторният брак е поне потенциално предвиден.

Може би най-важното нещо, което трябва да се каже тук е, **че Исус със сигурност не е искал** слушателите му или по-късната църква да бъдат въввлечени в безкрайни спорове за това какво точно е позволено. **Много, много по-важно е да мислим как да бъдем светлината на света, солта на земята!** А в областта на сексуалното поведение отговорът е ясен, смел и също толкова предизвикателен днес, колкото е бил и за широкия езически свят през първи век. Сексуалното желание, макар и само по себе си то да е добро и дадено от Бога, **е като огъня на Геена, който трябва здраво да се държи на място.** Да кажем "не" на желанието, когато то се проявява неподходящо - с други думи, извън контекста на брака - е част от най-основната християнска дисциплина.

Това не е "потискане", както хората понякога предполагат. То е по-скоро като подрязване на роза, отрязване на някои здрави пъпки, за да може растението да укрепне и да даде по-добри цветове. Изборът да не се поддаваме на неподходяща сексуална страст може понякога да ни се струва като отрязване на ръка или изваждане на око, а нашият свят често се опитва да ни каже, че това е много лошо за нас. **Но нито за първи, нито за последен път трябва да изберем да се подчиним на нашия Господ, а не на света.**

Коментарите на Исус относно говоренето и клетвите изглеждат като задълбочаване на втората заповед - да не се използва напразно името на Господа. Повечето неща, в които хората редовно се кълнели в обикновеното си говорене по негово време, можели да бъдат проследени до Бога. По-добре мислете, преди да говорите, имайте предвид това, което казвате и научете урока, **че в говоренето по-малко често казва повече.** Допълнителните думи, особено "силните", поставят под въпрос основната истинност на говорещия. Ако се налага да ги добавяте, може би изобщо не можем да ви се доверим.

В цялата тази глава, Исус не просто дава морални заповеди. Той разкрива изцяло нов начин да бъдеш човек. Нищо чудно, че той изглежда странен. Но самият Исус е първопроходчик в него и ни кани да Го последваме.

Матей 5:38-48 – Да обичате враговете си

38 "Чували сте, че е казано: "Око за око и зъб за зъб".

39 А пък Аз ви казвам: не използвайте насилие, за да се противопоставяте на злото! Вместо това, когато някой ви удари по дясната буза, обърнете към него другата.

40 Когато някой иска да те съди и да вземе ризата ти, нека вземе и наметалото ти.

41 И когато някой те принуждава да изминеш една миля, изминтай с него и втора.

42 Давай на всеки, който те помоли, и не отказвай на този, който иска да вземе назаем.

43 Чули сте, че е казано: "Обичай ближния си и мрази врага си".

44 Но Аз ви казвам: обичайте враговете си! Молете се за хората, които ви преследват!

45 По този начин ще бъдете деца на вашия Отец в небесата! В края на краищата, Той прави слънцето Си да изгрява както за лошите, така и за добрите, и праща дъжд както на праведните, така и

на несправедливостите.

46 Гледайте на това така: ако обичате тези, които ви обичат, очаквате ли специална награда? Дори бирниците правят това, нали?

47 А ако поздравявате само собственото си семейство, какво толкова специално има в това? Дори езичниците правят това, нали?

48 И така: вие трябва да бъдете свършени, както е свършен вашият небесен Отец“. (мой превод)

Имало един баща, който трябвало да отсъства от младото си семейство за три или четири дни по работа. Притеснен, че съпругата му трябва да бъде надлежно обгрижвана в негово отсъствие, той си поговорил с най-големия си син, който по това време бил на 9 години.

"Когато ме няма," казал той, "искам да помислиш какво обикновено правя аз вкъщи и ти да го направиш вместо мен". Разбира се, той имал предвид почистването в кухнята, миенето на съдове, изхвърлянето на боклука и други подобни задачи.

На връщане той попитал съпругата си какво е направил синът. "Ами: казала тя, "беше много странно. Веднага след закуската той си направил още едно кафе, отиде в хола, пуснал си някаква силна музика и половин час четел вестника. Бащата бил оставен да се чуди дали синът му не му се е подчинил прекалено точно.

Шокиращото в този пасаж от Проповедта на планината е, че на нас ни се казва да наблюдаваме какво прави небесният ни баща и след това самите ние да правим същото. Ето я загадката: **Израил, избраният народ, е предизвикан да осъзнае, че Бог няма любимци!** Какъв смисъл можем да намерим в това? Ако те са избрани, не означава ли това, че са Божии любимци?

Отговорът на загадката се намира по-рано в проповедта. **Израил не е избран, за да бъде специален Божии народ, докато останалата част от света остава във външната тъмнина.** Израел е избран, за да бъде светлината на света, солта на земята. **Израел е избран, за да може чрез него Бог да благослови всички хора.** И сега Исус призовава Израил най-накрая да бъде светлината на света. Той открива пътя, прокарва пътека през джунглата към това призвание, като призовава последователите си да тръгнат с него по опасния път.

А той е опасен. Не само, че Израил по времето на Исус има много врагове, езически народи, които са завладявали земята му и са подчинили юдеите на сурови правила и данъци. Също толкова много опасности има и вътре в него, тъй като се появяват движения на национална съпротива, подхранвани от гнева срещу нарастващата несправедливост и злоба. И отново в рамките на това, **разделението в юдейското общество става все по-отчетливо,** като малцина стават много богати, а мнозинството са бедни, някои много бедни.

Всички тези въпроси са били неотложни за хората, които са слушали Исус. Как посланието му за царството се отнасяло до тях? **Как то може да се приложи за нас днес?**

Исус предлага нов вид справедливост - съзидателна, изцеляваща, възстановителна. Старото правосъдие, описано в Библията, е създадено, за да предотврати разрастването на самото отмъщението. **По-добре око за око и зъб за зъб, отколкото ескалираща вражда, в която всяка страна става по-лоша от другата.** Но Исус прави още нещо по-добро. По-добре да няма никакво отмъщение, а по-скоро съзидателен път напред, отразяващ удивително търпеливата любов на самия Бог, който иска Израил да осветява света с Неговата светлина, така че всички хора да видят, че Той е единственият истински Бог и че Неговата най-дълбока природа е преливаща любов. **Никой друг бог не насърчава хората да се държат по подобен начин!**

Така че Исус дава три подсказвания за това какво има предвид. Да бъдеш ударен по дясната буза в онзи свят почти сигурно е **означавало да бъдеш ударен с обратната страна на дясната ръка.** (Коментар: Спомнете си, че по времето на рицарите, удрянето на опонента по лицето със свалена ръкавица е било покана за смъртоносен дуел. Д.Пр.) **Това не е просто насилие, а е обида:** то предполага, че си по-нисш, може би роб, дете или (в онзи свят, а понякога и днес) жена. Какъв е отговорът? Удрянето с обратната страна на ръката само поддържа злото в обращение. **Да подадеш другата си буза означава: ако искаш, удари ме отново, но сега като равен, а не като по-нисш.**

Или да предположим, че се намирате в съда, където могъщ враг ви съди (може би за неплащане на някакъв огромен дълг) и иска да вземе даже ризата от гърба ви. Не можете да спечелите; но можете да му покажете какво наистина прави. **Дайте му и наметалото си; и в свят, в който повечето хора носят само тези две дрехи, го засрамете с обеднялата си голота.** Именно това правят богатите, силните и безгрижните. Те свеждат бедните до състояние на срам.

Третият пример ясно отразява римската военна окупация. Римските войници **са имали право** да принуждават цивилните да носят оборудването им в продължение на една миля. Но законът е бил строг; той им е забранявал да карат някого да върви повече от това. Обърнете се срещу тях - съветва Исус. Не се притеснявайте, не се озъртайте и не кроите планове за отмъщение. Подражайте на своя щедър Бог!

Изминавайте още една миля и учудете войника (а може би и го разтревожете - какво би станало, ако командирът му разбере?) с новината, че има и друг начин да бъдеш човек, начин, който не планира отмъщение, който не се присъединява към въоръженото съпротивително движение (това означава стих 39), но който печели Божията победа над насилието и несправедливостта.

Тези примери са само малки скици, като карикатури, за да ви дадат представа. В каквата и ситуация да се намирате, трябва да я обмислите сами. Какво би означавало да отразявате щедрата Божия любов въпреки натиска и провокацията, въпреки собствения си гняв и разочарование?

Невъзможно ли е? Ами да, на едно ниво. Но отново учението на Исус не е просто добър съвет, то е добра новина. Исус направи всичко това сам и отвори новия начин да бъдеш човек, така че всички, които го следват, могат да го открият. Когато Му се подигравали, Той не отговарял. Когато го предизвиквали, той разказвал странни, понякога хумористични истории, които ги принуждавали да мислят по различен начин. Когато го удряли, той поемал болката. Когато сложили на гърба му най-лошото римско съоръжение - тежкия кръст, на който щял да бъде убит - той го изнесъл от града до мястото на собствената си екзекуция. Когато го приковавали на кръста, той се молил за тях.

Проповедта на планината не е само за нас. Ако беше така, може би щяхме да ѝ се възхищаваме като хубава проява на идеализъм, но след това щяхме да се върнем към нормалния си живот. Тя е за самия Исус. Това е планът за неговия собствен живот. Той не иска от последователите си нищо, с което той не се е сблъскал сам. И в собствения му живот вече усещаме една тема, която ще става все по-голяма и по-голяма, докато не можем да я пропуснем. Ако това е начинът да се покаже какъв е Бог в действителност и ако това е моделът, който самият Исус следва точно, Матей ни приканва да направим заключението: че в Исус виждаме Емануил, самият Бог с нас. Проповедта на планината не е само за това, как да се държим. Тя е за това, да открием живия Бог в обичайния и умиращ Исус и да се научим да отразяваме тази любов в света, който толкова много се нуждае от нея.

Матей 6:1-6 – Благочестие (Вярно отдаване на почит към Бога) в тайна

1 "Когато практикувате благочестието си, внимавайте да не го правите публично! Иначе няма да имате никаква награда от вашия небесен Отец.

2 Затова, когато давате пари на бедните, не тръбете пред себе си. Това правят хората, когато просто се преструват, в синагогите и по улиците. Правят го, за да могат хората да се впечатлят от тях. Казвам ви истината: те са получили наградата си в пълен размер.

3 Не: когато давате пари, не позволявайте на лявата си ръка да има представа какво е замислила дясната ви ръка.

4 По този начин даването ви ще бъде в тайна. А вашия Отец, който вижда в тайно, ще ви отплати.

5 Когато се молите, не трябва да бъдете като лицемерите, които играят. Те обичат да се молят, стоейки в синагогите и по ъглите на улиците, за да ги забележат хората. Казвам ви истината: те получиха наградата си в пълен размер.

6 Не: когато се молите, влезте във вашата стая, затворете вратата и се молете на вашия Отец, който е там, в тайна. И вашия Отец, който вижда в тайно, ще ви въздаде". (мой превод)

Веднъж, когато живееш в Близкия изток, излязох на разходка в следобедните часове. На път за къщи се почувствах леко гладен и си купих шоколад от една крайпътна сергия. Прибрах се къщи, отидох в стаята си, направих си чаша чай, разопаковах шоколада и отчупих едно парче, за да го изям. За щастие, погледнах надолу към шоколада, преди да го сложа в устата си. Когато го направих, го изпуснах с вик. Беше жив. Вътре в това, което изглеждаше като съвсем обикновена шоколадова плочка, имаше стотици малки извиващи се червеи.

Исус не знаел за шоколада, но знаел за нещата, които изглеждали добре отвън, но били гнили отвътре. Тук, в сърцето на Проповедта на планината, намираме проникателните му коментари за това, какво означава да живееш живот, който е, така да се каже, чист шоколад през цялото време.

Думата "благочестие" в първия стих всъщност е същата като думата "заветното поведение" в 5:20. Това е многозначна дума, особено в Евангелието на Матей, но в центъра ѝ е чувството за задължение, което Израил има към Бога, защото е Негов специален народ. В глава 5 това се фокусира повече върху закона и върху това, какво означава да се спазва (или да не се нарушава) този закон във вътрешния живот и мотивацията на човека. Сега, в глава 6, фокусът е върху трите неща, които евреите са възприемали и все още възприемат като стандартни задължения: даване на пари, молитва и пост. И в двата случая (към поста ще се върнем сега) смисълът на Исус е един и същ. Важен е мотивът. Ако тези религиозни задължения

се извършват с цел да се привлече вниманието на публиката, те стават гнили в сърцевината си. Исус не казва, че тези външни неща нямат значение. Даването на пари на нуждаещите се, молитвата към Бога ден след ден и постът, когато е уместно - той предполага, че хората ще продължат да правят всичко това. **Това, което има значение, е да се научим да ги правим просто за самия Бог.** Цялата Проповед на планината всъщност **е съсредоточена върху самия Бог, който лесно е изгласван от религията, ако не внимаваме.**

Исус също така приема, че имаме полза от правенето на тези неща. **Много хора си въобразяват, че Той иска от нас да правим всичко, без да мислим за възнаграждение, и след това остават шокирани,** когато Той **три пъти повтаря, че вярва, че нашият небесен баща ще ни се отплати** (стихове 4, 6, 18). Явно Исус не е толкова притеснен от идеята за безкористно поведение или "алтруизъм", както понякога ние сме притеснени. Всъщност това, което Той казва, е много по-реалистично. Ако се мъчим да изчистим сърцата си от всяко желание да направим нещо, **така че да действаме от напълно чисти подбуди,** винаги ще намерим някъде **малко кътче желание - дори желанието да се държим алтруистично!** Тогава, вместо да погледнем далеч от себе си и към Бога, **се оказваме отново фокусирани върху себе си,** желаяйки да угодим **не на Бога, а на собствения си идеал за възвишено, безкористно действие.**

Вместо това Исус иска от нас да бъдем толкова нетърпеливи да обичаме и да угаждаме на Бога, **че да правим всичко, което трябва да правим, само за Неговите очи.** Други очи ще гледат от време на време и е много лесно, особено за духовници и други, които се занимават професионално с водене на поклонение, да "изпълняват" за тях, а не единствено за Бога.

Исус не казва каква награда трябва да очакваме. Това също е част от смисъла. Просто **по-доброто познаване на Бога е достатъчна награда;** но може да има и други неща. **Никога не знаем докато не опитаем.** Ясно, е, че Той кани Своите последователи към живот, в който вътрешността и външността съвпадат перфектно, защото и двете са фокусирани върху Бога, който вижда тайно.

Матей 6:7-15 – Господната молитва

7 "Когато се молите, не слагайте разбъркани думи на купчина! Така правят езичниците. Те смятат, че колкото повече говорят, толкова по-голяма е вероятността да бъдат чути.

8 Така че, не бъдете като тях. Вижте, вашият баща знае от какво се нуждаете, преди вие да сте Го помолите.

9 "Ето как трябва да се молите: Отче наш на небесата,

10 да бъде почетено Твоето име

10 да дойде Твоето царство, да бъде Твоята воля, както на небето, така и на земята.

11 Дай ни днес хляба, от който се нуждаем сега,

12 и прости ни дълговете, както и ние простихме на нашите длъжници.

13 И не ни въвеждай в голямото изпитание, а ни спаси от злото.

14 "Да: ако вие прощавате на хората грешката, което са направили, вашият небесен Отец ще прости и на вас.

15 Но ако вие не простите на хората, и вашият небесен баща няма да прости на вас грешката, което сте направили. (мой превод)

Говорих с един приятел, който имаше репутацията на един от най-добрите проповедници в района. Попитах го как се справя с молитва. Той каза, че няма особена техника; **просто се замисля над библейските четива, които са определени за този ден, докато се появи рамка.** След като вече имал рамка, трябвало само да напише проповедта.

Това, разбира се, беше измамно прост отговор и можем само да гадаем за часовете борба и молитва, които са били прикрити от този кратък и скромнен отговор. Но в много области на живота, често се случва да се лутаме, докато намерим рамка, около която да градим. И това е почти винаги вярно за молитвата.

Исус противопоставя молитвата, която има предвид, на тази молитва, която се извършвала в голяма част от неюдейския свят. От много писания и надписи знаем, че много неюдеи наистина са използвали многобройни формули в молитвите си: дълги, сложни магически думи, които са повтаряли отново и отново, в стремежа си да убедят някой бог или богиня да бъде благосклонен към тях. Такива молитви често се отличават с нотка на несигурност. В древния езически свят е имало много божества и никой не е знаел кое от тях се нуждае от успокояване или с каква формула.

Това едва ли е изненадващо. **Молитвата е една от най-големите загадки на живота.** Повечето хора се молят, поне понякога; някои хора, в много различни религиозни традиции, се молят много. В най-ниския си вариант, молитвата е викане в празнота, за да има някой, който да слуша. **В най-висшата си степен**

молитвата се слива с любовта, тъй като присъствието на Бога става толкова реално, че преминаваме отвъд думите и усещаме Неговата реалност, шедрот, наслада и благодат. За повечето християни, в повечето случаи, тя се случва някъде между тези две крайности. Честно казано, за много хора тя е не просто загадка, а главоболъсканица. **Те знаят, че трябва да го направят, но не са сигурни как.**

Това, което молитвата "Отче наш" предоставя тук, в сърцето на Проповедта на планината, е рамка. Исус не казва, че винаги трябва да използваме еднакви думи, **и всъщност, когато Лука дава своята версия на молитвата, тя се различава по малки, но интересни начини** (Лука 11:2-4). Изглежда, че Исус е искал тази мисловна последователност **да действа по-скоро като скеле**, отколкото като цялата сграда, въпреки че, разбира се, молитвата се използва в този си вид (обикновено в по-дългата версия, която намираме тук, в Матей) от безброй християни всеки ден. Още по времето на Исус, юдейските модели на молитва са били добре установени, с кратки, но силни молитви, които са се казвали три пъти на ден. Може би Исус е имал намерение тази молитва също да се използва по този начин.

Тогава, какво ни казва молитвата за нашия редовен подход към Бога? *На първо място*, и то толкова очевидно, че можем да го пропуснем, **молитвата е дълбоко смислена**. Тя не е магическа формула, не е "абракадабра", която се включва в някаква тайна магия или заклинание. Тя е нещо, което можем да мислим с ума си (макар че това ще натовари мисленето ни), както и да изречем с устата си. То силно предполага, че ние, хората, **можем и трябва да използваме обикновения си език, когато говорим със Създателя на Вселената**, и че той иска и възнамерява да правим това. С други думи, това означава, че ние споделяме с единствения истински Бог свят на смисъл, който той иска да изследваме.

Второ, всичко е поставено в рамките на това, че наричаме Бога с титлата "Отец" (както прави Исус в цялата проповед - всъщност бихме могли да предложим заглавието на цялата проповед да бъде: **"Какво означава да наричаме Бога "Отец"**). За юдеите по времето на Исус тази титла за Бога е свързана с Божието действие по време на Изхода, когато Бог спасява Израил от Египет и така показва, че **"Израил Ми е син, първородният Ми"** (Изход 4:22).

Трето, този Бог **не е идол, създаден от човека**. Той е живият Бог, който живее на "небето" и копнее да види как неговото суверенно и спасително управление се ражда на "земята". Всъщност **това е молитва за пълното присъствие на Божието царство: не за това** Божиите хора да бъдат отвлечени от земята на небето, **а за това** славата и красотата на небето да се превърнат и в земна реалност. Когато това стане, Божието име - Неговият характер, Неговата репутация, самото Му присъствие - ще бъде високо почитано навсякъде. **Първата половина на молитвата е посветена на Бога**. Молитва, **която не започва оттам**, винаги е в опасност да се концентрира върху самите нас и много скоро да престане да бъде молитва и да се превърне в случайни мисли, страхове и копнежи на собствените ни умове.

Четвърто, тъй като този Бог е създател, който обича своя свят и човешките си създания, **ние можем да Го помолим за всичко, от което се нуждаем**, със сигурното съзнание, че Той е много по-загрижен за всичко това, дори от нас самите. Голяма част от останалата част на главата обяснява това. Но ако наистина се молим с тази молитва за Божията чест, **никога не можем просто да се молим за храна за себе си. Трябва да се молим за нуждите на целия свят, където милиони гладуват и много хора умират от глад**. И вече усещаме, че от молитвата извира осъзнаването, че ако се молим правилно, може да се наложи и да направим нещо по въпроса, **да станем част от Божия отговор** на нашата собствена молитва. Но за това ще стане дума след време.

На пето място, ние се молим за прошка. За разлика от някои религии, в които всяко едно действие носи вечни и неотменими последици, в основата на юдаизма и християнството лежи вярата, че макар човешките действия да имат много голямо значение, прошката е възможна и чрез Божията любов може да стане действителна. Исус предполага, че ще ни се наложи да искаме прошка не в един или два редки случая, а много редовно. Това е отрезвяваща мисъл, но тя се съчетава с утешителната новина, **че прошката е свободно достъпна толкова често, колкото имаме нужда от нея**.

Съществува обаче едно условие, което, забележително, е включено в самата молитва: **ние самите трябва да сме хора, които прощават**. След това Исус отделя допълнителен момент, за да обясни защо. Сърцето, което не се отвори, за да прости на другите, ще остане затворено, когато е предлагана прошката на самия Бог. Исус ще каже повече за това в глава 18.

Молитвата завършва с мрачна и реалистична нотка. Исус е вярвал, че на света предстои голямото време на изпитание и че той ще трябва да влезе сам в тъмнината на изпитанието. Неговите последователи трябва да се молят да им бъде спестено това изпитание. Дори сега, в светлината на Великден и с напътствието, и силата на Светия дух, ние все още трябва да се молим по този начин. Ще дойдат още времена на криза, времена, когато всичко ще изглежда тъмно за света, за църквата и в собствените ни сърца и живот. **Ако следваме разпнатия Месия, не бива да очакваме да бъдем пощадени от тъмнината**. Но трябва и можем да се молим да бъдем предпазени от най-лошите ѝ прояви и да бъдем избавени от злото, както в

абстрактния му смисъл, така и в персонифицираната му форма – "злият".

Това е рамката, от която Исус е знаел, че ще се нуждаем. Тук е вашият Небесен Отец, който чака и копнее да използвате Божията молитва ден след ден, докато растете в познанието, любовта и службата си към Него. Какво ви пречи да я превърнете в своя собствена?

Матей 6: 16-24 - За постенето и трайното съкровище

16 "Когато постите, не бъдете мрачни като лицемерите. Те правят лицата си съвсем неузнаваеми, за да може всеки да види, че постят. Казвам ви истината: те са получили наградата си в пълен размер.

17 Не: когато ти постиш, вчеши косата и брадата си по обичайния начин и измий лицето си,

18 за да не забележат другите, че ти постиш - освен твоя Отец, насаме. Тогава твоя Отец, който вижда насаме, ще ти отплати.

19 Не трупай съкровища на земята. Молци и ръжда ще го изядат, крадци ще влязат и ще го откраднат.

20 Не: трупайте си съкровища на небето! Там молците и ръждата не го изяждат, и крадци не влизат и не го крадат.

21 Покажи ми съкровището си и аз ще ти покажа къде е сърцето ти.

22 Окоето е светилото на тялото. Така че, ако окоето ти е честно и чисто, цялото ти тяло ще е пълно със светлина.

23 Но ако окоето ти е зло, цялото ти тяло е в тъмнина. Така че, ако светлината вътре в теб се окаже тъмнина, тъмнината не става по-тъмна от тази (тъмнина).

24 Никой не може да служи на двама господари. В противен случай той или ще намрази първия и ще обикне втория, или ще бъде предан на първия и ще презира втория. Не можете да служите и на Бога, и на богатството". (мой превод)

Студентът изглеждаше съкрушен, както и можеше да бъде. В продължение на седмици той си мислеше, че се справя добре. Да, не работеше толкова усърдно, колкото би могъл, но беше в колежанския отбор по футбол, свиреше в рок група, четеше някои много вълнуващи романи... и някак си не прекарваше толкова време в библиотеката, колкото повечето от останалите. Сега преподавателят му го изправяше пред въпроса. **Какви са неговите приоритети?** Дали иска да получи университетско образование и диплома, или просто иска да бъде в прекрасен ваканционен лагер?

Разбира се, много студенти успяват да съчетаят десетки различни ангажименти и в крайна сметка все пак да свършат достатъчно работа, за да получат диплома. Често обаче те са изправени пред труден избор. Един умен, енергичен млад човек теоретично би могъл да прави всяко едно от няколко десетки неща през дадена седмица, но денят има само определен брой часове и не можеш да правиш всичко. Кое е наистина важно? Какво ще кажете, когато се обърнете назад след десет години? "Иска ми се наистина да бях дал всичко от себе си" или "Радвам се, че реших да вложа всичките си усилия в това"?

Този пасаж е за приоритетите, а основният приоритет е самият Бог. Няма съмнение относно важността на поставянето на Бога на първо място. Но уловката е, че тъй като Бог е любящ и нежен и иска да изберем да го обичаме и да му служим свободно, а не да бъдем принуждавани да го правим като роби, често изглежда, че дори християните, които по принцип са решили да му отдадат живота си, **имат много различни неща, които биха могли да правят.** И често различните неща **започват да надделяват..** не на последно място, когато печелят пари или носят слава. В този пасаж става дума за това да се научим да обичаме и да служим на Бога заради самия него, и то тайно, а не просто да гледаме към главния шанс - да се покажем, че сме толкова религиозни, или да трупаме богатство.

Началният параграф подхваща същата тема, която открихме в предишните пасаж за парите и молитвата. Исус предполага, че последователите му ще постят от време на време, като част от молитвата и предаността си към Бога. По-нататък (9:14-15) той обяснява, че няма да е правилно те да постят, докато той е с тях, но намеква, че ще бъде правилно да постят, след като той си отиде. **Но въпросът е как?**

Изглежда, че по времето на Исус се е практикувало да се афишира постът, като се заплитат косите (и брадата) и се посипва лицето с пепел. Това е просто лицемерие, заявява Исус. Това е поставяне на маска. **Истинският пост е между теб и Бога, а не нещо, което правиш, за да се покажеш.** Направете това, което обикновено правите с главата и лицето си - измийте се, вчешете се, подредете се по обичайния начин (в неговата култура това е включвало помазване с елей **и това е, което този пасаж буквално означава**). Важният момент тук и навсякъде е въпросът: дали погледът ви е насочен към Бога, или към някой (или нещо друго)? Какъв е вашият приоритет?

И трите малки изречения, които следват, имат една и съща цел. Първо, Исус посочва разликата между

два вида съкровище. Както и при другите препратки към небето и земята, **не бива да си представяме**, че той има предвид "не се притеснявай за този живот - пригответи се за следващия". Небето" тук е мястото, където Бог е сега **и където, ако се научите да обичате и да служите на Бога сега, ще имате съкровище в настоящето, а не само в бъдещето**. Разбира се, Исус (както почти всички юдеи по негово време) вярва, че след смъртта Бог ще има чудесно бъдеще за верните си хора; но те обикновено не наричат това бъдеще "небе". Той е искал последователите му да създадат небесно съкровище още сега, съкровище, на което да се наслаждават както в настоящето, така и в бъдещето, съкровище, което не е подвластно на проблемите, с които се сблъскват всички земни съкровища. **Как може да се направи това? Ето, цялата глава дотук ни дава ключът. Научете се да живеете в присъствието на любящия Отец**. Научете се да правите всичко за Него и само за Него. Подредете правилно приоритетите си.

Второ, уверете се, че вашият светилник излъчва светлина, а не тъмнина. Това е една хитра поговорка. **Какво има предвид Исус, като казва, че окото е светило на тялото?**

Според мен три неща. **Първо**, Той иска да каже, че трябва, както се казва, "да държим очите си насочени към Бога". Тъй като всъщност не можем да видим Бога, това е образен, метафоричен език, но знаем какво има предвид.

Второ, мисля, че Исус буквално е имал предвид, че трябва да внимаваме какво всъщност гледаме. Къде естествено се насочват очите ви? **Имате ли контрол над тях или те ви водят** - и ума, и сърцето ви - **накъдето си поискат?**

Трето, очите са като фаровете на колата. Да предположим, че карате по тъмен път през нощта и се опитвате да включите светлините - и нищо не се случва! Изведнъж осъзнавате колко тъмно е в действителност. Ето какво е, казва Исус, ако очите ви не са насочени към Бога, а вместо това следват всяко красиво нещо, което им хрумне. Отново приоритети. **Водят ли ви очите в правилната посока и показват ли ви пътя напред?**

И накрая, най-известната от тези поговорки. Не можеш да служиш на Бога и ... на мамона, казват по-старите преводи. **"Мамон" е начин да говорим за собствеността и богатството като цяло, почти като за бог - което е точно целта на Исус тук**. Същото се отнася и за думи, като "Всеомогъщият долар" (опасно подобно на "Всеомогъщият Бог"). Ние се шегуваме с парите, защото сме твърде наясно с тяхната сила: "Парите говорят", казва комикът, "но това, което те най-често казват, е: "Довиждане!". Но това, което Исус казва, е, че парите дават заповеди. Те ви командват. **Ако имате правилни приоритети, има само един началник и това е самият Бог**.

Подредете приоритетите си. Когато погледнете назад към живота си след две, пет, десет, петнадесет години, ще се радвате ли, че сте поставили първите неща на първо място?

Матей 6:25-34 - Не се безпокойте

25 Затова, нека ви кажа: не се безпокойте за живота си - какво ще ядете, какво ще пиете; не се безпокойте за тялото си - какво ще облечете. В живота има повече от храна! Има нещо повече за тялото, отколкото са дрехите!

26 Погледнете добре птиците в небето. Те не садят семена, не прибират реколтата, не складират в хамбари - и вашият небесен Отец ги храни! Помислете колко различни сте вие от тях!

27 Може ли някой от вас да прибави един лакът към ръста си, само като се тревожи за това?

28 И защо се тревожите за това, какво ще облечете? Вземете пример от лилиите в полето. Те не работят, не тъкат,

29 но нека ви кажа, че дори Соломон с всичките му изящни дрехи не е бил облечен толкова добре, колкото една от тях.

30 Така че, щом Бог дава такова облекло дори на тревата в полето, която днес е тук, а утре - в огъня, няма ли да облече и вас, маловерци?

31 Така че, не се тревожете с вашите "Какво ще ядем?" и "Какво ще пием?", и "Какво ще облечем?"

32 Това са всички онези неща, за които се суетят езичниците, а вашия небесен Отец знае, че вие се нуждаете от всички тях.

33 Вместо това, направете свой пръв приоритет Божието царство и Неговия начин на живот и всички тези неща ще ви бъдат дадени.

34 Така че, не се тревожете за утрешния ден. Утрешният ден може да се безпокои за себе си. Проблемите на днешния ден са напълно достатъчни. (мой превод)

Случвало ли ви се е да се замислите колко щастлив човек е бил Исус? О, да, знаем, че според

пророчествата Той е бил "човек на скръбта и познал скръбта". Знаем, че тъмнината и тъгата на целия свят се спуснали върху Него, когато отишъл на кръста. Сцената в Гетсиманската градина, където той се бори с волята на своя Отец и в агония се чуди дали е поел по правилния път, е една от най-разтърсващите истории, разказвани някога. Знаем, че е плакал при гроба на Лазар и че е бил тъжен, когато хората са отказвали да се доверят на Бога и да видят чудните неща, които той правел.

Но това са изключения, тъмни петна, нарисувани на светлия фон. Когато четем подобен пасаж, трябва да видим, че той произтича направо от собствения житейски опит на Исус. Той е наблюдавал как птиците се въртят наоколо, високо във въздушните течения на галилейските хълмове и просто се е наслаждавал на това, че е жив. Разбирал, че те никога не вършат работата, която вършат хората, и въпреки това, в повечето случаи остават живи и здрави. Наблюдавал хиляди различни видове цветя, растящи в плодородната галилейска почва - думата, преведена като "лилия", тук включва няколко различни растения, като есенния минзухар, анемоната и гладиолата - и затаявал дъх пред крехката им красота. Един замах на косата, едно преминаване на магарето и това прекрасно творение, който си струва да бъде поставено в художествена галерия, е изчезнало. Откъде идва красотата му? Лилията не е прекарала часове пред огледалото, за да се гримира. Не е пазарувала на пазара за хубави дрехи. Тя била просто себе си: славна, дадена от Бога, красива.

Исус имал силно, живо усещане за добротата на своя Отец, Създателят на света. Цялата му духовност е на много километри от онези учители, които настоявали, че настоящият свят е място на сенки, мрак и суета и че истинската философия се състои в това да избягаме от него и да се съсредоточим върху нещата на ума. Учението му израснало от собствения му опит. Когато казал на последователите си да не се тревожат за утрешния ден, ние трябва да приемем, че той им е давал пример. Той не е гледал винаги с тревога напред, правейки настоящия момент важен само заради това, което може да дойде след това. Не: изглежда, че **е имал уменията да живее изцяло в настоящето, да отделя внимание изцяло на настоящата задача, да празнува Божиата доброта тук и сега. Ако това не е рецепта за щастие, не знам какво е.**

И той е искал последователите му да бъдат същите. Когато ги призовава да направят Бога свой приоритет, е важно да осъзнаем за кой Бог е говорел. Той не говори за бог, който е отдалечен от света, който не се интересува от красотата и живота, от храната и дрехите. Той говори за самия Творец, който е изпълнил света с прекрасни и тайнствени неща, пълни с красота, енергия и вълнение, и който **иска неговите човешки създания, преди всичко да му се доверят и да го обичат, и да получават от Него своята красота, енергия и вълнение.**

Следователно, когато Исус ни казва да не се притесняваме какво ще ядем, прием или обличаме, Той **не иска да каже**, че тези неща нямат значение. Той не иска да каже, че трябва да предпочитаме (както предлагат някои учители) да ядем и прием, колкото се може по-малко и да носим най-оскъдните и вехти дрехи, само за да покажем, че презираме тези неща. **Далеч от това!** Исус обичал да се забавлява, както никой друг, а когато умрял, войниците толкова се възхищавали на туниката му, че хвърляха зарове за нея, вместо да я разкъсат. **Но смисълът отново е в приоритетите.** Поставете света на първо място и ще видите, че той се разяжда от молци в ръцете ви. Поставете Бога на първо място и светът ще бъде хвърлен в вас. Разбира се, Исус **не иска да каже**, че не трябва да засаждаме семена и да жънем реколта, или че не трябва да предем и тъчем, за да правим дрехи. **Напротив**, трябва да правим това с радост, защото нашият Бог, нашият Отец, е създател на всичко и иска да ни нахрани и облече - а не да сме намръщени, сякаш Бог е зъл тиранин, който иска да ни залови и да направи труден живота ни. Разбира се, тъй като живеем в свят, изпълнен с безпокойство, е лесно да позволим той да влияе върху нас. Но основните принципи на цялата Проповед на планината се обединяват в този момент в едно огромно, но вълнуващо предизвикателство. Божието царство и начинът на живот, който го съпътства; **"праведността", или поведението ни в хармония със завета, начинът на живот, който отличава Божиите хора; това са нещата, към които трябва да се стремите.** Тогава ще откриете, че храната, напитките и дрехите се грижат сами за себе си. Да живеем напълно без тревоги за много хора звучи толкова невъзможно, колкото да живеем напълно без да дишаме. Някои хора са толкова пристрастени към тревогите, че ако нямат за какво да се тревожат, се притесняват, че са забравили нещо. *(Коментар: Т.е., когато те не се тревожат, считат че нещо не е наред. В такива случаи те се тревожат, че не се тревожат. Д.Пр.)* Тук, в сърцето на Проповедта на планината, има покана, която изненадващо малко хора се опитват да приемат. **Защо да не се научим да споделяме щастieto на самия Исус?**

Матей 7:1-6 - За съденето на другите

1 *"Не съдете хората и няма да бъдете съдени.*

2 *Вие ще бъдете съдени според съда, който използвате, за да съдите другите! Ще бъдете измерени със същата мярка, която използвате, за да измервате другите!*

3 *Защо се взираш в пращинката в окото на ближния си, а пренебрегваш гредата в своето око?*

4 *Как можеш да кажеш на ближния си: "Ето, дай ми да махна тази пращинка от окото ти", когато имаш гредата в своето око?*

5 *Лицемерецо! Първо извади гредата от собственото си око и тогава ще виждаш достатъчно ясно, за да извадиш пращинката от окото на ближния си.*

6 *Не давайте свецени неща на кучетата. Не хвърляйте бисерите си на прасетата. Ако го направите, те ще ги стъпчат с краката си - и после ще се обърнат и ще ви нападат!"* (мой превод)

Уилям Шекспир основава цяла пиеса на Матей 7:2. Неговата пиеса "Мяра за мярка" е класифицирана като "комедия" и наистина накрая всичко се развива много добре. Но голяма част от пиесата е мрачна и обезпокоителна.

Анджело, благороден, но строг господар, е оставен да отговаря за Виена, докато херцог Винченцо заминава за известно време. Или поне изглежда, че заминава, но всъщност остава наблизко, прикрит. Едва поел властта, Анджело затяга древните закони, подчинявайки се на инструкциите на херцога, и осъжда на смърт един мъж, Клаудио, който е създал извънбрачно дете. Изабела, сестрата на осъдения, се моли за живота му, като предупреждава Анджело, че съдът на самия Бог е безпристрастен и **че той също може да се окаже, че се нуждае от милостта, която Бог е осигурил в Христос:**

*Всички души, които са били, веднъж са били загубени;
и Този, който е могъл да вземе най-добрата позиция,
е намерил лек. Как бихте се чувствали,
ако Той, Който е върхът на съда,
ви съди такива, каквито сте? О, помисли за това;
и тогава милостта ще вдъхне в устните ти,
Като новосъздаден човек.*

(Мярка за мярка, Действие 2, Сцена 2)

Анджело отказва: Клаудио трябва да умре. Но в същото време Анджело е завладян от страстна похот към самата Изабела и предлага да пощади брат ѝ, само ако тя му позволи да се гаври с нея. Сюжетът се завърта, но завършва с това, че Анджело, чийто порок е разкрит, моли за смъртта, която заслужава. Но херцогът, преплитайки нишките на историята заедно, **помилва всички,** като в същото време **е въздалена дълбока и богата справедливост.**

През цялото време Шекспир загатва за християнските значения на справедливостта и милосърдието. Суверенният Бог, **който сякаш отсъства от света,** **всъщност присъства,** разбира се, **изключително силно в самия Исус.** Той приема човешкия грях и самоправедност, разкрива ги и се справя с тях, **но все пак позволява на милостта да възтържествува славно над справедливостта.** Тук има една тайна, която заслужава много размисъл.

Това е тайната, която се крие в основата на настоящия пасаж. **Исус предупреждава строго да не осъждаме другите.** Разбира се, това не означава (както някои смятат), че никой последовател на Исус не бива да бъде магистрат. Бог възнамерява неговият свят да бъде подреден и несправедливостта да бъде държана под контрол. **Исус има предвид не официалните съдилища,** а присъдите и осъжданията, които се случват в обикновения живот, когато хората се поставят в ролята на морални пазители и критици един на друг.

С право предполагаме, че той е имал предвид конкретна цел. В 5:20 той я е назвал: **книжниците и фарисеите.** Макар че от историята и от Новия Завет знаем, че е имало много книжници и фарисеи, които са били истински и смирено благочестиви хора, тенденцията на твърдите групи за натиск - каквито в основата си са били фарисеите - **винаги е да създават морален климат, в който всеки гледа всички останали, за да види дали те спазват стандартите си.**

В много страни този вид морален климат се е поддържал по отношение на сексуалния морал. Често днес морализмът е също толкова ожесточен, **но целта е променена.** **Днес това може да бъде например опазването на околната среда.** В някои страни съседите се шпионират един друг, за да се уверят, че поставят правилния вид боклук в правилния вид торба, тъй като са загрижени за правилното изхвърляне и

опасността от замърсяване. Всъщност тази дума е показателна за това какво се случва: "замърсяването" е точно това, от което се страхуват фарисеите.

Исус предупреждава срещу всяко подобно "осъждане". Той не иска да каже, че не трябва да имаме високи стандарти на поведение за себе си и за нашия свят, а че изкушението да се гледаме отвисоко един на друг за морални провали само по себе си е изкушение да играем ролята на Бог. И тъй като не сме Бог, това означава, че е изкушение да играем роля, да играем, да бъдем "лицемери" (което буквално означава актьор, човек, който носи маска като прикритие).

С предупредителния пример на Анджело пред нас, ние можем да видим какво ще се случи с такива хора. Съдът ще се стовари върху тях, мерната единица, която използват за другите, ще бъде насочена срещу тях и докато те покровителствено се опитват да решат проблемите на другите, техните собствени проблеми ще се стоварят върху тях така, че няма да могат да виждат ясно. Трябва да отбележим, че Исус не изключва възможността някои хора в крайна сметка да могат да помогнат на другите да извадят пращинките от очите си. Той не казва, че няма такова нещо като обществен морал. Но предупреждава, че хората, които изглеждат най-нетърпеливи да казват на другите какво да правят (или по-скоро какво да не правят), са хората, които трябва да се погледнат в огледалото, преди да започнат да съдят другите.

Ами кучетата, прасетата и бисерите? Не означава ли това, че последователите на Исус трябва да направят доста сериозна преценка - а именно, че някои хора попадат в тези категории, така че не трябва да им се дават свети или скъпоценни неща?

Да. Изглежда, че тук Исус прави разлика между собствената си общност - в неговия случай - общността на селото и града в Галилея, в рамките на юдейския свят по негово време, и хората отвън. 'Кучетата' все пак са били редовна обида за езичниците; прасетата са били отглеждани само от езичници, тъй като юдеите не са яли свинско. Изглежда, че той предупреждава последователите си да не се опитват да обясняват смисъла и живота на Царството на хора, които дори не разбират юдейския свят, в който то има смисъл.

Ако това тълкувание е вярно, то съответства на това, което Исус казва по-късно, в 10:5-6. Ранната мисия на Евангелието е насочена само към юдеите (вж. също Римляни 15:8). След разпятието и възкресението, разбира се, всичко е различно; тогава евангелието трябва да обхване целия свят. Засега учениците трябва да пазят Евангелието като свещениците в храма, които пазят светите си вещи. Въпреки че днес живеем в новия свят, на който е заповядано да споделя евангелското богатство с всички, би било добре да мислим, че все още смятаме посланието за Царството за нещо свещено и красиво, което трябва да се пази и ценя.

Матей 7:7-12 За молитвата

7 "Искайте и ще ви се даде! Търсете и ще намерите! Почукайте и вратата ще ви се отвори!

8 Всеки, който иска, получава; всеки, който търси, намира; на всеки, който хлопа, ще се отвори вратата.

9 Не разбирате ли? Да предположим, че вашия син ви ви помоли за хляб - кой от вас ще му даде камък?

10 Или, ако той поиска риба, вие ще му дадете ли змия?

11 Добре тогава: ако вие умеете да давате добри подаръци на децата си, колкото и да сте зли, колко повече вашият небесен Отец ще даде добри неща на онези, които го молят!

12 И така, каквото искате хората да ви правят, точно това правете и вие на тях. Да, това е смисълът на закона и на пророците." (мой превод)

Мразя набирането на средства. Много хора са добри в това; много от тях всъщност му се наслаждават; но аз не мога да го понасям. Мразя да искам нещо от хората, а да искам пари е най-лошото от всичко. В резултат на това не съм много добър в това. Разбирам, че в някои страни се очаква духовниците и хората на подобна работа, бодро да молят хората да дадат пари за добри каузи. В моят свят това понякога изглежда трудно и неудобно.

Затова, когато чета пасаж като този, ми е много трудно да повярвам и трябва да си припомням на какво се основава. Наистина ли Исус иска да каже, че Бог ще отговори на всяка наша молба? Че Той е като баща, който копнее да даде на децата си това, което те искат и от което се нуждаят? Можем ли наистина да Го приемем заради такива забележително неограничени обещания?

Мисля, че понякога неуспехът ни да повярваме в такива обещания и да действаме според тях не идва толкова от неуспех във вярата в Бога, а от естествено човешко нежелание, като например моята неприязън към събирането на средства. Може би, защото, когато бях малък, ме научиха да не прося постоянно за

нещо. Това е твърде отдавна, за да си спомня. Но подозирам, че много хора имат това инстинктивно нежелание да искат неща; ако бъдат притиснати, може да кажат, че това е егоистично, или че Бог има по-добри неща за правене с времето си, отколкото да осигурява каквото и да е, което внезапно се случи да искаме.

Това може да е вярно, а може и да не е, **но би било срамно да омаловажим** един от най-искрящите и щедри набори от обещания в Библията. **Може би не е "егоистично" да искаме нещо. Може би това е просто естественото нещо, което децата трябва да правят с родителите си.** Може би нашият отказ да го правим, всъщност натъжава Бога или го озадачава: защо децата му не му казват как са, какво биха искали да направи той за тях? Разбира се, с щедростта на духа лесно се злоупотребява и всички знаем карикатурите на хора, които искат от Бога крайно неподходящи неща, за да си угодят ("Господи," се пее в песента, "Няма ли да ми купиш - Мерцедес-Бенц?!")! Писмото на Яков (4:3) съдържа някои строги предупреждения за искането на неподходящи неща и всяко пълно обсъждане на молитвата трябва да се съобрази с това. Но за повечето от нас проблемът не е в това, че сме прекалено нетърпеливи да искаме неправилни неща. **Проблемът е, че не сме достатъчно нетърпеливи да Го молим за правилните неща.**

А "правилните неща" не означават просто добри морални качества (макар че ако се осмелите да се молите за святост, смирение или други опасни неща, Бог може просто да ви ги даде). **Това означава нещата, от които се нуждаем всеки ден и за които Бог е точно толкова загрижен, колкото и ние.** Ако Той е Отец, нека се отнасяме към Него като към баща, а не като към бюрократ или диктатор, който не би искал да се занимава с нашите тривиални и несъществени грижи. **От Него зависи да реши дали е твърде зает за нас.** Фактът, че в една страна може би се води война, някъде другаде – има глад, навсякъде - земетресения, трагични инциденти, убийства и грабежи, и че Той скърби за всички тях - **това може да е проблем за високопоставен орган в Организацията на обединените нации, но не е никакъв проблем за нашия любящ баща.** Когато казва, че все още има време, пространство и любов за нас, трябва да му вярваме на думата му.

Разбира се, когато станем зрели деца, все повече ще споделяме загрижеността му за неговия страдащ и скърбящ свят. **Ще искаме да се молим повече за страдащия и скърбящ свят, отколкото за себе си.** Но в рамките на молитвата за Царството, на която ни научи Исус, освен да се молим за изпълнението на Божията воля на земята, ние бяхме научени да се молим за това, от което самите ние се нуждаем тук и сега. И така: какво ни спира?

Можем да кажем, че вече сме опитвали и не се е получило. Е, молитвата си остава загадка. Понякога, когато Бог сякаш отговаря с "не", ние намираме това за озадачаващо. И хората винаги са намирали за странно, че ако Бог е изключително мъдър, могъщ и любящ, **Той не би трябвало просто да направи за всички всичко, което те биха могли да искат.** Но, както е казал архиепископ Уилям Темпъл, **"Когато се моля, се случват съвпадения; когато спра да се моля, съвпаденията спират да се случват"**. Някои от най-мъдрите мислители на днешната църква предпазливо стигат до заключението, че с идването на Божието царство, Бог **не желае да го донесе наведнъж. Не бихме могли да го понесем, ако го направи.** Бог работи като художник с труден материал; и молитвата е начинът, по който част от този материал съдейства на художника, вместо да му се противопоставя. Как става това, няма да разберем напълно, докато не видим Бога лице в лице. Това, че е така, е едно от най-основните християнски прозрения.

И така: **отнасяйте се към Бога като към баща и му казвайте как стоят нещата!** Питайте, търсете, чукайте и вижте какво ще се случи! Очаквайте някои изненади по пътя, но не очаквайте, че Бог някога ще ви изостави. Това всъщност е основното послание на цялата Проповед на планината, която сега се движи към заключителните си параграфи.

Всъщност стих 7:12 обобщава досегашното послание, посланието, което започна в 5:17-20. **Исус не е дошъл да отмени, а да изпълни закона и пророците.** Как? Като учи Израил кой е Бог в действителност и какво е Израил да Му подражава, да Му се доверява, да Го обича и да Му се подчинява. А що се отнася до поведението в света и в отношенията с другите хора, целият закон може да се обобщи с едно изречение: **правете на другите това, което искате те да правят на вас.**

Исус не е нито първият, нито последният велик морален учител, който предлага това така наречено "златно правило", и то обобщава голяма част от неговото учение. Това, което го отличава от многото други, които са казвали подобни неща е, **че в основата на моралния урок стои любовта НА небесния Отец.** Това, което би трябвало да отличава неговите последователи, но уви, често не го прави, е, че познавайки тази любов, те би трябвало да открият, че са способни да се подчиняват на това правило и на другите правила, които произтичат от него, с удоволствие и свободно. След това те трябва да открият, **че са способни да отразяват Божията любов и светлина вътре в света**

Матей 7:1 3-23 - Двата пътя

13 *"Влезте през тясната порта. Вратата, която води към погибел, е хубава и широка, а пътят, който води към нея, е много просторен. Много хора вървят по този път.*

14 *Но портата, която води към живота, е тясна и пътят към него (живота) е много стеснен. Не много хора минават през тях.*

15 *Пазете се от лъжепророци. Те ще дойдат при вас, облечени като овце, но отвътре са гладни вълци.*

16 *Вие ще ги разпознаете по плодовете, които раждат: нали не намирате грозде, което расте на трънливи храсти, или смокини - на магарешки бодили?*

17 *Ето, по същия начин добрите дървета дават добри плодове, а лошите - лоши плодове.*

18 *Всъщност, добрите дървета не могат да произведат лош плод, нито пък лошите могат да произведат добър плод!*

19 *Всяко дърво, което не дава добри плодове, се отсича и се хвърля на огъня.*

20 *И така, трябва да ги разпознавате по плодовете им.*

21 *Не всеки, който ми казва: "Господи, Господи", ще влезе в небесното царство; а само хората, които изпълняват волята на Моя небесен Отец.*

22 *В онзи ден много хора ще Ми кажат, "Господи, Господи – нали пророкувахме в твоё име? Ние изгонвахме демони в твоё име! Извършихме многобройни и мощни дела в Твоёто име!"*

23 *Тогава ще им кажа, "Никога не съм ви познавал! Вие сте банда злодеи - махнете се от мен!" (мой превод)*

Управлението на автомобила в наши дни става все по-сложно. На всеки един участък от пътя има все повече предупредителни знаци. "Пътят е затворен." "Кал на пътя." "Бавно движение на селскостопанските превозни средства." Да не говорим за знаците, които ви казват колко бързо можете да шофирате, предупреждават ви, че има полицейски камери, които чакат да ви хванат, ако превишите скоростта, други знаци ви предлагат да спрете за чаша кафе, преди да сте се уморили, и ви казват колко далеч е мястото, за което пътувате.

Исус завършва голямата проповед на планината с набор от предупредителни знаци. Ако сте стигнали дотук с Него, **трябва да знаете, че не става въпрос само да държите волана и да се надявате на най-доброто.** Трябва да се концентрирате, да се съобразявате с опасностите, да осъзнаете, че не можете да се надявате на нищо. **Трябва да запазите разума си.**

В този пасаж има три такива предупреждения, които се появяват в бърза последователност като пътни знаци на магистрала. **Уверете се, че сте преминали през портата - тя не е много широка! Пазете се от хора, които ще ви отклонят от пътя! Не си мислете, че защото сте се движили заедно с другите, ще стигнете до края!** Тези предупреждения са остри и тревожни. Трябва да ги приемаме сериозно.

Първо, тясната порта. Старият ограден град Йерусалим все още има няколко порти, някои - с широки пътища, така че да могат да преминават коли, други - със стръмни, тесни стъпала, така че да могат да минават само пешеходци, животни и малки ръчни колички. Слушателите на Исус сигурно са познавали много подобни градове. Някои градски порти били достатъчно широки, за да могат няколко души да влязат и излязат едновременно; при други - трябвало да изчакате реда си. **Исус се противопоставя на идеята,** че можете просто да се "пуснете по течението", позволявайки на тълпата да определя темпото и посоката.

Трябва наистина да искате да влезете през тази порта. Ако просто се носите по течението, оставяйки се то да ви отнесе накъдето си иска, **ще я пропуснете. Но тази врата води към живота, а всички останали водят към разрушение.** Изборът най-накрая е очертан и няма как да го избегнете, нито да смекчите твърдата линия. **Изборът има значение; действията и мотивите имат значение. Да се научим да следваме Исус и да познаваме Бога като Отец има значение. Залогът е вечен.** "Раят", както подчертах, е Божието измерение, Божията сфера на съществуване в настоящето, а не просто дестинация в бъдещето. Но това не означава, че няма бъдещи съдби **или че вашата съдба няма да бъде оформена от изборите, които правите в настоящето.** И веднага щом чуете гласчетата, които казват: "Може би Исус не е имал предвид това - със сигурност не е могъл да бъде толкова строг - може би накрая всичко ще се оправи, независимо какво правим", имате нужда от следващото предупреждение.

Следващото предупреждение, в съответствие с библейските инструкции, е срещу "лъжепророците". В древен Израил, "лъжепророци" са били хората, които са твърдели, че говорят словото на Йехова, **но всъщност не са.** Ако хората ги слушали, те щели да тръгнат по грешен път и щяло да последва бедствие. **Но проблемът с лъжепророците е,** разбира се, че те изглеждат много приятни, много разумни, много надеждни. Никой вълк няма да ви позволи да видите ноктите и зъбите му, ако може да се преоблече като

безобидна овца - а точно това ще направят те.

В Стария Завет **тестът** за истинските и лъжливите пророци е бил: **изчакай и виж!** Ако пророкът ви каже, че нещо ще се случи, **ще разберете дали е истина, като видите дали ще се случи.** Исус има по-нагледен и може би по-бърз метод за откриване. Погледнете живота на човека, който ви предлага съвет. Мислете за него като за дърво. Можете ли да видите здрави и вкусни плодове на това дърво? Можете ли да видите други хора, които да се хранят истински от него? Или в действителност, то дава реколта от злини, неморалност и алчност?

В християнската църква винаги има изкушение да се задават различни въпроси за хората. "Той един от нас ли е?" - питат хората. "Принадлежи ли тя към моята партия, към нашата група, към правилната традиция? Но партиите, групите и традициите са далеч от това да привличат както истински вярващи и истински пророци, от една страна, така и фалшиви пророци и привърженици, от друга. **Единственият начин да сме сигурни е, да търсим плод от дървото и да сме сигурни какъв е този плод.**

"Плодът" не може да бъде просто показно демонстриране на видима духовна сила. Лъжепророците често могат да създават такива неща. **Важното е да има нещо по-дълбоко, нещо по-лично.** Последното предупреждение в тази поредица насочва вниманието ни към последния ден, деня на съда. "В онзи ден" обратната страна на стих 22 е първата, но в никакъв случай не и последната употреба в Матей на редовната фраза, която Исус е прехвърлил от старозаветните предупреждения за предстоящия божествен съд в собствените си предупреждения за това, какво ще се случи, когато Бог най-накрая действа. **Изглежда, че някои са извършили забележителни неща "в името на Исус", но без да го познават лично.** Могъщите дела **не са** окончателен показател за това дали някой наистина принадлежи на Исус или не. Има и такива, които ще са ги извършили, но ще се окажат "зли работници". Какво има значение има да познаваш Исус - или по-скоро да бъдеш познат от Него. Какво означава това? Прочетете останалата част от историята и разберете.

Матей 7:24-29 - Истинско послушание

24 "И така, всеки, който чува тези Мои думи и ги изпълнява, ще бъде като мъдър човек, който е построил къщата си на скала.

25 На тази къща се изсипа силен дъжд, вдигнаха се наводнения, задухаха ветрове и я удариха. Но тя не падна, защото беше основана на скала.

26 А всеки, който чуе тези Мои думи и не ги изпълни, ще бъде като неразумен човек, който е построил къщата си на пясък.

27 И падна силен дъжд, вдигнаха се наводнения, задухаха ветрове и разбиха къщата - и тя падна! Тя падна с голям трясък.

28 И така, когато Исус завърши тези думи, тълпите се учудиха на учението Му.

29 Вие виждате, че Той ги учеше със собствена власт, а не както правеха техните книжници. (мой превод)

В моята част на света (Шотландия Д.Пр.) има една дългогодишна традиция сред тези, които изкачват планини. Често хълмовете, дори и ниските, са покрити с мъгла или облаци, а по много пътеки и маршрути има голяма вероятност да се изгубите и да пропуснете пътя. Затова последователни поколения туристи са изграждали „грамади“: купчини камъни, предимно съвсем малки, които маркират пътя и водят до много по-големи купчини на самия връх - в случай че в мъглата не сте сигурни дали сте стигнали дотам или не. Много пъти почти съм се отклонявал в грешна посока в гъста мъгла, само за да видя в последния момент „грамада“ и да се върна на пътя.

Много читатели на Новия Завет, може би **особено читателите на Евангелията, се оказват лутащи се през учението на Исус като някой, който изкачва хълм в мъглата.** Уроци за това и онова, Исус се среща с хора, изцелява ги, сблъсква се с тях, дава още учения. Изглежда, че това е твърде много и понякога чувстваме, че се нуждаем от някакъв начин да маркираме пътя, по който наистина вървим, докато четем Евангелието. За щастие, точно това ни е дал Матей.

На този етап от Евангелието, подобно на някой, който за първи път се изкачва по хълмовете, **вероятно не осъзнаваме какво е направил Исус.** Но ако запазим разсъдъка си, скоро ще го разберем. В края на този пасаж, в стих 28, той завършва дългата Проповед на планината, като коментира: *"И така, Исус завърши тези думи..."*.

В сегашния си вид това не е забележително. Но след това, три глави по-късно, намираме подобно твърдение: *"И така, когато Исус свърши да поучава дванадесетте си ученици. . ." (11: 1).* Може би това е Матеевата страна на камък, който ни казва как да продължим по пътя? Да! След дългата глава с притчи намираме: *"И така, когато Исус завърши тези притчи . . ." (13:53).* Сега вече имаме идеята; още една и

сме почти там. *"И така, когато Исус завърши тези думи ..."* (19:1); същото като първото. След това, накрая, с усещането за пристигане: *"И така, когато Исус завърши всички тези думи..."* (26:1). Стъпка по стъпка Матей ни води нагоре по планината, докато най-накрая облаците се отдръпват и **ние се озоваваме на зашеметяващ връх, разбирайки най-сетне кой е Исус и какво е дошъл да направи.**

Ето как Матей е открил петте големи блока на учението в своето Евангелие. Ние сме в края на **Проповедта на планината (глави 5-7); глава 10 се състои от инструкции за учениците за тяхната мисия; глава 13 е съставена от притчи; а глава 18 - от поучения за общността, която се създава около Исус и неговото служение. И накрая, глави 23-25,** дълъг раздел, съвпадащ с Проповедта на планината, подхваща от края на началната проповед нотата на страшното предупреждение и я развива в една след друга картини на предстоящия съд.

Защо Матей е направил това? Какво ни казва това маркиране на пътя за това, какво мисли той за Исус? Отговорът се намира, както често се случва, в отзвук на Матей от Старият Завет. Матей вече е оцветил картината си за Исус, като е използвал историите за Изхода от Египет. Сега той е накарал Исус да седне на хълм и да наставлява последователите си - не съвсем като с гръмотевиците и светкавиците на планината Синай, но достатъчно подобно, за да накара хората да направят паралел между Него и Мойсей, който се изкачва на планината и слиза с Тората. Но това са дребни намеци и побутвания. Това, което сега виждаме, **е поглед от птичи поглед към цялото Евангелие,** подредено като история, съдържаща **пет блока** от поучения - а както всеки юдеин знае, първите пет книги на Библията са известни като "петте книги на Мойсей", "Петокнижие". Едно от основните неща, които **Матей иска да ни каже, е, че Исус е като Мойсей - само че в по-голяма степен.**

Това, разбира се, е причината, поради която Той може да учи хората със своя собствена власт. По времето на Исус, а и оттогава насам, юдейските учители са преподавали, като са започвали с части от Тората и са обсъждали какво са направили великите учители от тях. **Преподаването се превръща в излагане на това, което са казали други хора,** а не в предлагане на чисто нова линия на тълкуване от всеки отделен учител. **Но в Проповедта на планината Исус е съвсем откровен: "Ето какво ви казвам (Аз)". Не обръщайте внимание на това, което сте чули другаде.** Няма значение, че текстът е бил четен по различен начин в продължение на повече от хиляда години. **Това е начинът, по който трябва да го четем сега.**

В голямото предупреждение, с което завършва проповедта, Исус настоява, че слушателите му ще бъдат съдени дори не по прекия им отговор на самия Бог, **а по това дали ще чуят тези думи и ще ги изпълнят,** или ще оставят ушите си да се насладят на звука на думите, но след това ще ги оставят като спомен, без да направят нищо по тях. Да правиш това, което Исус казва, или да не го правиш: това е разликата между къща, която остава в бурята, и къща, която пада с голям трясък.

Тази притча е добре позната и за нея често се пее в неделните училища. Построй къщата си на скала, казва Исус, а скалата са собствените му думи, или по-скоро **да вършиш тези думи, вместо само да ги чуваш.** Но ние често пропускаме онова, което първите Му слушатели вероятно са чували зад езика на драматичните картини. Недалеч от мястото, където Исус седял на онзи склон, само на около 160 километра, в Йерусалим, хората на Ирод продължавали да възстановяват Храма. (*Коментар: Камъните, с които са били изграждани основите на храма са с огромни размери. Д.Пр.*) Те говорели за него като за Божия дом и заявявали, че е построен върху скала, устойчива на вятъра и времето. В последната голяма проповед в Евангелието на Матей, **Исус предупреждава, че самият Храм ще се срути, защото Израил като цяло не е успял да отговори на посланието Му.** По средата на Евангелието, в друг драматичен момент, Той обещава, че изповядването на вярата на Петър ще бъде скалата, върху която ще бъде изградено нещо съвсем различно - **общността, която вярва в Него, Исус, като Месия.**

След като видим тази по-широка картина, ще можем да разберем по-дълбоко, какво Матей иска да разберем тук. Това е послание за всички нас: **ако изградим живота си върху учението на Исус, ще бъдем част от "къщата", която ще пребъде вечно.** Но то започва като много конкретно обещание и предупреждение към собствения Му народ в собственото Му време. Голяма част от учението на Исус е именно такава. **Често откриваме повече от това, което то означава за нас, като откриваме повече от това, което то е означавало, много конкретно, за тях.**

Какви "къщи" строим днес в живота си и в църквите си? "Изпълняваме ли" думите на Исус, или само ги четем, чуваме и си мислим колко са хубави?

Матей 8:1-13 - Изцелението на прокажения и на слугата на стотника

1 "Когато Исус слезе от хълма, след него тръгнаха големи тълпи.

2 И изведнъж един прокажен се приближи, коленичи пред Него и каза: "Господи, ако искаш, можеш да ме очистиш!"

3 Исус протегна ръката Си, докосна го и каза: "Искам да го направя. Бъди чист!" Веднага проказата му беше излекувана.

4 Исус му каза: "Внимавай да не кажеш нищо на никого. Вместо това иди, покажи се на свещеника и направи приноса, който Мойсей е заповядал. Това ще бъде доказателство за тях."

5 Исус отиде в Капернаум. Един стотник се изкачи и го помоли.

6 Той каза: "Учителю, слугата ми лежи парализиран у дома. Той е в много лошо състояние.

7 Исус каза: "Ще дойда и ще го изцеля."

8 Стотникът отговори: „Господи, аз не съм достоен да влезеш под покрива ми. Само кажи думата и слугата ми ще оздравее.

9 Виж, аз знам какво е властта - имам войници, които ми се подчиняват и мога да кажа на един от тях: "Иди!" и той отива, а на друг: "Ела тук!" и той идва, и мога да кажа на роба си : "Направи това", и той го прави!"

10 Исус беше наистина смяян, когато чу това и каза на хората, които Го следваха: "Казвам ви истината. Такава вяра не съм срещал - дори в Израил!

11 Нека ви кажа следното: много хора ще дойдат от Изток и Запад, и ще се присъединят към Авраам, Исаак и Яков в голямото празненство, за да отпразнуват небесното царство,

12 но децата на царството ще бъдат хвърлени във външната тъмнина, където хората ще плачат и ще скърцат със зъби".

13 Тогава Той се обърна към стотника и му каза. "Иди си у дома. Нека ти бъде така, както си повярвал." И слугата му беше изцелен още в този момент." (мой превод)

"Кой командва тук?" Полицаят изведнъж се появи на вратата. Всички останаха неподвижни. До този момент партито беше чудесно; може би малко буйно, но много забавно. Сега, предположихме, някой от съседите се е оплакал от шума. Студентът, в чиято къща се намирахме, изглеждаше притеснен. "Ами, никой точно не командва - каза той, - но това е моят дом. "Добре - каза полицаят, - сега аз командвам и ви казвам, че този шум трябва да спре веднага." С това той си тръгна. И ние също. Партито беше приключило.

Разбира се, той имаше власт, независимо дали ни харесваше или не. Имаше униформа, полицейско радио и закон, който го подкрепяше. **Той го знаеше и ние го знаехме.** Не се изискваше някаква особена проникателност, за да го видиш, или смелост, за да отговориш. Просто така си беше.

Но когато Исус слязъл от планината след проповедта, той нямал униформа. Нямал структура, която да го подкрепи. Нямал никой друг, към когото да се обърне. В края на предишната глава Матей ни каза, че тълпите са били изумени, защото, когато Исус поучавал, **е изглеждал като полицая на вратата и е имал власт.** Но дали той просто е изпробвал това? **Наистина ли е "управлявал"? Какво би могло да означава това?**

Следващият раздел на Матей (глави 8 и 9, преди следващия блок от поучения в глава 10) е посветен най-вече на това, **как е изглеждала властта на Исус на практика, на улицата.** И тя започва с тези две малки истории за прокажения и за слугата на стотника. И в двата случая **Исус има властта да изцелява, но смисълът надхвърля това.**

С прокаженият, Исус възстановява и обновява един член на Израил. При стотника **вярата във властта на Исус вече се разпространява сред хората извън Израил** като знак за чудесното събиране на народите, което Бог възнамерява да осъществи. Заедно тези две истории представляват малък, но напълно отворен прозорец към цялото Евангелие.

Проказата (думата обхващала няколко вида силно заразни кожни заболявания) означавала не само болест и обезобразяване, но и социално изгнание. Проказата е била силно заразна. Страдащите трябваше да стоят далеч от всички останали. Никой не се приближавал до тях, никой не можел и да си помисли да ги докосне. Можем да почувстваме как наблюдателите изтръпвали, когато Исус протегнал ръка и докоснал този нуждаещ се човек.

Но можете също да усетите и тръпката от топлина и живот, която обзела самият прокажен. Никой не се бил докосвал до него от дълго време, може би от много години. За негова изненада той внезапно попаднал в Божието движение за обновление, в Божието възстановяване на народа.

Исус казал, **че не е дошъл да унищожи закона, а да го изпълни** (5:17). Прокаженият се нуждаел не само от физическо изцеление, но и от повторно присъединяване в обществото, обратно в семейния и селския живот. Нямало да е много добре прокаженият да се върне у дома и да твърди, че е излекуван, ако нямал официалното разрешение. Затова Исус му казал да премине през редовния процес: да се покаже на свещеника и да направи необходимия принос. Той трябвало да бъде възстановен като пълноправен член на Израил. Възстановяването на Божия народ било част от това, което представлявало Евангелието.

Но още по-големият шок идва със спокойното признание от страна на един езически военачалник, живеещ наблизко в Капернаум, че когато става дума за болести, Исус притежава същия вид власт, която самият той има над войниците и робите. Човекът имал вяра, каквато Исус не срещал сред собствения си народ. Изглежда, че тук "вярата" е дефинирана не като общо религиозно отношение към живота, **а като нещо много по-конкретно: признаването на това, че Исус притежава власт.** Такава вяра носи своята награда. **Така както стотникът повярвал, така се случило.**

Макар че Исус е съвсем ясен, че времето, **когато езичниците ще се вляят в Божието царство**, все още не било дошло (вж. 10:5-6), той знаел, че това ще се случи съвсем скоро и виждал вярата на този стотник-езичник като предварителен знак за това. Голямото празненство на царството ще се състои и патриарсите, великите родоначалници на Израел - Авраам, Исаак и Яков - ще се присъединят, както Писанията били предсказали, към голямо множество от целия свят. Но в същото време Исус вижда, че въпреки усилията, които Той полага, **мнозина от Неговите сънародници ще откажат да повярват и така ще се окажат изключени.** Това напрежение преминава през цялото Евангелие, през Новия завет и през целия свят до ден днешен.

Предизвикателството пред днешния християнин е да се запита: какво означава да признаеш и да се подчиниш на властта на самия Исус? Нищо в Новия Завет не подсказва, че "вярата" е общо съзнание за свръхестествено измерение или общо доверие в добротата на някаква далечна божественост, така че някои могат да стигнат до това чрез Исус, а други - по някакъв различен път. **В християнски план "вярата" означава да вярваме точно в това, че живият Бог е поверил властта си на самия Исус, който сега я упражнява за спасението на света** (вж. 28:18). Ако полицаят е използвал властта си, за да развали студентско празненство, Исус използва своята власт, за да постави началото на много по-голям празник. И Той кани всички нас да участваме в него.

Матей 8:14-22 - За следването на Исус

14 Исус влезе в къщата на Петър. Там видя свежървата на Петър, лежаща болна от треска.

15 Той докосна ръката ѝ. Треската я напусна, тя стана и Му прислужваше.

16 Когато настъпи вечерта, доведоха при Него много хора, които бяха обладани от демони. Той изгони духовете с една заповед и изцели всички болни.

17 Това се случи, за да се сбъдне словото, казано от пророк Исаия: „Самият Той взе нашите немощи и понесе нашите болести.“

18 Когато Исус видя тълпата около Себе си, Той им каза да преминат на другия бряг на езерото.

19 Един книжник се приближи и Го заговори. Той каза: „Учителю, ще Те следвам, където и да отидеш!“

20 Исус му отговори: „Лисиците си имат леговища и небесните птиците си имат гнезда. А Човешкият син няма къде да подслони главата си.“

21 А друг от учениците му каза: "Учителю, нека първо да отида и да погребя баща си."

22 Исус му каза: „Върви след мен и остави мъртвите да погребват своите мъртви.“ (мой превод)

Какво правите винаги първо сутринта?

За някои това е бръсненето. За други това е приготвянето на чаша чай. За някои това ще бъде енергична тренировка. За други - четенето на вестници. Задайте въпроса по друг начин: **ако някой насила ви попречи да извършите обичайните си сутрешни дейности, какво би ви липсвало най-много?**

А сега си представете какво би било необходимо, освен физическо насилие, за да ви накара изведнъж да правите всичко по различен начин. За повечето от нас това би била много лоша новина: злополука, внезапно заболяване или смърт в семейството. Ако рано сутринта получа телефонно обаждане, че близък член на семейството е претърпял тежък инцидент, няма да направя нито едно от обичайните си сутрешни действия. Ще да облека дрехите, които мога да взема, и да отида при тях възможно най-бързо.

За един благочестив юдеин, както по времето на Исус, така и по наше време, една от най-тържествените и свещени части от сутрешната рутина би била да каже основната еврейска молитва: **"Слушай, Израил, Господ, нашият Бог, е единственият Господ; и да обичаш Господа, твоя Бог, с цялото си сърце..."** Това е красива и завладяваща молитва, вплетена в самия живот на еврейския народ в продължение на хиляди години. Изричането на тази молитва се смята от официалното еврейско учение **за най-важното нещо**, което трябва да се прави всеки ден.

Но има едно нещо, **което е по-важно дори от произнасянето на тази молитва.** Според учението на равините, когато бащата на човека умре, **той е толкова силно задължен да го погребее подобавашо, че това е на първо място**, преди всичко останало - дори преди да каже молитвата **"Слушай, Израил"**.

Така че, когато Исус намерил един от последователите си да казва, че трябва да отиде и да организира погребението на баща си, можехме да очакваме, че Той ще каже: "О, разбира се, трябва да отидеш и да направиш това - а после да дойдеш и да ме последваш". **Това, което Исус всъщност казва, е едно от най-шокиращите неща в цялата евангелска история.** "*Остави мъртвите да погребват мъртвите*", казва той, "*ти трябва да ме последваш веднага.*"

Разбира се, ние не знаем дали бащата на мъжа вече бил починал. Възможно е той просто да е остарял, а може би - да се е разболял. Възможно е човекът да е използвал бъдещото си задължение, като начин да отложи следването на Исус за известно време, може би за няколко години. Можем да предположим, че той е държал възможностите си отворени. Но когато тази поговорка била припомнена, тя е прозвучала като предупредителна камбана в еврейските сърца и умове на слушателите на Исус. Това, което Исус правел, било толкова важно, толкова спешно, толкова непосредствено, **че било единственото нещо, което имало значение.** Каквото и друго да сте мислили да правите, това е на първо място.

Суверенната власт на Исус преминава през тази история като свеж вятър, който нахлува през прозореца и обръща всички хартии с главата надолу. Той изцелява тъщата на Петър; след това изцелява всеки, който е доведен в къщата. Но в тази поредица започваме да виждаме и един по-общ поглед върху тази власт. Исус няма абсолютна власт заради самата власт. **Той има власт, за да бъде изцелител. И Той е изцелителят, чрез поемането върху себе си болестите и болките на целия свят.** В стих 17 Матей цитира Исая 53:4, пасаж, който, в християнското мислене по-често се свързва със значението на смъртта на Исус, носещ нашите скърби и болки на кръста; **но за Матей няма рязка граница между изцелението, което Исус предлага през живота си, и изцелението на греха и смъртта, което той предлага чрез собственото си страдание.** Едното естествено води до другото.

Ето защо Исус отправя тържествено предупреждение към ентузиазирания ученик, който обявява, че ще Го следва, където и да отиде. Той казва: „Знаеш ли наистина, **в какво си позволяваш да се впуснеш?** Това **не е** просто вълнуващ и триумфален поход, **не е** следване на този, който има Божията власт, **не е** само наблюдаване, как Той доминира над мощни и силни неща навсякъде. **Това е посвещение на Този, чиято власт е дадена,** за да може да отиде на местата, където светът е в най-дълбоката си болка, и да бъде там със и за хората, които страдат от нея. Дори лисиците и птиците имат места, където могат да се върнат, когато се пенсионираат. **Исус няма такива места.** Той има временен дом в Капернаум, но сега мястото Му е на пътя, в провинцията, по улиците и уличките, навсякъде, където Божият народ има нужда. Той няма да има място, където да отпочине, докато най-накрая главата му не почине, безжизнена, на кръста.

Той казал: "*Човешкият син няма къде да подслони главата си*". Сам по себе си изразът "Човешкият син" тук е много загадъчен; той би могъл просто да означава "аз" или "някой като мен". Но за Матей, който познава още няколко изказвания, в които се среща тази странна фраза, няма съмнение: **тя носи нотка на власт** (вж. Напр. 9:6; 26:64). Но също така този израз говори и за страдание (20:28). По някакъв начин в картината на Исус, представена от Матей, откриваме всичко това в едно: власт чрез изцеление, изцеление чрез страдание. Властта и страданието са странно концентрирани в този единствен човек, когото никой на този етап не разбира напълно, но когото всички намират за привлекателен. Може би това е най-голямото предизвикателство пред църквата днес: **как да живеем живота на Исус, как да бъдем Негови последователи по такъв начин, че хората да искат да Го последват.**

Матей 8:23-27 - Утихване на бурята

23 И така, Исус влезе в лодката, а учениците Му Го последваха.

24 Изведнъж в морето се разрази голяма буря, така че вълните заляха лодката. Исус обаче беше заспал.

25 Те дойдоха и го събудиха. Те викаха: "Помощ, Учителю, помощ! Ние загиваме!"

26 А Той отговори: "Защо сте толкова уплашени, малOVERCI?" Тогава стана и каза на вятъра и морето да се държат прилично и настъпи голямо затишие.

27 Хората там бяха изумени. Те казаха: „Какъв е този човек, че ветровете и морето правят това, което той казва?“ (мой превод)

Морето винаги е било символ на дива и неукротима сила. Достатъчно е да застанете до океана, дори в спокоен ден, за да усетите нещо от нея. Като начало, то е толкова голямо; когато приливът се появи на плажа, представите си колко галона вода са се придвижили надолу по бреговата линия; и това се случва през цялото време, ден и нощ. След това застанете до него, когато вятърът се надигне, и наблюдавайте как всички тези милиони галони (1 галон = 4,5 литра Д.Пр.) скачат и танцуват като водата, която се плиска в детската баня. След това, ако се осмелите, застанете на палубата на малък кораб, когато той се отправя към

тези вълни. Почувствайте силата им, която издига кораба високо във въздуха и го пуска отново надолу с трясък и плясък. Гледайте как огромната вълна се издига нагоре и нагоре пред вас, като чудовище от филм на ужасите, живо и заплашително.

Юдеите като цяло не са били морски хора. Техните съседи на север и на юг, Финикия и Египет, били морски държави, които са търгували широко в Средиземноморския свят и отвъд него. Но Израил се съсредоточил върху земята, която в крайна сметка била обещаното им наследство. Морето си остава в юдейските текстове като място и сила на мрака и злото, заплашително и диво. Понякога морето се появява като първичен елемент, тъмната субстанция, от която и в противовес на която, Богът-Създател създава своя красив свят, побеждавайки морето и всичко, което то представлява. В Стария Завет историите за морето (те не са много) показват същото: Йехова го укротява при Изхода, използва го, за да спре непокорния пророк Йона и да го изпрати да го върне обратно към правилните му дела. Всичко това е на заден план, докато Матей разказва тази история.

Всъщност разказът за пророк Йона си заслужава да бъде проучен малко по-подробно, за да видим какво точно се случва тук. Бог казал на Йона да отиде и да проповядва в Ниневия. Йона не искал, затова се качил на кораб, който отивал в обратната посока. Разразила се голяма буря и корабът била в опасност, но Йона спял и не забелязал това. Събудили го и му казали да призове своя бог да направи нещо. **Но Йона знаел какво се случва.** Това бил Йехова, който му казвал, че се е отклонил; **той трябвало да направи това, което му било казано.** Затова Йона наредил на моряците да го изхвърлят зад борда. Те го направили, бурята утихнала и морето се успокоило. Междувременно Йона бил погълнат от голяма риба, която го изплюла на сушата, след което той отишъл в Ниневия и изпълнил поръчението си.

Тази вълнуваща и драматична стара история със сигурност е била добре позната на Матей и неговите читатели, и едно от нещата, които той прави, е да каже, че Исус едновременно прилича и не прилича на Йона. Тази буря не се е появила, защото той е отказал да направи това, което е искал неговия Отец. **По-скоро тя се превръща в допълнителен знак за Неговата собствена власт.** Учениците го събудили, но той не трябвало да вика никой друг, дори Отца си, за помощ. Разбира се, не им се налага и да го хвърлят зад борда. В друг, още по-голям знак за абсолютната си власт, Той просто смърря ветровете и вълните и те веднага утихват. Ако Исус е пророк, то Той е значително по-велик от Йона, както Матей ще ни напомни по-късно (12:41). Но точно както необикновеното приключение на Йона е разказано като знак, **че Бог на Израил наистина се грижи за всички, а не само за Израил** (мисията на Йона е да спаси Ниневия, голям езически град, от предстоящо осъждане), така и тези забележителни истории за Исус **имат за цел да покажат, че това, което Бог прави чрез Него и в Него, не е нищо друго освен ново сътворение.**

Ето защо, още веднъж, правилната ни реакция към Исус е "вяра".

Отново, това не е обща религиозна реакция на околния свят; "религиозна реакция" на голяма морска буря може да бъде страхопочитание и ужас или уплашена молитва към морския бог. Не: тази "вяра" е **просто доверие, че Исус е суверенният Господ, който има власт над стихииите.** **А учениците Му не са имали много от тази вяра.** Сега започваме да осъзнаваме нещо, което Матей ни разказва малко по малко: че други хора (като стотника в Капернаум) са имали рязко фокусирана и доста поразителна вяра, **а учениците на Исус, въпреки че са видели всичко, което е направил, все още не са били в същата група.**

Все пак те започват да задават въпроси (стих 27). Какво означава това? Какъв е този човек? Очевидно го смятат за лидер, за "учител"; знаят, че е лечител и учител. Но случилото се далеч надхвърля всичко, което те очаквали. По някакъв начин властта му се разпростира не само върху болестите - те и преди са чували за забележителни лечители и са били готови да приемат такива неща - **но и върху природните стихии?! Матей оставя въпроса на заден план и продължава да допълва картината на властта на Исус,** преди да ни покаже как учениците постепенно достигат до по-пълно разбиране.

В този процес той иска да ни накара да си зададем два въпроса. Първо, как гледаме на Исус? Много е добре да казваме в църквата или насаме молитва, че Той е Божият син, Господ, Месията или нещо друго. **Всъщност отнасяме ли се към него така, сякаш има власт над всеки аспект от живота ни и над света ни?** Второ, ние като негови последователи **действаме ли по такъв начин в сблъсъците си със злото, в смелите си изявления за Царството, че другите хора да казват за нас: Какви хора могат да бъдат те?**

Матей 8:28-34 - Изцелението на обладаните от бесове

28 „И така, Той премина на другата страна, в района на Гадара. Срецнаха Го двама обладани от бесове, които излизаха от гробищата. Те бяха много агресивни и правеха невъзможно за когото и да било, да мине по този път.

29 Те викаха: "Какво се случва между нас и теб, - ти, сине Божий? Дошъл ли си тук преди определеното време, за да ни измъчваш?"

30 На известно разстояние от мястото, където се намираха те, имаше голямо стадо свине, което пасеше.

31 Демоните помолиха Исус: „Ако ни изгониш, изпрати ни в стадото свине!“

32 Исус им каза: "Идете си, тогава!" И така, демоните излязоха от хората и влязоха в прасетата. Тогава и там, цялото стадо се втурна надолу по стръмния склон в езерото и се удави във водата.

33 Пастирите побегнаха, отидоха в града и разказаха цялата история, включително и историята за обладаните от демони мъже.

34 Така, хората от целият град дойдоха да видят Исус. Когато го видяха, те го помолиха да напусне техния район.“ (мой превод)

Снощи слушах една музика, която продължаваше да ме изненадва. Това беше велика симфония с прекрасна мелодия, която се въртеше ту насам, ту натам, увеличаваше ни, улавяше емоциите ни и повдигаше духа ни. После, точно когато си мислехме, че не може да се отиде по-далеч, нещо се случи: промяна в оркестрацията, едва доловима промяна в хармонията, и ние бяхме на друго ниво. После, още веднъж, тя се промени, сега се движеше малко по-бързо и малко по-силно, а музиката ставаше по-належаща и поразителна. Всеки етап следваше по естествен начин предишния, но в края му **бяхме стигнали от съвсем малко начало до огромна кулминация на настроението и емоциите.**

Матей прави нещо подобно през цялата тази глава **и тази история е точката, в която музиката достига своята висота.** Погледнете назад и ще видите. Главата започна с малката история за прокаженият: един човек, бързо изцеление, важно по свой начин, но не особено драматично. След това стотникът и неговия слуга: Исус отново изцелява, но този път от разстояние, в отговор на забележителна вяра и с поразителни последици (пророчеството **за езичниците, които се стичат в Божието царство**). След това още няколко истории за изцеление, които задълбочават настроението и плътността, като посочват цената, която е платил самият Исус, докато е вървял по самотния си път към кръста. След това силната музика се разраства и се извисява отново, когато Исус укротява бурята в езерото. **И сега, точно когато си мислехме, че не може да стане по-силно, имаме кулминацията: двамата обладани от демони мъже, живеещи сред гробовете, крещящи лудост и убийство и завършваща със стадо прасета, които се втурват в морето.** Тази история е като че ли е още по-ярка версия на предишната (утихването на бурята). Помислете за дивото море, в което вятърът и вълните вършат най-лошото. А сега го превърнете в човешко същество, в което вятърът и вълните са вътре; нелош образ за това, как се случват нещата с някои бедни хора, които по някаква причина откриват, че въображението и емоциите им, мисленето и действията им, сякаш са превзети от сили извън техния контрол.

Днес, в съвременния западен свят, трудно можем да обясним какво се случва в такива хора. В света на Исус, а и в много части на нашия свят днес, най-естественото обяснение е, че ги е завладяла някаква зла сила или сили. "Демоните" и обладаването от такива същества, са били обичайният начин за описание на това състояние. Съвременната западна медицина е намерила алтернативни диагнози за много хора в това неспокойно състояние, **но остават и такива, за които древното обяснение все още изглежда най-доброто.** Смислът на тази история е, че Исус, който има власт да учи хората, както прави в Проповедта на планината, има власт и над болестите, както наблизо, така и надалеч; над живота на хората, които искат да го следват; над ветровете и вълните на езерото и над сенчестите сили на злото, както и да ги мислим или описваме. **Това е, което трябва да знаем, докато се подписваме, за да го следваме.** Той не е просто човек с добри идеи. Той не е просто човек, който ще ни каже как да установим по-добри взаимоотношения с Бога. **Той е някой, който има власт над всичко,** което физическият свят, от една страна, и нефизическият свят, от друга, могат да ни подхвърлят. **Това е Исус, на когото можем да се доверим във всяка ситуация от живота си.**

В тази история срещаме нещо, което ще видим отново, по-късно в евангелието на Матей. В паралелните истории в Марк и Лука има само един обладан от демони човек; в Матей те са двама. Предложени са различни теории за обяснение на този факт, но нито една от тях не е много задоволителна. Може би най-добрата е, че Матей може би използва това като похват, за да намекне, че Исус е направил много други подобни чудеса, за които няма място в книгата му. **Със сигурност акцентът му в тази и в следващата глава е, че Исус е способен да се справи с всякакъв вид ситуации.**

Но тази история носи и други значения. След като Исус успокоява бурята, учениците се питат един друг какъв човек може да е Той. Сега получаваме отговор, и то от най-изненадващ източник: Двамата обладани от демони мъже крещат, че Исус е "Божият син"! Тази фраза "Божий син" по-късно ще бъде използвана от учениците (14:33), от Петър (16:16), от главния свещеник (26:63) и от стотника в подножието на кръста (27:54). Разбира се, парадоксално е, че първите хора, които се обръщат към Исус по този начин, го правят под зловредно влияние, но Матей не се съмнява, че макар демоните да са зли и разрушителни, те

имат (като че ли) достъп до вътрешна информация за духовната реалност.

Най-доброто обяснение на фразата "*син Божи*" тук е, че тя се отнася за *Исус като Месия*. Онези, които са вярвали в идването на Месията, са го смятали за този, който ще съди света и ще оправи всички злини. Ето защо демоните веднага усещат, че са в беда. *Ако Месията е тук, е дошъл краят на тяхното време на свобода*. В известен смисъл те са напълно прави: Исус наистина е дошъл да прогони силите на злото и това, което се случва с тези демони - влизането им в прасетата и хвърлянето им в езерото - е знак за това, което Исус ще направи, в Своята смърт и възкресение, с всяко зло от какъвто и да е вид.

Навсякъде другаде, където е ходил Исус, хората *го молили да остане при тях* и са му носили още болни, които да излекува. Любопитно е, че *жителите на Гадара го гледали със страх и го молили да напусне техния район*. Дали защото са били езичници и са се притеснявали, че еврейският Месия ще дойде при тях? Дали защото се страхували, че ако започне да праща прасета в езерото, може да причини други разрушения на тяхната собственост и добитък? Не знаем.

Това, което знаем, е, че където и да отидел Исус, *хората изпитвали страхопочитание към него*. Не е имало усещането, както в голяма част от съвременния свят, че той е просто един учител сред другите, един религиозен водач, който трябва да бъде хладнокръвно оценен. Той е бил сила, с която трябва да се съобразяват. Можете да го следвате или да се страхувате от него, но не можете да го пренебрегнете. *Това е Исус, когото трябва да следваме днес. Исус, когото трябва да направим известен в света*.

Матей 9:1-8 - Излекуването на парализика

1 Исус се качи в лодката и премина обратно към своя град. (Капернаум)

2 Някои хора доведоха при Него парализиран човек, който лежеше на постелка. Като видя вратата им, Исус каза на парализирания: "Горе главата, сине! Греховете ти са простени!"

3 Някои от книжниците си казваха: "Този човек богохулства!"

4 Исус прочете мислите им и каза: "Защо оставяте цялото това зло да гние в сърцата ви?"

5 "Кое е по-лесно: да кажеш: "Прощават се греховете ти", или да кажеш: "Стани и ходи!"

6 Но за да ви покаже, че Човешкият син има власт на земята да прощава грехове - Той каза на парализираният: "Стани, вдигни постелката си и си иди у дома!"

7 И той стана и отиде в дома си.

8 Когато тълпите видяха това, те се уплашиха и възхвалиха Бога, че е дал такава власт на хората." (мой превод)

В голяма част от света, "властта" се ползва с лоша слава от сто и повече години насам. В масовото съзнание тя се свързва с неприятни идеи като "репресия", "нарушаване на човешките права" и други подобни. Помислете за "властите" и какво ще видите? Може би полицаи. Съдии, които изглеждат строги и тържествени и са готови да ви пратят в затвора. Безлики държавни служители и бюрократи, които създават закони и разпоредби, предназначени да затруднят живота на обикновените хора като вас.

В някои страни "властите" означават нещо още по-лошо. Това означава хора, които чукат на вратата ви в пет часа сутринта, отвеждат ви без основателна причина, бият ви и може би ви убиват. Това означава хора, които приемат репресивни закони, които ви принуждават да напуснете семейството си за половин година, ако искате да си намерите работа - или които ви пречат да напуснете собствения си град, за да си намерите работа в съседния, защото току-що е била прокарана нова граница на картата на собствената ви страна. *"Властите" са хора, които сякаш могат да управляват нещата по начина, по те който искаш, но не са отговорни пред никой.*

Това, което всъщност означава "власт" във всички тези случаи, е "*хора, които имат властта да правят каквото си искат*". Обикновено това означава "хора, които имат армия, която ги подкрепя". *Властта означава власт, а това означава сила, а това означава насилие*. Сега сме подозрителни *към самата дума "власт"*.

И все пак, ето я отново в евангелския разказ: *Исус има власт*. Не можете да я пропуснете. Власт в учението Му. Власт от разстояние над болестта. Власт над бурята, над демоните. *А сега и власт да прави това, което обикновено прави само Бог: да прощава греховете, да променя живота на човека отвътре навън, да го освобождава от всичко, което го е стискало толкова здраво, че не е можел да се движи*. Каква е тази власт? Прилича ли на властите, които познаваме в нашия свят?

Да предположим, че има друг вид пълномощие. Да предположим, че има друг вид власт. Власт, която не работи, като има армия зад гърба си и бандити, които разбиват вратата ти в пет сутринта; *сила, която няма нищо общо с насилието и всичко е свързано със странната завладяваща сила на свободата и любовта*. Нека да притежаваме нещо от това, казвате вие.

Е, това е, което предлага Евангелието. Ето защо действията на Исус са били толкова удивително ефективни - дотолкова, че хората с малка лична власт в Неговото време, са били ядосани и разстроени. Ето защо Матей отделя цели две глави, за да ни разказва в една история след друга, **че точно такава власт има Исус** (вж. стихове 6 и 8). И ето защо трябва да обърнем специално внимание на този момент. Това е видът власт, от която всички ние можем да се възползваме.

В сърцевината на тази история **е претенцията на Исус да прощава грехове**, да ги "отхвърля", както често казвали евреите. Думата "прощавам" тук буквално означава "изпращам", **изпращайки всички грехове в далечната отвъдна земя, където те са забравени завинаги**. Изглежда, че точно това е било необходимо в този случай. При повечето изцеления на Исус, това не е било проблем, но тук със сигурност е било.

Един поглед към парализирания човек на носилката казва на Исус всичко, което трябва да знае. Този паралич бил от вида, при които това, което бихме нарекли психологически сили, намалило подвижността на тялото. Човекът е направил нещо - може би много неща - от които дълбоко се е срамувал. Както казваме, той е бил затънал до гуша и не е виждал изход. **Той не само се е чувствал виновен; той е бил виновен и го е знаел**. И постепенно това смразяващо чувство за вина го спира да прави нещо. След това то изобщо го спря да движи тялото си. И накрая приятелите му **взели вярата си и приятеля си в ръцете си** и го донесли при Исус.

Още веднъж **"вяра"** тук означава **"вяра във властта на Исус"**; "вяра, че Исус ще може да направи нещо по въпроса". Това е отговорът на Исус. Той се занимава с основния проблем, знаейки, че всички симптоми бързо ще изчезнат, ако се справи с основната болест. Исус не разполага с пряко физическо средство за изцеление на човека. **Той използва властта, която Бог е вложил в него**, властта да прощава грехове и така да вдъхва нов живот. Той вече действа като **"Човешкия син"**, този, който ще се възцари над всички сили на злото (Даниил 7:13-14). Той има правомощието, дори в настоящето, да обяви, че грехът е победен враг и да го отпрати.

Досега в историята можем да видим, **че се очертава формата на цялото служение на Исус** и ни кани напред към кулминацията на книгата,. Той е дошъл като Човешкия син, Месията, представител на Израил. И е дошъл не само, за да се справи с потисничеството, причинено от Рим, **но и за да се справи с по-дълбокото и по-тъмно потисничество, причинено от самото зло**. Освен това той е дошъл да се противопостави на крайния резултат от злото, който е не само парализа, но и самата смърт.

Ето защо в тази история езикът, използван три пъти за това, което Исус казва на парализирания човек да направи, ще напомни на читателите на Матей за езика, който са свикнали да чуват във връзка с **възкресението** на Исус. **"Стани!"** - казва той и човекът става, **"възкръсва"**. Когато грехът е отстранен, **възкресението** (на каквото и да е ниво) не може да бъде далеч отвъд.

В тази история можем да видим и някои от силите, които са поставили Исус на кръста и по този начин, **неволно, са допринесли за решителната му победа над греха**. Онези, които се противопоставят на драматичното и авторитетно обявяване от негова страна, че греховете на този човек са изчистени, несъмнено са смятали, че това е нещо, което само самият Бог може да направи. Обичайният начин, по който Бог го е правил, е бил чрез храмовата система, чрез установения и упълномощено (отново тази дума) свещеничество. **Това, за което те не са предполагали е**, че когато настъпи великият момент, **Бог ще делегира тази роля на "един, подобен на човешки син"**, чрез когото сега ще бъде пусната на свобода правилната власт в света. Но силите на съпротивата, силите, които виждат, че собствената им власт е подкопана от новия вид власт на Бога, остават яростни и непреклонни. В тази глава ще видим как те започват да Го подпитват и нападат - процес, който ще се разраства и разраства, докато накрая Исус застава пред самия първосвещеник и прави за последен път **велико изявление за властта на Човешкия син (26:64)**. След това остава само смъртта му, чрез която всички грехове са опростени, и собственото му "възкръсване", **знакът**, както и в тази история **е, че Бог наистина е бил с него и му е дал свой собствен специален вид власт, за да изцели и възстанови света**.

Матей 9:9-17 - Призоваването на Матей

9 Като вървеше по пътя, Исус видя един човек на име Матей, който беше в бирничеството и му каза: "Следвай ме!" И той стана и го последва.

10 Когато беше у дома си и седеше на трапезата, там имаше много бирници и грейници, които бяха дошли да обядват с Исус и учениците Му.

11 Когато фарисеите видяха това, те казаха на учениците Му, "Защо вашият учител яде с бирници и грейници?"

12 Исус ги чу и каза: „Здравите нямат нужда от лекар, а болните.

13 Идете и научете какво означава тази поговорка: "Аз искам милост, а не жертва." Моята

работа не е да призовавам праведните хора, а грешниците.“

14 Тогава учениците на Йоан дойдоха при него с един въпрос. Те попитаха: „Защо ние и фарисеите постим много, а твоите ученици изобщо не постят?“

15 Исус им каза: "Нали сватбарите не могат да постят, докато младоженецът е с тях? Но рано или късно младоженецът ще им бъде отнет. Тогава те ще постят много.

16 После продължи: "Никой не пришива кръпка от нетепан плат (Коментар: Чрез процеса „тепане“ се премахва свиването на тъканта Д.Пр.) към старо палто. Кръпката просто ще се откъсне от палтото и ще имате по-лоша дупка от тази, с която сте започнали.

17 Хората не слагат ново вино в стари мехове, защото иначе кожите ще се разцепят; тогава виното ще се изгуби, а кожите ще се похабят. Те слагат новото вино в нови кожи и тогава и двете са добре. (Коментар: Прясно одраните кожи са еластични и не се късат при ферментацията на виното, при която налягането в меховете се увеличава. Д.Пр) (мой превод)

Бях младеж през известните 60-те години на миналия век. Революцията беше във въздуха. Протестите, особено сред младите хора, бяха на дневен ред. Младите американци протестираха срещу войната във Виетнам. Студентите в Париж казваха на работниците във фабриките, че нямат какво да губят, освен веригите си (**работниците в повечето случаи не им обръщаха внимание**). Студентите в Оксфорд, **където бях по това време**, протестираха за почти всичко, въпреки че темите, които избирахме, показваха **колко малко причини сме имали да роптаем**: колежанската храна, носенето на рокли на лекции, колежите, които водят досиета на студентски активисти.

Поглеждайки едно поколение по-късно, изглежда, че това, което наистина се е случвало не толкова, че е имало много неща, които не са били наред в системата (въпреки че е имало такива - винаги има). По-скоро **това са били признаци**, че новото поколение, израснало след Втората световна война (1939-1945 г.), вече не беше щастливо да му бъде казвано от родителите му да се държи по стария начин. **Беше време всичко да се промени**. Боб Дилън го обобщи: "The times they are a'changing" (Времената се променят), пееше той. И това наистина беше така - колкото и да се обръщаме назад сега **и да се усмихваме, когато виждаме колко малко се е променило в действителност**.

Но когато Исус е казал, че времената се променят, Той наистина е имал предвид това **и те наистина са се променили**. Това беше Неговият отговор на въпросите и критиките, които се появили. Не е изненадващо, когато Неговото движение **не изглеждало така**, **както хората очаквали да изглежда** едно движение на Царството.

Този пасаж е пълен с въпроси, на които той отговаря така: "**Защото сега всичко е различно**". Защо той яде с бирници и грешници? Защото, докато другите религиозни водачи от онова време са виждали задачата си да се държат под карантина, далеч от възможните източници на морална и духовна инфекция, Исус е виждал себе си като лекар, който е дошъл да изцелява болните. Няма смисъл един лекар да остава в карантина. Така той никога няма да си свърши работата.

Защо Исус и учениците му не спазвали редовните пости, които в онези дни в Израел са възпоменавали всички трагични събития, случили се в историята им - не на последно място разрушаването на Храма? Защото, докато другите движения, включително това на Йоан Кръстител, чакали изгрева на новия ден, **Исус вярвал, че слънцето е изгряло**. И, за да добави още една картина към трите картини, които дава - докато движението на Йоан Кръстител и фарисеите запалвали свещи, за да им напомнят за светлината **на предишния ден, преди сегашния мрак**, Той отваря завесите, за да пусне светлината на деня, **за който Той знае, че е настъпил, въпреки че те не го осъзнават**.

И трите картини, които дава самият Исус, **показват колко невъзможно е да се съчетае новото, което Той прави, със стария начин, по който е било**. Не можеш да съчетаеш погребение и сватба: не можеш да си мрачен, докато празнуваш сватбено тържество (в този момент върху страницата пада сянка; не след дълго сватбата ще бъде заменена от погребение и тогава със сигурност ще има място за траур). Ако поправяте старо палто, като му лепите кръпка, уверете се, че кръпката е направена от плат, който вече е изтепан и се е свил, колкото е възможно да се свие. В противен случай, когато се свие, тя просто ще направи дупката по-лоша, отколкото е била в началото. И не можете да слагате ново вино в стари кожи, иначе ще има експлозия.

Може би не бива да се опитваме да притискаме детайлите на всяка картина за точно приложение към въпроса за отношението на Исус към юдаизма на своето време. Това, което е общо за трите картини, **е настояването на Исус, че новото и старото няма да се смесят**. Това, разбира се, не означава, че старото е било лошо. Матей настоява, че Исус е дошъл не да разруши, а да изпълни. Той просто означава, че утрото е настъпило в нов ден, Божия нов ден, и практиките, които са били подходящи за нощта, вече не са необходими.

В средата на цялата тази новост седи един изненадан и благодарен човек, за когото векове наред читателите са предполагали, че е авторът на това евангелие. Ако това е така, намираме Матей, събирач на данъци, който разказва историята на собственото си призвание в средата на дълъг списък (общо две глави) от изцелителни чудеса. Защо би направил това?

Един миг размисъл дава отговор. Ако бяхте бирник в древния свят или в съвременния, щяхте да свикнете хората да ви се сърдят. В света на Матей се е приемало, че събирачите на данъци могат да бъдат поставяни заедно с "грешниците", както е в стихове 10-11. Това е било така, защото, първо, те са сътрудничели на омразните власти и, второ, защото са печелили допълнително пари за себе си, като са събирали твърде много.

Помислете за момент какъв е бил животът на Матей ден след ден и година след година. **Представете си, че това сте вие.** Щяхте да седите в малката си гореща кабинка и да чакате пътниците да платят таксата, докато преминават от една провинция в друга. На тях нямаше да им е приятно, а и на вас - не. Тогава си помислете какво би било да имате млад пророк с пружина в краката и Божието царство в сърцето си, който един ден да мине покрай вас и просто да ви помоли да го последвате. **Да: това би било точно като изцелително чудо.** Всъщност стих 9 загатва за нещо още по-силно: това би било като възкресение. "Той **стана**: казва пасажът буквално, като използва обикновена дума за "възкресение", "и го последва".

И как Исус и приятелите му да не празнуват? Те са били в разгара на новото Божие дело, изливане на милост, което вече беше завладяло самия храм. Както пророкът Осия (6:6) видял отдавна, **това, което Бог наистина иска, е милост, а не жертвоприношение.** Времената наистина се променяли. Новият Божий свят се раждал и от този момент нататък всичко щеше да бъде различно. Въпросът за нас е, **дали ние самите живеем в този нов свят, или продължаваме да се промъкваме към стария, където се чувстваме по-уютно.**

Матей 9:18-26 - Възкресяването на малкото момиче

18 Докато Исус говореше това, изведнъж се приближи един чиновник, коленичи пред Него и каза: "Дъщерята ми току-що умря! Но ако дойдеш и сложиш ръката си върху нея, тя ще оживее!"

19 Исус стана и го последва. Това направиха и учениците му.

20 Точно тогава се появи една жена, която страдала от вътрешно кръвотечение в продължение на дванадесет години. Тя се приближи зад Исус и докосна подгъва на дрехата му,

21 защото си казваше: "Ако мога само да докосна дрехата му, ще бъда спасена".

22 Исус се обърна, видя я и каза: "Горе главата, дъще! Твоята вяра те спаси." И от този момент жената беше изцелена.

23 Исус влезе в къщата на чиновника. Там видя флейтистите и всички в голямо вълнение.

24 Той им каза: "Идете си! Момичето не е мъртво. То е заспало!" А те му се изсмяха.

25 Тогава, когато всички бяха изгонени навън, Той влезе, хвана ръката ѝ, и тя стана.

26 Съобщението за това се разнесе по цялата онази област. (мой превод)

В момента, в който пиша това, британските ферми са в състояние на криза. Мощна болест се е разпространила сред десетки хиляди животни, които трябваше да бъдат заклани. Голяма част от селските райони са затворени; на никого не е позволено да се разхожда из полята и горите или да разхожда кучета в близост до местата, където животни са отглеждани. За да получите достъп до земеделски район, трябва да минете с кола през купчини дезинфекцирана слама; ако сте пеша, трябва да минете през дезинфектант. Болестта носи ужас навсякъде, където отиде, и страх навсякъде, където може да отиде. Изведнъж всички започват да вземат много строги предпазни мерки за хигиената на животните, макар че, уви, те изглеждат твърде закъснели.

Всички общества имат правила за хигиена. Често ги забелязваме само когато, както във фермите току-що, те трябва да бъдат въведени изведнъж. Но всички ние сме научили кога да си мием ръцете и как да почистваме чашите, чиниите и приборите за хранене, след като ги използваме. Обикновено не се замисляме за това. Ако го правехме, щяхме да говорим за болести, за инфекции, за това как да останем здрави.

В обществата преди съвременната медицина, където излекуването на инфекциите не са били толкова лесни, колкото сега, е било жизненоважно да има строги правила за това какво можеш и какво не можеш да докосваш и какво да правиш, ако се заразиш с "нечистота". Това не са били глупави разпоредби; те не са означавали, че вие сте "законник". Те са били и са практическа мъдрост, за да се поддържа обществото в добра форма. Еврейският народ, който вече е имал много подобни разпоредби в Библията, ги е кодифицирал допълнително, за да стане по-ясно на хората как точно да се предпазят от заболяване. И две от нещата, които са били близо до върха на списъка, неща, **които трябва да се избягват**, ако искате да

останете "чисти" в този смисъл, са били мъртвите тела, от една страна, и жените с вътрешно кървене (включително менструация), от друга. **И в тази двойна история Исус е докоснат от жена с кръвоизлив, а след това самият той докосва труп.**

Никой евреин не би пропуснал този момент - а Матей най-вероятно е писал за предимно еврейска аудитория. В обичайния ход на събитията, Исус би станал двойно "нечист" и би трябвало да изкъпе себе си, да изпере дрехите си и да изчака до следващия ден, преди да възобнови нормалните си социални контакти. Това е бил съвсем обичаен процес. Никой не би се замислил за това, както днес не коментираме, че някой пере. **Но когато прочетем историята от тази гледна точка, това, което всъщност се е случило, е още по-забележително.**

Всичко започнало с бурна активност - човекът изпаднал в паника. Той бил "чиновник" - вероятно местен държавен служител или правителствен агент. Обикновено такива хора запазват достойнството си, вървят без да бързат и говорят спокойно с всички, които срещат. Те трябвало да запазят социалния си статус. Но този човек е изхвърлил всичко това през прозореца. Малката му дъщеря току-що е умряла! Какво може да направи той? Чул е, че в града има пророк, който изглежда лекува хората - може би той може да помогне! И преди да разбере какво прави, той се втурва от къщата си надолу по пътя към мястото, където стои Исус, с тъпа хора около него, и се хвърля на прашния път точно там, пред очите на всички съседи. **Кой се интересува от достойнство, когато животът на дъщеря ти е заложен на карта?**

Историята ни държи в напрежение, докато превключваме вниманието си от малкото момиче към възрастната жена. След като дванадесет години е имала своето заболяване - вътрешен кръвоизлив - тя вижда шанса си за изцеление и го използва. **Знаейки, че прави всички "нечисти", докато се промъква покрай тях, тя се приближава и докосва Исус.**

Но в този момент разбираме, че нещо е различно. **Нейната "нечистота" не Го заразява. Нещо в Него заразява нея.** Исус се обръща, вижда я и ѝ казва, както казва на стотника, че това, **което е направило разликата, е нейната собствена вяра** (8:13; вж. 9:2, 29). **Тук е тайната: Исус има силата да изцелява, но тези, които я получават, са хората с вяра.** А думата, която Матей използва за "изцеление" в стихове 21 и 22, е "избавление", "спасяване". Никой от ранните християни не би пропуснал този момент. Това, което Исус прави, е началото на цялото Му дело по спасяването на света, спасявайки света от всичко, което го замърсява, осквернява и унищожава. **И тези, които щели да се възползват, били тези, които щели да повярват.**

Разбира се, най-големият унищожител е самата смърт. Тук виждаме още един етап в описанието на Матей на изцелителната работа на Исус. Дъщерята на чиновника вече е мъртва и хората в къщата знаят това. Те вече са започнали скръбния процес на плач и ридание, давайки воля на скръбта си за прекрасния млад живот, който е прекъснат. **Исус няма да го допусне.** Поемайки огромен риск - те вече са му се присмивали, а сега е щял да отиде и да докосне трупа - Той държи ръката на момиченцето и то става (отново думата е "възкръсване": тя "стана").

В съвременния свят имаме много начини да се справим с личната нечистота. Съвременната хигиена и химикали означават, че не е нужно да се притесняваме за това толкова много, колкото хората в древния свят. Но, разбира се, някои от химикалите, които използваме, както вече знаем, замърсяват атмосферата, полетата и реколтата ни. Някои от съвременните ни групи за натиск са точно толкова загрижени за "замърсяването" в този екологичен смисъл, колкото фарисеите са били за замърсяването, определено от техните правила за чистота. Последователите на Исус може да бъдат призовани да намерят начини да се справят с тези нови замърсявания, да изследват нови видове изцеление, за да донесат пречистване и ново начало на общностите, селското стопанство и самия въздух, който дишаме.

Но все още има и други видове замърсяване: **замърсяването, което прониква в нашите умове и сърца, в нашето въображение и памет.** Как можем да се отървем от него? Един от начините е да прекараме време с история като тази. Представете си себе си като актьор или актриса в драмата. Представете си, че сте чиновникът... или жената с вътрешно кървене... или един от флейтистите в къщата... или един от учениците, които гледат... Или, ако се осмелите, представете си, че сте . . . Самият Исус. . .

Матей 9:27-37 - Славата на Исус се увеличава

27 „Когато Исус напуснаше местността, двама слепци го последваха и викаха с пълен глас: "Смили се над нас, сине Давидов!"

28 Исус влезе в къщата и слепците дойдоха при Него. Исус ги попита: "Вярвате ли, че мога да направя това?" Те отговориха: "Да, Господи!"

29 Тогава Исус докосна очите им и каза: „Нека ви се случи точно така, както сте повярвали.“

30 И очите им се отвориха. Тогава Исус им отпрати строго предупреждение. "Внимавайте" - каза

той - „никой да не узнае за това.“

31 Но те излязоха и разпространиха новината в цялата онази област.

32 След като те си тръгнаха, хората доведоха при Исус един човек, обладан от демони, който не можеше да говори.

33 Исус изгони демона и човекът проговори. Тълпите се изумиха. "Никога не се е случвало подобно нещо в Израил" - казаха те.

34 Но фарисеите казаха: "Той изгонва демони чрез княза на демоните".

35 Исус обикаляше всички градове и села, като поучаваше в синагогите им, възвестяваше добрата новина за царството и изцеляваше всяка болест и всяка немощ.

36 Когато видеше тълпите, Той ги съжеляваше дълбоко, защото те бяха потиснати и отчаяни, като овце без пастир.

37 Тогава Той каза на учениците Си: "Жътвата е изобилна, но работниците са малко!

38 Затова молете Господаря на жътвата да изпрати повече работници, за да жънат нивите Му!"
(мой превод)

От много години насам, една от постоянните теми на писателите на художествена литература е шпионската история. Особено в годините на Студената война, когато Изтокът и Западът се подозираха взаимно (обикновено това означаваше Русия и Америка, но се присъединиха и техните съюзници), имаше много шпионски истории, които продължават и до днес. Двойните агенти работят публично за едната страна и след това, когато не са на работа, предават тайни на другата страна. Много писатели на трилъри са виждали своят шанс и са писали разказ след разказ за смели и вълнуващи подвизи. Книгите се превърнали във филми; филмите направили милиони; десетки милиони хора по света, които никога не са шпионирали за никого или за нещо, знаят за Джеймс Бонд и са получили дъх на удоволствие от опасността и драмата на света под прикритие, преживени от втора или трета ръка.

В основата на странния свят на шпионажа е вълнуващата и заплашителна идея, че хората не са такива, каквито изглеждат; че тези, които изглеждат на "наша" страна, в крайна сметка може да работят тайно за "тях". Когато хората знаят, че тайните изгичат навън, всеки е под подозрение: предател ли е? Получавал ли е мистериозни телефонни обаждания? Как тези двамата са успели да съберат изведнъж толкова много пари в банката? И когато се появят други съперничества и професионални ревности, **това е чудесна възможност да хвърлите подозрение върху човека, който не харесвате**. Започнете кампания на шепот ("Не знам със сигурност, но мисля, че този и този може да работи за врага!").

А сега пренесете всичко това в първи век и в юдейския свят на древна Палестина. Кой е врагът? Ами, разбира се, Рим; и самозваните аристократи, които изглежда имат всички пари; и хората, които им сътрудничат. Но кой е истинският враг, който стои зад всичко това? Ах, сигурно имате предвид сатаната, обвинителя, тъмната сила, която иска да се справи с всички нас, иска да спре Божието дело, който иска да попречи на Израил да бъде свят, да бъде праведен, да бъде спасен от сегашното си положение. Оттук до въпроса е само една крачка: Е, тогава кой тук тайно работи за сатаната? **И противниците на Исус виждат своя шанс. Самият Исус е,** казали те. **Той е в съюз с врага. Той изгонва демони чрез княза на демоните!"**

В крайна сметка това било единственото обяснение, което можели да измислят за това, защо Исус е толкова успешен - **освен да повярват, че Той наистина е от Бога, което те нямали никакво намерение да направят**. Неговата собствена власт, която му позволява да казва на демоните какво да правят и да ги кара да му се подчиняват, поставя зрителите пред суров избор. Или той е богоизбраният избавител: най-малкото велик пророк, а може би и нещо повече. Или е бил шпионин. Той е бил двойник. Матей ще се върне към тази тема и ще даде отговора на Исус в 12 глава. Но тя е важна в този момент, защото той вече ни е дал две глави, пълни с изцелителни чудеса. И той иска да видим, преди Исус да изпрати учениците на тяхната собствена изцелителна мисия, **срещу какво точно ще се изправят**. Ако те кажат, че водачът е шпионин, какво ще кажат за неговите последователи (10:25)?

Истински тъжното е, че Исус е бил всичко друго, **но не и в съюз с врага**. Това, което правел, произлизло от дълбокото състрадание и скръб, които изпитвал в собственото си сърце и ум, когато гледал как сънародниците му юдеи се лутат наоколо, **без никой да им даде водачеството, от което те се нуждаели**. Те били като овце без пастир - обичайният старозаветен начин да се опише Израил без пророк или цар, които да се грижат за тях и да ги водят по правилния път (например Числа 27: 17; 3Царе 22:17; Йез 34:5). Това, което Той прави, като изцелява толкова много хора, включително двамата слепци в този пасаж и човека, обладан от дух, който го прави неспособен да говори, е, **че Той започва да осигурява това ръководство, тази нова инициатива, от която Израил се нуждае и знае, че се нуждае**. Но онези, които имали други задачи, **които сами се надявали да бъдат знаменосци на царството, със сигурност щели да ревнуват и да реагират зле**. Оттук и обвинението: той е сключил сделка със сатаната. Той е шпионин. Не му се

доверявайте.

Често единственото нещо, което можете да направите, когато се изричат подобни клевети, **е да продължите да вършите това, за което сте призовани**. Исус погледнал към съвременниците си и ги видял не само като овце без пастир, но и, променяйки селскостопанския образ, като поле, пълно с жито, което няма кой да ожъне. **Те били жадни за Божието царство, но не знаели къде да го търсят, за да го намерят**. Били готови и чакали Бог да действа, но кой щял да им каже, че това действие вече е започнало?

Извън самата Господна молитва, Исус не казва често на последователите си за какво да се молят, но този път го прави. Идете при земеделеца, казва Той, и го помолете да изпрати работници, които да приберат реколтата. **И когато последователите Му се молят с тази молитва, отговорът идва тревожно бързо: вие сами трябва да бъдете отговорът на собствената си молитва**. Това, което Исус прави през последните две глави по своя собствена власт, **сега последователите му трябва да правят по негова заповед**. Израил трябва да чуе посланието. Не обръщайте внимание на обвиненията в заговор с врага; няма време за губене. Къде са нивите днес, готови за жътва? Каква трябва да бъде молитвата ни тогава? Когато успеем да отговорим на този въпрос, може да открием и как самите ние можем да бъдем част от Божия отговор.

Матей 10:1-15 - Дванадесетте са изпратени

1 Исус повика при Себе Си дванадесетте Си ученици и им даде власт над нечистите духове, за да ги изгонват и да изцеляват всяка болест и всяка немощ.

2 Това са имената на дванадесетте апостоли. Първо, Симон, който се нарича Петър ("скала"), и брат му Андрей; Яков, син на Зеведей, и брат му Йоан;

3 Филип и Вартоломей, Тома и Матей, бирник, Яков, син на Алфей, и Тадей;

4 Симон, ханаанец, и Юда Искариотски (който Го предаде).

5 Исус изпрати Дванадесетте с тези инструкции. Той каза: „Не влизайте в езическа територия и не влизайте в самарянски град.

6 Вместо това идете при изгубените овце от дома на Израил.

7 Като отивате, обявявайте публично, че небесното царство идва.

8 Изцелявайте болни, възкресявайте мъртви, очиствайте прокажени, изгонвайте демони. Посланието беше безплатно, когато го получихте; уверете се, че е безплатно, когато го давате.

9 Не вземайте в поясите си злато, сребро или медна (монета);

10 нито торба за път, нито второ наметало, нито сандали, нито тояга. Работниците заслужават заплатата си.

11 Когато отидете в град или село, внимателно се поинтересувайте за някой, който е добър и заслужава доверие и останите там, докато не си тръгнете.

12 Когато влезете в къща, поздравете тържествено.

13 ако къщата е надеждна, нека благословията ви за мир да почива върху нея, но ако не е, нека се върне при вас.

14 Ако някой не иска да ви посрещне или да изслуша посланието ви, излезте от къщата или от града и изтърсете праха от краката си.

15 Истината ви казвам: за Содом и Гомор ще бъде по-поносимо в деня на Страшния съд, отколкото за този град. (мой превод)

"Но как ще знам пътя"?, попитах аз, тръгвайки на първото си самостоятелно пътуване с кола. „Не бъди глупав“ - каза майка ми. "Ние сме ходили там от години! Ти го знаеш добре." Но аз не знаех. Разпознах много части от пътя. Но има разлика в света, между това да седиш в колата, докато някой друг взема решенията по кой път да тръгнеш, и това да го направиш сам. Изгубих се - само на пет мили от собствения си дом! - и трябваше да се върна назад и да попитам някой за пътя, сякаш бях непознат в района.

До този момент учениците на Исус са били пътници в колата, а той е шофирал. Те се удивлявали от видяното, но той вземал всички решения, справял се е с всички трудни моменти, превеждал ги е през градове и села, приемал критиките и излизал отпред. Сега им казва да тръгнат и да го направят сами. Нужно е много въображение, за да разберем как ще се почувстват. Искате ли ние да го направим? Да го направим сами?

Матей се възползва от тази възможност, за да ни даде списък на Дванадесетте, като за първи път ги нарича "апостоли", т.е. хора, които са "изпратени", както Исус ги изпраща сега и по-късно ще изпрати всички онези, които са станали свидетели на възкресението му. Числото 12 само по себе си, разбира се, е изпълнено със смисъл, както би разбрал всеки, който е бил в света на Исус; в

основата на това, което Исус е правил, е била вярата му, че чрез неговото дело Бог най-накрая обновява и възстановява Израил, който традиционно се е съставлявал от дванадесетте племена. Но сега Дванадесетте **не просто трябвало да бъдат знак**, че Бог възстановява Израил; **те трябвало да бъдат част от средствата, чрез които Той прави това.**

Това е смисълът на иначе озадачаващите стихове 5-6. Сигурно ли е, питаме се ние, че Исус е дошъл за всички? Не е ли казал самият Той, че езичниците ще се вляят в Царството (8:11)? Нима Матей вече не ни е казал, че още по време на раждането му чужди звездобройци са дошли да му отдадат почит (2:1-12)?

Да, и всичко това е от значение. След възкресението си, Исус **ще обърне обратно** тези инструкции и ще изпрати учениците по всички тогавашни народи (28:19). Но има една непосредствена и спешна задача, преди по-широката мисия да бъде включена в програмата. **Самият Израил трябва да чуе посланието, трябва да му се даде шанс да се покае, преди да е станало твърде късно.** Досега езичниците, които са се появили, са дошли по собствена инициатива; Исус не ги е търсил и няма да го направи по време на публичното си служение. Ако Той и последователите Му бяха започнали да носят посланието си към езическия свят на този етап, никой уважаващ себе си еврейин не би им обърнал повече внимание. **Това щяло да потвърди подигравките на враговете му, че той е в съюз с дявола.**

Но той не е. Той не е дошъл да унищожи, а да изпълни. Богът на Израил наистина е Бог-създател, който обича целия свят и възнамерява да го спаси, да призове и езичниците; **но начинът, по който ще направи това, е именно като изпълни обещанията си към Израил.** Това е особената и целенасочена грижа на Исус, както признава и по-късната църква (напр. Рим.15:8). Времето за езичниците ще настъпи съвсем скоро. Засега трябва да се положат всички усилия, за да се каже на избрания народ, че е настъпил великият момент, когато ще се сбъднат мечтите му.

Инструкциите, които сега Исус дава на последователите си - и които, както можем да си представим, сигурно са ги изнервили още повече - ни дават ясна представа как изглежда това изпълнение. То не прилича на движенията и мисиите, с които са свикнали съвременниците на Исус. Те не трябва да се перчат и да се издават, че са избраните служители на идващия цар. Те трябва да бъдат лечители, възстановители, **хора, които ще донесат живот и надежда на другите, а не велик статус за себе си.** Те трябва старателно да избягват всякакви намеци, че правят това, за да печелят пари. Те дори не трябва да вземат със себе си пари в брой или провизии, нито да носят чанта, каквато обикновено имат просяците. **Те трябва да очакват, че тези, които чуят и приемат посланието им, ще ги нахранят; но самото Евангелие, най-важното послание, е безплатно.**

Подробните инструкции за пристигането им в даден град трябва да са ги накарали да осъзнаят каква отговорност носят. Това не е било опция "взemi или остави". Те не са предлагали на хората, че има ново религиозно преживяване, което могат да получат, ново учение, което може да им помогне при сложните морални решения, пред които са изправени. Те дори не предлагали на хората нова увереност в Божието спасение след смъртта им (макар че и това щеше да дойде в подходящото време). Все пак това било по-спешно. **Божието царство се устремило към тях като бръз влак и те трябвало да се подготвят за него.**

Изцеленията, които учениците щели да извършат, колкото и важни да били за засегнатите хора, били знаци за нещо още по-важно: Божият нов живот, който навлизал в живота на Израил, започвал новия ден, който се зародил с Исус. Ако хората почитали това послание и го приветствали - добре; **ако не го правели, апостолите трябвало да се предприемат тържествени действия, които да покажат, че тези хора са избрали да останат в нощта, вместо да посрещнат новото утро.** Идвал ден, много скоро, когато тези, които били избрали пътя на мира на Исус, щели да бъдат спасени от голям катаклизъм, докато тези, които настоявали да останат на пътя на насието ще съжالياват, че не са живели в Содом и Гомор! Тези градове, разположени до Мъртво море, са били известни като мястото, където Божият съд е паднал в огън и жупел (Бит.19:24-28). Исус предупреждавал, че още по-лоша съдба ще сполети онези, които отказват да видят Божия нов ден, когато той настъпва, и предпочитат да се придържат към старите пътища, които водели Израил към гибел.

Тези напътствия са много конкретни, за конкретна ситуация. Но Матей ги е записал подробно, вероятно защото смята, че те остават актуални за църквата и след смъртта и възкресението на Исус. **Как те могат да се приложат към мисията на вашата църква днес?**

Матей 10:16-23 - Овце сред вълци

16 „Исус продължи: "Ето, изпращам ви като овце, обкръжени от вълци. Затова бъдете проникателни като змии и невинни като гълъби.

17 Внимавайте за опасности от страна на хората около вас. Те ще ви предадат на съветите и да ви бичуват в синагогите им.

18 Заради мен ще ви влачат пред управители и царе, като доказателство за тях и за народите.

19 Но когато ви предадат, не се притеснявайте как да говорите или какво да кажете. Това, което трябва да кажете, ще ви бъде дадено в този момент.

20 Разберете, че няма да говорите вие, а Духът на вашия Отец, който ще говори във вас.

21 Брат брата си ще предаде на смърт; бащите ще предадат децата, а децата ще се разбунтуват срещу родителите си и ще ги убиват.

22 Всички ще ви мразят заради Моето име. Но този, който издържи докрай, ще бъде спасен.

23 Когато ви преследват в един град, бягайте в следващия. Казвам ви истината: няма да минете през всички градове на Израил, преди да дойде Човекият син.“ (мой превод)

Отидох на панаир с дъщеря си. Стояхме на опашка повече от час за една от най-големите атракции; изглеждаше забавно и всички бяха развълнувани и щастливи да чакат реда си. Накрая се качихме в гондолата. Вървахме нагоре, нагоре и нагоре, все по-нагоре и по-нагоре, а ние бяхме нетърпеливи и готови да се изкачим колкото се може по-високо. Но после стигнахме до върха и двамата изпищяхме от ужас. До дъното имаше само около стотина метра, но изглеждаше, че сме на около километър височина, а пистата се спускаше почти вертикално надолу. Никога няма да забравя този шок, нито начина, по който се втурнахме надолу по стръмната рампа, вкопчени един в друг за живота си.

Четейки този пасаж, имам чувството, че учениците сигурно са се чувствали по подобен начин, когато инструкциите на Исус към тях са се обърнали **от това, което те трябва да правят, към онова, за което трябва да внимават**. Досега те са вървели заедно с Исус. Наставленията му в първата част на главата сигурно са ги накарали да почувстват, че се издигат все по-високо и по-високо, но всичко това все още било вълнуващо, а и в края на краищата, той е споделил с тях част от собствената си необикновена сила и власт. Но сега, **съвсем неочаквано, те надникнали през ръба към дъното на пропастта**. И те щели да се падат надолу, независимо дали им харесва или не.

От това, което вече се случило в обществената му кариера, Исус знаел, че ще се сблъска с опозиция. Това не било изненада. Знаел достатъчно добре, че програмите, които съвременниците му следвали, особено тези, които се стремели към насилствена революция срещу Рим, били диаметрално противоположни на посланието, което той защитавал. Както видяхме, **Проповедта на планината напълно преобръща възприетата дотогава мъдрост**. Той не бил изненадан, когато фарисеите започнали да мърморят, че той е в съюз с дявола. Сега той имал трудната задача да предупреди учениците, че това ще се случи и на тях.

Тези от нас, които живеят в западния свят, са свикнали да приемаме за неоспорим факт, че живеем в толерантно общество. Ние не очакваме хората да ни изправят пред съда за това, в което вярваме. Не очакваме да ни бият, защото говорим за Исус. Със сигурност не очакваме да се озовем пред губернатори и монарси с обвинение в държавна измяна. **Но посланието на Исус е било наистина революционно и като всички истински революционери, той и неговите последователи са били смятани за много опасни**. Въпросът, пред който сме изправени, е не толкова: "Не е ли жалко, че по-голямата част от света не е толкова толерантна, колкото сме ние?", а е **"Дали това не е знак, че християнството на Запад се е компрометирало по някакъв начин?"**

Каквото и да мислим за това, историята на ранната църква потвърждава тържествените предупреждения на Исус. Учениците наистина са били преследвани, бити, затваряни и убивани. Посланието на Исус наистина разделя едно семейство от друго и дори разделя родители от техните деца, братя от братя и сестри от сестри (**изглежда, че собствените братя и сестри на Исус не са вярвали в Него, докато Той е бил жив**). Но Исус **не смятал**, че всичко това ще се случва за много дълго време. Стих 23 показва, че Той виждал, **че всичко това ще се случи много скоро**. Въпреки че ги изпращал спешно сега, странното събитие, което Той нарича **"идването на Човекият син"**, ще се случи твърде скоро, преди още да са успели да завършат пълната обиколка на всички израелски градове.

Какво точно е имал предвид Исус (и Матей) с това, е било много обсъждано и обмисляно. Някои смятат, че става дума за "второто пришествие" на Исус, или *"parousia"*, но както ще видим при други подобни фрази, **това е малко вероятно**. Фразата се позовава на Дан. 7:13, където **"пришествието"** на **"сина човеки"** не е идването му **от небето на земята**, а идването му **от земята на небето**: издигнат, след като е страдал, за да бъде съдия и владетел на света, и по-специално на **"зверовете"**, които са се противопоставили на **"народа на светиите на Всевишния"**.

Това, което изглежда се има предвид тук, е следното. Учениците ще се сблъскат със суровия факт на преследването, при което, когато бъдат призовани да отговорят за себе си, Бог ще им даде специална мъдрост, за да дадат подходящ отговор. Семействата ще бъдат разделени; те ще се окажат преследвани от град на град; трябва да се държат и да бъдат търпеливи. В крайна сметка ще дойде моментът, когато

Божията присъда ще падне върху онези, които им се противопоставят; с други думи, **трагично, върху градовете и селата, където тяхното послание за мир не е било прието**. В частност, както ще видим по-късно, то ще падне върху самата столица Йерусалим, която ще отхвърли Исус и неговото евангелие. Когато това се случи, те ще бъдат "спасени" или "избавени" (стих 22), защото това означава, че "Човешкият син" е бил оправдан, "отишъл" е при Отца си (вж. 16:27). Така края на стих 23 е обещание, а не просто предупреждение: продължавайте мисията си, защото Бог бързо ще ви оправдае.

Изправен пред това страхотно предизвикателство, Исус дава на последователите си следния съвет: **Бъдете хитри като змии, но невинни като гълъби. За християните често е лесно да бъдат едното или другото, но рядко - и двете. Без невинност хитростта се превръща в манипулация; без хитрост невинността се превръща в наивност**. Въпреки че сме изправени пред различни кризи и проблеми, различни от тези на първите ученици, **ние все още се нуждаем от този фино балансиран характер**, отразяващ така забележително характера на самия Исус. Ако искаме по някакъв начин да се изправим пред това, пред което се е изправил Той, и да споделим делото му, трябва да сме сигурни, че неговият собствен живот се възплъщава в нашият.

Матей 10:24-31 - Предупреждения и насърчения

24 „Ученикът не е по-голям от учителя; робът не е по-голям от господаря.

25 Достатъчно е ученикът да е като учителя, а робът - като господаря. Ако са нарекли господарят на къщата "Велзевул", помислете как ще нарекат семейството му!

26 Не се страхувайте от тях. Ето, нищо не е скрито така, че да не да излезе наяве; няма нищо тайно, което да не стане явно.

27 Каквото ви казвам в тъмнината, говорете го на светло и каквото чувате да се шепне в ушите ви, разгласявайте от покривите на къщите.

28 Не се страхувайте от хора, които могат да убият тялото, но не могат да убият душата. Този, от когото трябва да се страхувате, е този, който може да унищожи и тялото, и душата в Геена.

29 Колко бихте получили за две вrabчета? Един грош, ако имате късмет? И нито едно от тях да не пада на земята, без вашия Отец да знае за това.

30 А на вас всеки косъм на главата ви е преброен.

31 Така че, не се страхувайте! Вие струвате много повече от голям брой вrabчета.“ (мой превод)

Коя заповед се повтаря най-често в Библията?" Може би си представяте, че е нещо строго: „Дръжте се добре! Оправете се! Кажете молитвите си! Покланяйте се на Бога по-искрено! Дарявайте повече пари!“

Ще сгрешите. Това е заповедта, която намираме в стихове 26, 28 и 31: **Не се страхувайте**.

Лесно можете да разберете защо Исус е трябвало да каже на учениците си да не се страхуват в този момент от неговите инструкции към тях. В края на краищата, Той ги предупредил, че властите ще ги преследват; че те ще претърпят физическо и емоционално насилие; а сега - че хората ще започнат да ги наричат с имената, с които вече са започнали да наричат Него. Много неща, от които да се страхуват! И все пак, той казва: „**Не се страхувайте**.“

Защо не? Каква причина посочва? Не тази, която очакваме. Можем да си представим, че ще каже "защото Бог ще се погрижи за теб". Е, в крайна сметка той казва това. Но първата причина, която дава (стихове 26-27) е, че ще дойде време, когато всичко ще бъде разкрито. Всичко, което в момента е тайно, ще стане известно.

Защо това означава, че не трябва да се страхуват? Много хора биха сметнали предстоящото разкриване на най-личните им мисли и думи за допълнителна причина да се страхуват, а не за причина да се откажат от страха. Исус изглежда предполага, че това, което ще излезе наяве в този ден, е лоялността и вярата на учениците; ще се види, че те са последвали истинския Месия на Израил, истинския Господ на света. Тяхното търпение и постоянство ще излязат на светло. Това, което може да е изглеждало като упоритост или дори арогантност, най-накрая ще се види какво е - твърда решимост да се следва Господ на живота, където и да води Той. **С други думи, истината ще излезе наяве, справедливостта ще възтържествува и онези, които са живели честно и невинно, въпреки това, което светът казва за тях, ще бъдат оправдани**. Това, а не бързото послание "Бог ще се погрижи за теб", е онова, което Исус в крайна сметка предлага.

Но ако трябва да се научат да не се страхуват, те трябва да научат също, че има един, който заслужава страх, въпреки че това предупреждение (стих 28) след това е балансирано отново с още едно "**не се страхувайте**" в стих 31. Много хора са били озадачени от този пасаж и ние трябва да го разгледаме малко по-внимателно. Защо Исус казва на последователите си да не се страхуват, след това да се страхуват, след

това отново да не се страхуват, и всичко това в рамките на няколко изречения?

Исус вярва, че по негово време Израел е бил изправен пред врагове на две съвсем различни нива. Имало е очевидни врагове: Рим, Ирод и техните подчинени. Те били тези, които имали силата да убият тялото. Но имало и други, по-тъмни врагове, които имали силата да убият и душата: врагове, които се борели за тази душа дори сега, по време на служението на Исус, **и които използвали по-очевидните врагове като прикритие. Всъщност е дори по-лошо от това.** Демоничните сили, които са алчни за душата на Божия народ, **използват самото му желание за справедливост и отмъщение като стръв на куката.** Хората на светлината никога не са изложени на по-голям риск от този, когато са подмамани да се борят с тъмнината с още повече тъмнина. Това е пътят, който води право към тлеещия връх на боклука, към Геена и Исус иска последователите му да са наясно с него. Това е, от което трябва да се страхувате.

Но в същото време, за да се балансира този страх - и наистина да го превъзмогне напълно - имаме едно от най-поразителните обещания на Исус за подробната любов и грижа на Бога не само за всяко едно от Неговите създания, но и за всеки косъм на главата им.

Важно е да сме наясно в на това място. Някои хора смятат, че когато Исус ни призовава да се страхуваме от този, който може да унищожи тялото и душата в ада, **че Той има предвид самия Бог. Но смисълът тук е точно обратният. Бог е този, от когото не трябва да се страхуваме. Всъщност той е този, на когото можем да поверим живота си, душите си, телата си, всичко.**

Понякога съм чувал достойни и сериозни християнски проповедници да упрекват събранията, че си въобразяват, че може да е подходящо да се молят за съвсем тривиални неща: за място за паркиране на оживена улица, за хубаво време за събитие на открито в църквата, за да се намери някоя изгубена вещ. Разбира се, има много по-важни неща, за които да се молим, и трябва да сме сигурни, че ги правим. **Но ако Бог наистина обръща внимание на всяко едно врабче в небето и на всеки един косъм от главата ни, това означава, че както нищо не е твърде голямо, за да го направи, така и нищо не е твърде малко, за да се погрижи за него.**

В настоящия контекст посланието е ясно. Вие струвате повече от много врабчета; така че бъдете сигурни, че Бог знае и се грижи за детайлите на живота ви, дори когато се сблъсквате с изкушенията и опасностите, които толкова лесно ви заобикалят. Последователите на Исус са длъжни да очакват атаки на всички нива. Но те трябва също така да научат, че този, на когото служат, е по-силен от най-силния противник, който някога ще срещнат.

Матей 10:32-42 - Исус предизвиква разделение

32 "И така, всеки, който си признае, че е на Моя страна, аз ще го притежавам пред Моя Отец на небесата.

33 Но всеки, който се отрече от Мен пред другите, аз ще се отрека от него пред Моя небесен Отец.

34 Не мислете, че дойдох да донеса мир на земята. аз не дойдох да донеса мир – аз дойдох да донеса меч!

35 аз дойдох, за да разделя човека от баща му, дъщерята от майка ѝ и снахата от свекърва ѝ.

36 Да, ще намериш неприятелите си сред домашните си.

37 Ако обичаш баща си или майка си повече от Мен, ти не Ме заслужаваши. Ако обичаш сина си или дъщеря си повече от Мен, няма да Ме заслужиши.

38 Всеки, който не вдигне кръста си и не Ме последва, не Ме заслужава.

39 Ако намериш живота си, ще го загубиш, а ако загубиш живота си заради Мен, ще го намериш.

40 Всеки, който приема вас, приема и Мен; и всеки, който приема Мен, приема и този, който Ме е изпратил.

41 Всеки, който посрещне пророк в името на пророк, ще получи наградата на пророк; и всеки, който посрещне праведен човек в името на праведен човек, ще получи наградата на праведен човек.

42 Всеки, който даде дори чаша студена вода на един от тези малки в името на ученик - казвам ви истината, той няма да остане без награда!" (мой превод)

Веднъж ме помолиха да отида и да проповядвам в училището, което бях посещавал като момче. Това беше едно от онези годишни събития, които се провеждат в много училища и на които трябваше да си спомним за великите пионери, които са основали училището, развили са го и са му дали характер. Така че, за това проповядвах. Но изтъкнах, че се случва нещо много странно. **Всеки един от мъжете и жените, които почитахме, е бил новатор. Те бяха тези, които се осмелиха да направят нещата по различен начин, да тръгнат в нова посока, въпреки хората, които искаха да запазят нещата такива,**

каквито са. Но ние, като прочетохме списъка с имената им с тържествен глас и като ги издигнахме като наши основоположници, рискувахме да направим обратното: да кажем, че искаме всичко да остане така, както винаги е било. **Дали почитате паметта на новатора, като робувате на това, което той е направил, или като се осмелявате да бъдете различни?**

Проповедта предизвика, струва ми се, леко вълнение. Но това не приличаше на вълнението, което Исус искал да предизвика с тези думи. "**Синове срещу бащи, дъщери срещу майки**" - **какво, по дяволите, е искал да каже?** Отхвърляне на родители и деца - не мир на земята, а меч - **може ли това да е самият Исус?** Какво се случва? **Как да разберем тези странни изказвания?**

Разбира се, Новия Завет има много неща да каже и за грижата един за друг в семейството. И знам, че някои погрешно са възприемали подобни пасажки като разрешение да пренебрегват собствените си близки и да прекарват цялото си време в "работата на Господа". Но това са строги и неудобни думи, които не можем да пренебрегнем. Те отекват през годините в днешната християнска църква.

Помислете за свети Франсис, който напуска богатия си дом, въпреки яростта на баща си, за да отиде и да живее прост живот, подражавайки на Исус, доколкото може, и давайки пример, който хиляди хора следват и днес.

Помислете за онези, които се сблъскали с ужасни опасности в името на Евангелието и е трябвало да изпратят семействата си на безопасно място другаде, докато те останали да се грижат за църквата, защото не е имало кой друг да го прави.

Тук Исус не казва, че всеки, който Го следва, ще се окаже откъснат от семействата си; **със сигурност не е така.** Наистина, много от апостолите в дните на ранната църква са вземали съпругите си със себе си по време на пътуванията си (1 Кор. 9:5). Но Исус отново говори за приоритети и прави забележителни и доста драстични твърдения.

Той **не казва** (както някои се опитват да се преструват, че казва), **че най-важното е да следваш Бога по свой собствен начин.** **Той казва ясно и категорично, че най-важна е верността към Него: верността към Исус трябва да е на първо място във всеки списък с приоритети.** С разгръщането на историята виждаме колко трудно е било това дори за онези, които са го познавали лично: Петър се отрече от него, Юда го предал, останалите бягат и се крият. Но предизвикателството остава, обхващайки всичко, изисквайки всичко, предлагайки всичко, обещавайки всичко.

Абсолютното изискване на Исус ни връща там, където бяхме в Проповедта на планината. Не става дума за това, че в ума на Бога има някакви прекрасни идеали и че Исус просто се е случило да ги преподава малко по-добре от повечето хора. **Нито пък, че Исус е дошъл, за да покаже пътя през настоящия свят към един съвсем различен свят, в който ще отидем след смъртта.** Не: Исус е дошъл, за да започне и да установи новия начин на съществуване на Божиите хора, и не е изненадващо, че онези, които са били доста щастливи със стария, **не са искали тази стар свят да бъде нарушаван.** Исус **не искал** да внася разделение в семействата **заради самия него.** **Но знаел, че ако хората следват Неговия път, разделението непременно ще последва.**

Всъщност пасажът за синовете и бащите, дъщерите и майките и т.н. **е цитат** от един от старозаветните пророци (Мих. 7:6). **В този пасаж пророкът предсказва ужасните разделения, които винаги се появяват, когато Бог прави нещо ново.** Когато Бог действа, за да спаси народа си, винаги има някои хора, които заявяват, че не се нуждаят от спасяване, че им е добре така, както са. Част от причината да цитирам този пасаж тук, е да кажа: **не се изненадвайте, ако това се случи сега; това също е част от вашата традиция!** Вашите собствени писания съдържат предупреждения за големите сътресения, които ще се случат, **когато Бог най-накрая действа веднъж завинаги, за да ви спаси.**

Ето защо предизвикателството на Исус към самите ученици, а чрез тях и към тогавашния Израил, трябвало да бъде толкова остро - **и често трябва да бъде също толкова остро и днес,** когато хората все още естествено предпочитат комфорта пред предизвикателството. Но предизвикателството на думите на Исус се съчетава със забележителните обещания, които Той дава на онези, които ги приемат и живеят според тях. **Той ще ни "притежава" пред Своя небесен Отец.** Тези, които губят живота си, ще го намерят. И накрая, забележителната верижна реакция на онези, които служат на своите близки от любов към Исус. **Дайте чаша студена вода на един от най-незначителните последователи на Исус, и вие я давате на самия Исус;** каквото и да правите за Исус, го правите не само за Исус, но и за Бога ("Този, Който ме е пратил"). Ако хората на Исус днес могат да научат отново този прост, но дълбок урок, църквата може би отново ще може да излезе с послание, което да предизвика и промени сърцата на хората.

1 „И така, когато Исус свърши да дава наставления на дванадесетте ученици, Той тръгна оттам, за да поучава и проповядва в градовете им.

2 Междувременно Йоан, който беше в затвора, чу за тези месиански събития. Той изпрати вест чрез свои последователи.

3 Той попита: "Ти ли си този, който идва? Или трябва да очакваме някой друг?"

4 Исус отговори: "Идете и кажете на Йоан това, което виждате и чувате.

5 Слепите хора проглеждат! Куците хора прохождат! Прокажените са очиствани! Глухите отново чуват! Мъртвите са възкръсвани! И бедните чуват благата вест!

6 И Бог да ви благослови, ако не сте разстроени от това, което правя.“ (мой превод)

Бяхме репетирали представлението в продължение на седмици и смятахме, че сме го измислили добре. Бяхме група ентузиазирани аматьори, но бяхме доста доволни от пеенето, играта и танците си. Представлението щеше да е добро, забавно и вълнуващо. Хората щяха да го харесат. И те го харесаха.

Но в последното представление звездата на шоуто имаше нова идея. Той не каза на никого. Просто в решаващия момент **той направи обратното на това**, което бяхме репетирали. Беше разбрал, че има опасност да се изчерпим, и знаеше, че ако ни шокира на сцената, реакциите ни ще бъдат още по-добри. **Беше прав**. Всички скочихме като уплашени зайци, сякаш бяхме тренирали движението от векове. Публиката го хареса. Всички реагирахме и представлението стана наелектризирано. **Не беше това, което очаквахме, но беше по-добро, отколкото смеехме да се надяваме.**

През цялата тази глава Исус се справя с факта, **че това, което прави, не е това, което хората са очаквали от Него**. Той го осъзнава, изправя се срещу тази представа и вярва, че това е начинът, по който трябва да се върви, начинът да се въведе Божието царство, въпреки че не е това, което другите са си представяли. Проблемът обаче е, че от гледна точка на илюстрацията, другите действащи лица невинаги разбират посланието, а публиката се озадачава. По-нататък в главата ще видим как хората в собствения му град Капернаум са получили погрешна представа **и отказали да се съгласят с новото му тълкуване на това какво ще бъде Божието царство**. Но ние започваме с нещо, което сигурно е било още по-трудно за Исус да понесе. **Неговият собствен братовчед и колега се е съмнявал**. Дали Исус е забравил сценария? Нима не си спомнил какво трябваше да прави?

Спомняме си, че Йоан е бил в затвора; Матей вече спомена това (4:12) и ще разкаже историята по-подробно в 14:3-12. Цар Ирод бил оскърбен от пламенната проповед на Йоан и особено от изобличението му, че се е оженил за бившата жена на брат си. Всичко това е било част от съобщението на Йоан, че Божието царство - и истинският Божи цар - са на път. Ирод не бил истинският цар; Бог щял да го замени. Не е чудно, че Ирод го вкарал в затвора.

Но сега, в затвора, Йоан е разочарован. Чул за това, което Исус правел, и то изобщо не приличало на представлението, което мислел, че са репетирали. Той очаквал Исус да бъде огнен човек, личност, подобна на Илия, който ще премине през Израел, както Илия се беше справил с пророците на Ваал (езически бог, на който много израилтяни се покланяли, вместо на Йехова). Несъмнено Йоан очаквал с нетърпение деня, който не след дълго щял да дойде, когато Исус щял да се изправи срещу самия Ирод, да го свалят от трона, да стане цар на негово място, да изведе братовчед си от затвора - и да му даде почетно място.

Но изглеждало, че Исус работи по съвсем различен сценарий. (Матей нарича това, което Исус върши, "месианските си дела", **но част от проблема е, че Йоан не ги е виждал по този начин**). Исус се сприятелявал с бирници и "грешници" (хора, които строгите евреи смятат за аутсайдери, които не спазват правилно Тората). Той си спечелва голяма репутация - но не за това, което Йоан иска да прави. Какво се случвало? Дали Йоан е сбъркал? Дали Исус все пак е бил "**този, който е трябвало да дойде**" - този, когото пиесата е изисквала, този, който е вписан в сценария, който Йоан е смятал, че играят?

Да и не. Исус вярвал - и Матей иска да ни разясни това - че Той наистина е "**този, който трябваше да дойде**". Той наистина е бил Месията. Но **Той е пренаписал** ключовата част от играта, за изненада и ужас на другите актьори, а също и на публиката. Той се връща към друг сценарий, към друг вид история. Той не мислел за себе си като за Илия, който призовава огън от небето. Той мислел за пасажи като Ис. 35, великите пророчества за това, какво ще се случи, когато Израил **ще бъде не толкова съден и осъден, колкото възстановен след съда**. Изгнанието щяло да свърши, слепите и куците щели да бъдат изцелени, Божият народ щял да бъде освободен най-накрая.

Всъщност Исус е с един скок напред в сюжетната линия, където Йоан смята, че трябва да бъде. Йоан иска Исус да донесе съд - и в известен смисъл Исус ще го донесе. **Но милостта, която идва след съда**, изцелението, което идва след времето на скръбта, **вече навлиза и работата на Исус е да я донесе**. **Това според Исус (и Матей) е основната задача на Месията**.

Всъщност, Исус не е бил единственият по онова време, който е смятал, че Месията ще прави такива

неща. В един от свитъците от Мъртво море, намерени в Кумран, има пасаж, който предсказва, че когато Месията дойде, той ще изцелява болни, ще възкресява мъртви, ще носи добри новини на бедните и т.н. Разликата е, че Исус действително е вършил тези неща. Точно както нечестивите хора не харесват посланието за осъждане, защото смятат (правилно), че то е насочено към тях, така понякога и добрите хора не харесват посланието за милостта, защото смятат (неправилно), че на хората ще им се разминне нечестие.

Но милостта е било в основата на месианската мисия на Исус, точно както остава в основата на работата на църквата и днес. Независимо дали това е сценарият, който хората искат да следваме, това е пътят, по който трябва да вървим. И Исус призовава специална благословия за хората, които осъзнават, че това е истинската история - което се превръща в кодирано предупреждение към онези, които са озадачени, включително и към самия беден Йоан. Това е мястото и начинът, по който Бог действа. Тези, които го разпознаят и не се обидят, защото са очаквали нещо друго, ще познаят Божието благословение.

Матей 11:7-15 - Самоличността на Йоан Кръстител

7 „Когато пратениците си тръгнаха, Исус започна да говори на народа за Йоан. „Какво очаквахте да видите“ - попита Той, - „когато излязохте в пустинята? Тръстика ли, клатеца се от вятъра?

8 Не? Ами тогава, какво очаквахте да видите? Някой, облечен в коприна и сатен? Ако искате да видите такива хора, ще трябва да отидете в някой царски дворец.

9 Добре, а какво очаквахте да видите? Пророк? Аа, сега стигаме дотам: да, наистина и много повече от пророк!

10 Това е човекът, за когото Библията говори, когато казва:

Ето, аз изпращам пред Теб Моя пратеник

и той ще разчисти пътя Ти пред Теб.

11 Истина ви казвам: Йоан Кръстител е най-великият син, роден от жена, който някога е имало. Но даже и най-незначителният човек в небесното царство, е по-велик от него.

12 От времето на Йоан Кръстител досега, небесното царство си пробива път навътре - и хората на силата се опитват да го грабнат!

13 Виждате, че всички пророци и законът правят своите предсказания до времето на Йоан.

14 Всъщност, ако искате да повярвате, той е Илия, онзи, който трябваше да дойде.

15 Ако имате уши, слушайте!“ (мой превод)

Едно от нещата, които направиха началото на 20-я век толкова драматично, беше изобретяването на автомобила. Той донесе всякакви нови шансове, нови опасности и нови възможности. Но помислете за момент само за една от големите промени, които настъпиха благодарение на него.

Представете си, че цял живот сте работили в семейна фирма, която произвежда нещо, което хората винаги са искали от векове и доколкото знаете, винаги ще продължат да искат: карети, теглени от коне. Вие сте добри в това. Единият ви брат е отличен в проектирането на нови модели. Другият контролира малката и предана работна сила. Един братовчед обикаля наоколо, приема поръчки и се уверява, че предишните клиенти са все още доволни.

Един ден в офиса идва друг брат. Той е разговарял със света на бизнеса за начина, по който вървят нещата. Думите му носят добри новини за мнозина, но лоши новини за семейната фирма. "Погледнете на това така", казва той. "Вие тримата сте най-големите производители на карети в страната. Вие ги проектирате, строите и продавате по-добре от всеки друг! Никой не може да ви докосне! Но новината е следната: ние няма да произвеждаме карети още дълго време. Отсега нататък младшият механик, който прави моторни коли във фабриката, ще се справя по-добре от вас".

Далеч съм от мисълта, че изобретяването на автомобила и всичко, което го съпътства, има нещо общо с идването на Божието царство. Автомобилите са били благословия и проклетие в поне еднаква степен. Но въпросът е следният: Исус прави на Йоан Кръстител много голям комплимент, но каза, че времето за подобна работа е свършило. Небесното царство вече навлиза - спомнете си как в 4:12 Исус започва да обявява присъствието на Царството, точно когато Йоан е хвърлен в затвора - и целият размах на историята, довела до Йоан и неговото дело, сега приключва. Не защото е било провал, а защото е било успех (тук картината с каруцата/автомобила не помага особено). Ако законът и пророците са очаквали нещо, което тепърва предстои да дойде, те са оставени настрана, когато новото нещо пристига, не защото не са казали истината, а защото са я казали.

Смисълът на всичко това е, че Исус предлага нов начин за разбиране на Божия график. С няколко прости думи Той казва на слушателите си, че дългата история на Израил, от Авраам и Мойсей, през

пророците до настоящия момент, е била една дълга подготовка, едно дълго време на подготовка. Сега подготовката е приключила и реалността е настъпила. Йоан наистина е бил най-великият сред подготвящите се, но дори и най-незначителният човек, който приемел Божието царство и живеел според него - с други думи, който е слушал Исус и го е следвал - е бил "по-велик", просто защото е живял във времето на изпълнението.

С други думи, казва Исус, Йоан е "Илия - този, който щеше да дойде". Тук Исус повтаря казаното от Йоан във въпроса му в стих 3: "Ти ли си този, който трябва да дойде? Може би това, което Исус казва или поне намеква на Йоан, е: "Не - това си ти! Ти си човекът на огъня, човекът на Илия; а аз съм този, който идва след човека на Илия." Това е само намек; затова Той казва на слушателите си да "слушат - ако имат уши! Това е нещо, което добавяте, ако сте казали нещо малко загадъчно, нещо, което не искате да обяснявате повече, а искате хората сами да разберат.

Но защо? Защо Исус би искал да каже това и защо би се притеснявал да не го каже твърде ясно?

Отговорът се крие под по-ранната част на откъса и отново е загадъчен. Значението му наистина изплува едва когато спрете и се замислите. Кой е хвърлил Йоан в тъмница? Ирод Антипа. Самият Ирод какъв е считал, че е? Царят на юдеите. Йоан какъв се е надявал да бъде Исус! Месията, истинският цар на юдеите. Какво щеше да се случи, ако Ирод беше чул, че има съпернически цар на юдеите, който е на свобода? Още един затворник...и може би още един мъртъв затворник.

Затова Исус отказва да излезе и да каже публично: "Да, Аз съм Месията". Той прави месиански неща (изцеленията) и ще прави още. Той поучава със собствената си власт. Избрал е дванадесет ученици, които символизируют обновлението на Израил, и ги е изпратил на мисия да разкажат на цялата страна за Него и за движението на Неговото царство. Но той няма да позволи на словото да се върне в двореца на Ирод, че Той претендира да бъде цар.

Вместо това Той дразни тълпите, за да се замислят по-усърдно за това кой е Йоан - и кой, следователно, трябва да е самият Исус. Йоан не прилича на царското семейство, което те познават. Той не приличал на Ирод (чиято емблема върху монетите му била галилейска гръстика, клатена от вятъра). Той не бил облечен в хубавите дрехи, които носели богатите и известни хора, особено царските особи. Йоан бил различен: той бил пророк. И то не просто някой стар пророк, а пророкът, за когото са говорили предишните пророци: той е бил този, на когото е било отредено да подготви пътя, по който да мине Божият Месия, когато пристигне.

Смисълът е следният: Исус не просто разказва на тълпата за Йоан. Той им разказва за себе си, но го прави по косвен начин. Да излезе и да обяви собственото си месианство би било едновременно опасно и по странен начин погрешно. Точно поради вида на Месията, който Исус се опитва да бъде, Той не иска да се налага на хората. Те трябва сами да се справят с това.

Това е точно толкова вярно днес, колкото и някога е било. Ако ние, християните, обикаляме наоколо и просто казваме на хората, че сме Божии хора, че сме последователи и представители на Исус, те може да не бъдат много впечатлени. Може да се сблъскаме с най-различни трудности. По-добре е те да чуят, подобно на Йоан в затвора, "месианското говорене" и да попитат какво се случва. Далеч по-добре е да им обясняваме по такъв начин, че да ги накараме сами да се замислят.

Матей 11:16-24 - Исус осъжда градовете

16 "Каква представа да ви дам за това поколение?" - попита Исус. „То прилича на група деца, които седят на градския площад и си пеят песнички.“

17 Ето как става това: „Вие не танцувахте, когато свирехме на флейта, не плакахте, когато пеехме погребална песен.“

18 Какво искам да кажеш? Когато Йоан се появи, той нямаше никаква нормална храна или напитка - и хората казаха: "Какво му е станало?"

19 После дойде Човешкият Син, който яде и пие нормално, и хората казват: "Ооо, вижте го как се тъпче и пие, мотает се наоколо с бирниците и сбирцината." Но, знаете ли, мъдростта е такава, каквато е - и мъдростта ще бъде оправдана!

20 Тогава Той започна да укорява градовете, в които беше извършил повечето от мощните си дела, защото те не се бяха покаяли.

21 "Горко ти, Хоразине!" - каза той. "Горко ти, Витсауда! Ако Тир и Сидон бяха видели такива мощни неща, каквито вие видяхте, те отдавна щяха да се покаяли с власеница и пепел.

22 Но ви казвам: в деня на съда, наказанието на Тир и Сидон ще бъде по-леко от вашето.

23 А ти, Капернауме? Мислиш ли, че ще бъдеш издигнат до небето? Не - ти ще слезеш до ада! Ако мощните дела, които се случиха в теб, се бяха случили в Содом, той щеше да стои и до днес.

24 Но ще ви кажа следното: в деня на съда, на Содомската земя ще ѝ бъде по-леко, отколкото на вас!“ (мой превод)

Ярочервен спортен автомобил премина покрай мен по улицата с рев на двигателя и свистене на гумите. Докато забавяше за миг, за да вземе завоя, зърнах младия мъж, който я управляваше: тъмни очила, дълга коса, намек за брада. От стереоуредбата на колата звучеше рок музика с максимална сила. Стикертът на задното стъкло на колата гласеше: "АЗ СЪМ ТОЗИ, ЗА КОЙТО МАЙКАТА ТИ БЕШЕ ТЕ ПРЕДУПРЕЖДАВАЛА." Той явно се гордееше с този факт.

Повечето общества са предупреждавали децата за определени типове хора и древните израилтяни не са правили изключение. В книгата, наречена Второзаконие, в която са изложени заповедите и предупрежденията, дадени от Мойсей на израилтяните непосредствено преди да преминат реката Йордан, за да влязат във владение на Обетованата земя, има ясни предупреждения за определени типове хора и за това какво могат да направят те.

„Пазете се от лъжепророци,“ казва Мойсей; „те ще се опитат да ви отклонят от следването на Йехова и вие трябва да им се противопоставите. Пазете се от непокорен син,“ казва той, „който отказва да се подчинява на родителите си. Той ще донесе зло на Израил и родителите му трябва да го доведат при старейшините на града и те да го умъртвят.“

Тази сурова заповед (Втор. 21:18-21) инструктира родителите на такъв син да го обвинят по определен начин. Те трябва да кажат: *"Този наш син е упорит и непокорен, не иска да ни се подчинява. Той е чревоугодник и пияница."* (мой превод) Тогава хората трябва да го убият с камъни.

Но къде сме чували подобни неща преди?

В този пасаж - от устата на самия Исус. Изглежда, че това е, което хората казват за него: че той е лакомник и пияница, чревоугодник и алкохолик, че обича празненствата си, храната и пиенето. Сигурно е бунтовен син, който води Израел в пропаст! Може би той е и лъжепророк. Това обвинение се появява отново по-късно в книгата.

Исус се изправя срещу това обвинение и явно го намира за разочаровашо. Йоан Кръстител е водил живот на себеотрицание, подобно на светите аскети в много традиции. **Обикновените хора считали, че този начин на живот им е трудно е да го възприемат.** Те дори подозирали, че в Йоан може да е влязъл демон. А сега ето, че самият Исус празнувал небесното царство с всички, организиран празненства, които говорели за щедра, великодушна Божия любов и прошка - **и хората го обвинявали, че Той е бунтовник, син, който не иска да се държи правилно, че е лъжепророк!** Отговорът, разбира се, както тогава, така и сега е, **че хората не обичат предизвикателствата** - нито на някой, който им посочва съвсем различен живот, нито на някой, който показва, че Божията любов навлиза в света по нов начин, като свеж вятър, който духа в градината и разклаща цветовете на дърветата.

И със сигурност, **на тях не им е харесвало, че Исус ги е предизвиквал да се отклонят от посоката, в която вървели и вместо това, да поемат по обратния път.** Някои от най-строгите предупреждения на Исус са запазени, както в стихове 20-24, **за онези, които отказват този призив.** Защо? Какво се случва? Дали просто е бил ядосан и ги е проклет?

Не. **Тези предупреждения са едни от най-трезвите и сериозни думи, които Той някога е казвал.** Все пак Той е живял в Капернаум и е познавал хората. Те са били негови приятели, негови съседни. Пекарят, от който си купувал хляб. Хората, които срещал в синагогата. А Той е познавал и Хоразин, и Витсаида, които се намирали само на кратка разходка покрай езерото. И сега Той знаел, че въпреки всички забележителни неща, които направил там, **те били склонни да вървят по свой собствен път, следвайки собственото си виждане за Божието царство. И знаел докъде ще доведе това.**

Тяхното виждане за Царството било свързано с революция. Мечове, копия, внезапни атаки; някои ранени, други убити, но накрая победители. **Насилие, за да се победи насилието.** Свещена война срещу нечестивите воители. Обичай близкия си, мрази врага си; ако те удари по бузата или те накара да вървиш една миля с него, пронизи го със собствения му кинжал. Това е видът на виждането им за Божието царство.

И Исус видял, както с яснотата на пророка, така и на здравия разум, докъде ще доведе това. **По-добре да сме в Содом и Гомор, където огън и жупел се сипят от небето, отколкото да водим Божиите битки с оръжията на дявола.**

Той предложил последен шанс да се възприеме различно виждане за царството. Беше го очертал в голямата си проповед и в поученията, които давал в градове и села из цяла Галилея. Той живеел с това различно виждане на улицата и в къщите, изпълнени със смях и приятелство. Показвал колко мощно е то със своите изцеления. **А те не искали това виждане - и били готови да използват всяко извинение** ("Той има демон! "Той е гуляйджия и пияница!" "Той е този, за когото ни предупреждавах!", **за да избегнат**

темата.

Какви са оправданията, които хората използват днес, **за да избегнат темата за Царството**? Какво е вероятно да се случи в резултат на това? Как можем да продължим да живеем и да учим за Божието царство **в един свят, който по принцип не иска да знае**?

Матей 11:25-30 - Покана на Исус

25 „В това време Исус се обърна към Бога със следната молитва: "Възхвалявам те, Отче, Господарю на небето и земята! Ти си скрил тези неща от мъдрите и умните, и си ги открил на децата!

26 Да, Отче, така си решил да го направиш!"

27 Моят Отец ми даде всичко: никой не познава Сина освен Отца и никой не познава Отца освен Сина - и всеки, на когото Синът иска да Го открие.

28 Наистина ли се борите? Елате при мен! Носите ли голям товар на гърба си? Елате при Мен и аз ще дам почивка!

29 Вземете Моят ярем и го поставете върху себе си; вземете уроци от Мен, аз ще бъда кротък с вас! Последното нещо в сърцето Ми е да ви дам тежко време. Ще видите - от почивка се нуждаете и почивка ще имате.

30 Яремът Ми е лесен за поставяне, товарът ми е лесен за носене". (мой превод)

Тази сутрин отидох на възпоменателна служба в чест на един от великите спортисти в света. Колин Коудри беше един от най-великите състезатели по крикет на всички времена; не точно Бейб Рут, но не и далеч от него. Той беше известен и обичан по целия свят - не на последно място в Индия, Австралия, Пакистан и Западна Индия, чиито състезатели по крикет се бяха научили да се страхуват и да уважават изключителните му способности, а публиката го беше обикнала като човек, а не само като играч.

Службата беше великолепна. От целия свят пристигнаха почитатели; бивш министър-председател произнесе основното слово; беше написана специална песен. **Но за мен най-вълнуващият момент беше, когато един от синовете на Коудри излезе напред и разказа интимни неща за баща си.** Тази велика обществена личност, която в по-късен етап от живота си се беше посветила на всички добри каузи, които е могла да намери, **никога не беше губила близката си и интимна любов към своите деца и внуци.** Имаше много дребни истории, които само един син можеше да знае и само един син можеше да разкаже. Това беше един стоплящ сърцето и повдигащ духа повод.

Този забележителен пасаж от Матей показва, че Исус стига до същото признание за този, когото нарича "Отец". **Имаше неща относно Неговия Отец, които по някаква причина само Той знаеше и само Той можеше да разкаже.**

Тук има една дълбока тайна, която ни отвежда право в сърцето на това, какво означава да бъдеш Исус. Докато обявявал Божието царство и използвал мощната Божия любов, за да изцелява, прощава и вдъхва нов живот, **Той очевидно осъзнавал,** че другите хора, които срещал, включително религиозните водачи, собствените му последователи и обикновените хора, **нямали същата представа за Неговия Отец, каквато имал Той.**

Представете си талантлив музикант, който се разхожда сред хора, които могат само да пеят в тон. **Сигурно така е изглеждало преживяването на Исус.** Той трябва да е знаел от рано, че има нещо различно в Него, **че Той изглежда има вътрешна дияра от знание, относно кой наистина е Богът на Израел и какво иска Той за своя народ.**

Положението му е станало още по-горчиво, когато открил, **че повечето от съвременниците му не искат да чуят това, което Той им казва.** Повечето от тях, разтревожени от директното предизвикателство, което им отправял, или направо му се противопоставяли, или, както видяхме, се оправдавали, че не му вярвали или не вървели след Него. Съпротивата се засилвала. И, странно, **това дало на Исус ново, допълнително прозрение за начина, по който действал неговия Отец.** Това, от своя страна, довело до изблик на хваление, когато той прозрял странния, неочакван начин, по който Бог действал.

В продължение на хилядолетие и повече, юдейските писания се изказвали топло за мъдростта на мъдрите. Бог дава мъдрост на онези, които се боят от него; дългата традиция на изучаване на Тората и благочестието показва, че онези, които се посвещават на изучаването на закона и се опитват да разгадаят неговите тънкости, ще станат мъдри и в крайна сметка ще познаят Бога. **За среднестатистическия евреин от времето на Исус, това поставяло "мъдростта" на толкова недостъпно място, колкото за повечето хора днес изглежда, е да бъдат мозъчни хирурзи или пилоти-изпитатели.** Трябвало е да бъдеш учен, обучен в езици и литература, да имаш свободно време, за да обмисляш и обсъждаш тежки и сложни въпроси.

Исус преряза всичко това с един замах. **Не, заяви Той, ти просто трябва да бъдеш малко дете.**

Исус опознал Отца Си по начина, по който го опознава синът: не като изучавал книги за Него, а като живеел в Негово присъствие, слушал гласа Му и се учел от Него така, както чиракът се учи от майстора, като го гледа и подражава. **И сега той открива, че мъдрите и учените стигат доникъде и че "малките хора" - бедните, грешниците, бирниците, обикновените хора - откриват повече познание за Бога, просто като следват Него, Исус, отколкото учените специалисти, които заявяват, че това, което Той прави, не се вписва в техните сложни теории.**

В резултат на това Исус разбрал, **че самият Той действа като прозорец към живия Бог.** Там, където е бил и чрез думите му, хората виждали кой всъщност е "Отец".

Изглежда, че Той е имал дарбата и задачата да отдръпне завесата и да "разкрие" истината за Бога; а думата за "разкриване" тук е **апокалипсис**, която и днес говори за нещо драматично, внезапно и разтърсващо земята.

Не беше ли това малко обезсърчително за неговите последователи? Не е ли по-скоро обезсърчително да открием, че истинският Бог може да бъде опознат само чрез Исус? **Не.** Може би щеше да е така, ако беше някой друг, но с Исус всичко беше различно. **Това му дало платформата, от която да отправи най-приветливата и окуражаваща покана, предлагана някога.** "Елате при мен - каза Той, - и аз ще ви дам почивка." Фарисеите говорели, че хората са призвани да носят "яремът на Тората", тежкото бреме на еврейския закон с всичките му заповеди. **Исус предложил друг "ярем", който, тъй като идвал от Неговата милост и любов, бил лесен за носене.**

Как би могло да бъде наистина толкова лесно да следваш Исус? Нима самият той не е казал, че хората трябва да са готови да изоставят семейството, имуществото и дори собствения си живот? Да, така е било. Но лекотата и радостта, почивката и освежаването, които Той предлагал, произтичали от собствения Му вътрешен характер, от неговата нежност и топлота към всички, които се обръщали към Него, обременени от морални, физически, емоционални, финансови или други тежести. Той предлагал това, което има в себе си да предложи.

Когато тук заявява, **в стария превод**, че е "**кротък и смирен по сърце**", той не се хвали, че е достигнал някакво специално ниво на духовно постижение. Той ни насърчава да вярваме, че няма да стои над нас като полицаи, няма да ни се кара като разгневен учител. А посрещането, което той предлага за всички, които се оставят на неговата милост, **е посрещането, което Бог предлага чрез Него.** Това е поканата, която открехва завесата и ни позволява да видим кой всъщност е "Отец" - и ни насърчава да влезем в Неговото любящо, приветливо присъствие.

Матей 12:1-14 - Пазител на съботата

1 По онова време Исус минаваше през царевичните ниви в събота. Учениците Му бяха гладни и започнаха да късат царевични кочани и да ги ядат.

2 Когато фарисеите забелязаха това, те Му казаха, "Виж! Учениците ти правят нещо, което не е позволено в събота!"

3 А Исус отговори: "Никога ли не сте чели какво е направил Давид? Когато той и хората му огладняха,

4 те влязоха в Божия дом и изядоха свещения хляб, който нито той, нито хората му имаха право да ядат - само свещениците имаха това право.

5 А не сте ли чели в закона, че свещениците в храма правят неща в събота, които са нарушение на съботния закон - и пак не са виновни?

6 Нека да ви кажа това: тук има нещо по-голямо от Храма.

7 Ако знаехте какво означава тази поговорка:

„Милост, а не жертвата е това, което наистина искам“ - вие нямаше да осъждате безгрешни хора.

8 Да, разберете: Човешкият син е господар и на съботата.

9 Той напусна това място и отиде в тяхната синагога,

10 където имаше човек с изсъхнала ръка. Те Го попитаха: "Позволено ли е да се лекува в събота? (Попитаха го, за да могат да го обвинят.)"

11 Исус отговори: "Да предположим, че някой от вас има овца и тя падне в ров в събота. Нали вие ще я хванете и ще я измъкнете?"

12 А тогава си помислете колко по-важен е човека от овцата! И така, разберете, че е позволено да се прави добро в събота.

13 Тагава той каза на човека: "Протегни ръката си". Той я протегна и тя стана здрава, като другата.

14 Но фарисеите отидоха и направиха заговор срещу Него, с намерението да Го премахнат.“ (мой превод)

Преди няколко години прочетох една книга на човек, който работил през по-голямата част от живота си с бедни и бездомни хора в една от най-трудните части на Лондон. Това беше суров разказ за това колко труден може да бъде истинският живот на някои хора - **и за това как Божията любов може да влезе сред мизерията и тъгата и да промени нещата към по-добро**. В основата на книгата писателят отново и отново подчертава, че въпреки ценностите на обществото наоколо, което е готово да остави хората на бунището, стига да си осигури материален комфорт и благополучие, той вярвал, че Бог се грижи повече за едно човешко същество, отколкото за всички атрибути на богатството и успеха. Заглавието на книгата му обобщава всичко това в една добре позната фраза: „**Хората са по-важни от нещата**.“

Този пасаж, в който се разказва за две истории, в които Исус е оспорван относно това, което Той и учениците му са правили в събота, би могъл да бъде озаглавен: "Хората имат по-голямо значение от овцете". Разбира се, овцете имат значение; преди няколко глави Исус каза, че Бог знае за всяко паднало врябче. **Но хората имат много, много по-голямо значение**. И това е лостът, който Исус използва, за да проникне под закоравелите предразсъдъци на своите съвременници и да ги преобърне.

Нека бъдем наясно с това. **Исус не е казал, че съботата е лоша идея или че Бог е променил мнението си от времето, когато е настоявал хората да я спазват, дори понякога под заплаха от смъртно наказание**. Той атакува **начинът**, по който тя се е превърнала в толкова силна система, **че хората, които са агитирали за стриктното ѝ спазване, са забравили чий закон е тя или какво се предполага, че представляват тези закони**. Те са били там, **за да гарантират**, че Божията любов към Неговия народ **няма да бъде прекъсвана** от хората, **които са прекалено нетърпеливи да работят повече**, отколкото трябва. Но ако законът, стриктно прилаган, **е пречел на тази любов**, когато тя се изливала, за да достигне и излекува хората в отчаяна нужда, **тогава законът бил погрешен**. Хората са по-важни от нещата, дори когато "нещата" са част от библейския закон.

А Исус, което е забележително, твърди, че има власт над съботата. "**Човешкият син е господар и на съботата**" (12:8)! Изразът "**Човешкият син**" тук изглежда се отнася до Исус като човек, който (както и в предишните глави) носи Божията власт. Тя свързва тези изказвания и действия с по-широката история на всичко, което Той върши, всичко, **което води до окончателния сблъсък с властите и след това до смъртта Му**.

Всъщност този окончателен сблъсък е загатнат в първата от двете кратки истории. Когато фарисеите, подобно на разследващи журналисти от първи век, тръгнали по следите на политик, когото искат да отстранят, питат Исус за поведението на неговите последователи, Исус **не избира лесния начин** да обясни, че те са били гладни и че може би човешкият глад е по-важен от закона за съботата, **а вдига залога много по-високо, като говори за нещо, което цар Давид е направил в Божия дом**. Това не е просто древен библейски пример за това как някой е заобиколил закона. Това е много по-мощна и много по-опасна история, с която Исус може да се съобрази. Този път не става дума само за това, че хората са по-важни от нещата; **става дума за това, че Исус и неговите последователи са по-важни от Храмът**.

По време на въпросната история (1Царе 21:1-6) **Давид вече е бил помазан за цар от пророк Самуил, но Саул все още е бил действителният цар**. Давид бягал от Саул, който, не е изненадващо, искал да се отърве от него. Когато Давид и последователите му пристигнали в Божия дом в Сило (това, разбира се, било преди построяването на Храма в Йерусалим), те получили за ядене специален, свят хляб, до който обикновено можели да се докоснат само свещениците. Очевидно въпросните свещеници тихомълком са подкрепяли царската претенция на Давид.

Когато Исус цитира тази история, за да обясни какво правят Той и учениците Му, Той казва две неща, **като и двете обясняват гнева, който предизвиква**. **Първо**, Той е истинският цар; подобно на Давид, Той е помазан, но все още не е възкачен на трона. (Голяма част от евангелската история е въпрос на обяснение как той се движи от "помазването" при кръщението до "възцаряването" на кръста.) **Второ**, Той и неговите последователи са по-важни от самия Храм; не само защото хората имат по-голямо значение **но защото Исус е по-важен** от Соломоновия храм и от всичко, което се случва в него.

Това е бойно говорене както за самозваните пазители на традицията, фарисеите, така и за всички свещеници, до които това извънредно твърдение може да се върне. Когато Исус най-накрая пристига в Йерусалим, **същите тези неща - царската му претенция и отношението му към Храма - са причината Той да бъде арестуван, съден и убит**. Матей иска да видим сянката на кръста, която вече пада над историята. Кои системи в момента са в опасност да бъдат издигнати над потребностите на истинските човешки същества **във вашата страна, църква, семейство**? Какво би означавало Човешкият син да стане техен господар?

Матей 12:15-21 - Слугата

15 Исус откри заговорите срещу Него и напусна района. Големи тълпи Го последваха и Той изцели всички,

16 като им даде строги указания да не разказват на хората за Него.

17 Това беше така, за да се сбъдне това, което беше казано чрез пророк Исаия:

18 Виждете, ето Моят слуга, когото избрах,

Моят възлюбен, насладата на сърцето Ми.

Ще поставя Духа Си на Него

и той ще обяви правосъдието Ми

по целия свят.

19 Той няма да спори, нито ще повиши гласа си и да вика силно;

Никой по улиците няма да чуе

гласа му.

20 Той няма да счути повредените

тръстици, нито ще загаси лампата на канавката,

докато съдът Му не победи.

21 Светът ще се надява на Неговото име. (мой превод)

Епископът седна на бюрото си и сложи глава в ръцете си. Току-що бяха пристигнали още три писма, в които се оплакваша от начина, по който определена енория е променила стила на нейното музициране. Финансовият директор току-що беше докладвал, че ако хората в епархията не дадат много повече пари през следващите шест месеца, те ще трябва да затворят някои църкви и да съкратят двама или трима свещеници. Полицията разследваше един църковен служител по повод на сериозни обвинения. Един от най-близките му колеги току-що беше претърпял тежка операция и беше излязъл в двумесечен отпуск по болест. А сега едно телефонно обаждане го информира, че едно от собствените му деца има проблеми в училище и той трябва да отиде там веднага.

Докато седеше, а в главата му се въртяха всички лоши новини, в съзнанието му изплува стихът, който беше чул на сутрешната молитва преди около час. "*Светът ще се надява на Неговото име*" - Матей цитирайки Исаия.

Отнякъде - струваше му се, че е много далече - той виждаше в ума си африканско село, където млад евангелизатор обясняваше на нетърпелива група какво означава да се следва пътят на царството на Исус, а не да се скача на вълната на популярни революционни движения. Той видя зад тях болницата, която вече бяха построили, кладенците, които бяха изкопали. След това видя огромно събрание в Латинска Америка, което празнуваше Божията любов наред бедност и отчаяние. Видя прохладните църкви в Близкия изток, заобиколени от враждебни правителства и религиозни групи за натиск, изправени пред проблеми, които никой в западния свят не може дори да си представи. Видя лицата на младо пакистанско семейство, което беше посетил няколко месеца по-рано, довели първото си дете за кръщение в селска църква на няколко километра от Карачи. И накрая видя юноши, на които беше дал първо причастие предишната вечер в една енория в собствената си епархия. Всички тези истории, помисли си той, разказват Историята. Историята на един човек, на едно име, на една надежда, на един свят. По някакъв начин писмата, телефонните обаждания и тревожните доклади също са част от тази История. По някакъв начин те ѝ принадлежат.

И той може би почувства нещо от това, което Матей се опитва да ни каже в този пасаж. Ето го Исус, заобиколен от натиск от всички страни. **Собствените Му последователи все още не разбират какво всъщност прави Той.** Хората го подканят от всички страни да ги изцелява, да изгонва злите духове, да бъде до тях във всяка тяхна нужда. В същото време опозицията се засилва. Ирод не е далече. Религиозни групи за натиск разпалват проблеми. Някои дори казват, че Той е в съюз с дявола. Той знае докъде води всичко това. **И все пак Той продължава.**

Продължава, защото има една история в ума си. Историята на слугата: Историята на Исаия, **най-известната история на най-известният пророк.** Историята на слугата започва с пасажа, който Матей цитира тук; той е взет от Исаия 42. „Слугата на Йехова“ е странна фигура в Исаия: този, който ще донесе благословието и справедливостта на Йехова на света - задача, която по-рано в Исаия е възложена на Месията, идващия цар. Но как Слугата ще изпълни задачата си? Изглежда, че не чрез сплашване и тормоз на Израил и народите, чрез заплахи и борба. **По-скоро с тихо и нежно изцеление, носейки Божията любов и благодат в тъмните части на Израел и на света.**

Матей прави преглед на служението на Исус, знаейки докъде ще доведе то. Той вижда Исус като Слуга, не само когато умира с жестока смърт, ранен заради нашите престъпления и наранен заради нашите беззакония, но и в стила на това, което Той вече е вършил в Галилея. Той се заема да донесе Божието възстановяване навсякъде, където е необходимо, **не като вдига шум**, а като води нежно хората към **Божията изцеляваща любов**.

Това е историята на този, "**в чието име народите ще се надяват**". Е, те биха се надявали, нали?

Народите - и, уви, Израил също, както става ясно от историята на Матей - са склонни към насилие и арогантност. Онези, които искат мир и работят за него, в крайна сметка **винаги биват пресрещнати** от онези, които искат повече пари, повече земя, повече сигурност, повече статус **и са готови да се бият и убиват, за да ги получат**. Тези, които са велики и могъщи в този свят, се грижат гласовете им да се чуват по улиците. Тези, които крещят най-силно, биват послушвани най-скоро. Но това не е начинът на Слугата.

Така и тези, които искат да напреднат в този свят, са склонни да избутват другите от пътя си. Ако видят слабо звено - пръчка, която е огъната и може да се счупи, свещ, която почти е угаснала - те ще я стъпчат, без да се замислят. Това не е начинът на Слугата. Народите са свикнали с високомерието. Но тук е един Служител, който е точно обратното. Той е единствената сияйна светлина, единственият знак на надеждата.

И ако народите могат да се надяват на Него, то тогава трудно работещите и притиснати църковни работници днес - и всички, които идват при Библията и които идват при Исус, търсейки помощ - **могат да намерят нова надежда в Него**. Епископът вдигна глава от ръцете си и огледа стаята. Всички проблеми все още бяха там и той щеше да има тежък ден, за да се справи с тях. Но той беше част от Историята, Историята на слугата. И Слугата щеше да бъде с него във всички тях, носейки нежното си лечебно докосване навсякъде, където имаше нужда от него.

Матей 12:22-32 - Исус и Велзевул

22 Те доведоха при Исус човек, който беше обладан от демон, който го правеше неспособен да вижда и да говори. Исус го изцели, така че болният можеше да говори и да вижда.

23 Цялата тълпа се зарадва. Те казаха: "Нали Той не можеше да е Давидов син?"

24 Фарисеите чуха това. Те казаха: „Този човек може да изгонва демони, само защото е в съюз с Велзевул, князът на демоните!“

25 Исус знаеше мислите им. Той им каза: „Да предположим, че едно царство е разделено по средата. То ще се разпадне и ще се разруши! Ако един град или едно домакинство се разцепи по средата, то е обречено на гибел!

26 А ако сатана изгонва сатаната, той е разцепен по средата - така че, как може царството му да остане стабилно?

27 Нещо повече, ако Аз изгонвам демони чрез Велзевул, с чия сила са в съюз вашите хора, когато ги изгонват? Да, те ще ви кажат кое как е!

28 Но ако Аз изгонвам демони, защото съм в съюз с Божия Дух - е, тогава Божието царство е пристигнало на прага ви!

29 Погледнете на това така. Да предположим, че искате да проникнете в къщата на силен човек и да откраднете вещите му. Как ще го направите, ако първо не вържете силния човек? Тогава ще можете да ограбвате къщата му до насита.

30 Ако не сте с Мен, вие си против Мен. Ако не събирате стадото с Мен, вие го разпръсквате.

31 И така, нека ви кажа следното: на хората ще бъдат простени всеки грях и богохулство, но богохулството срещу Духа няма да им бъде простено.

32 Ако някой каже дума срещу Човешкия син, тя ще бъде простена. Но ако някой каже дума срещу Светия Дух, тя няма да бъде простена нито в сегашния век, нито в бъдещия век.“ (мой превод)

"Как са направили това?"

Стояхме и гледахме към западния страна на една от големите средновековни катедрали във Франция. Беше масивна, величествена и вдъхваща страхопочитание. В същото време цялостното оформяне на камъка беше толкова красиво изработено, че той сякаш се носеше във въздуха, сякаш беше почти врата към небето. За строител от 21 век би било трудна задача да направи нещо подобно, дори и с всички налични съвременни технологии. Как са го направили преди 1000 години?

Не знам отговора на този въпрос, но вие го чувате, задаван за много велики постижения. Гледаме как млад цигулар преминава като вихър през концерта; възхитени сме от съчетанието на величествения размах на музиката и привидната лекота, която оставя звука да се носи във въздуха. Питаме се как го прави той?

Това е естественият въпрос, който си задаваме, когато виждаме нещо, което изглежда далеч отвъд обичайните ни възможности.

Това е въпросът, който са си задавали за Исус; и в крайна сметка е имало само два вида отговори, които са могли да дадат. Изцеленията, които Той правел, не били от нещата, които могли да се постигнат с помощта на блестящо майсторство и технология, като средновековните архитекти и строители. Нито пък ставало въпрос за дълги и тежки упражнения като на музикант, за да може след това да свири на сцената с привидна лекота. Не: това е било работа на сила, която засрамвала повечето други сили. Тя идвала отнякъде. И противниците на Исус си мислели, че знаят откъде.

Според тях това е самият княз на демоните. "Велзевул" е шеговито название на главния демон или дявол, "Сатана", обвинителя. То буквално означава "Господар на мухите" или "Господар на злото", макар че по времето на Исус, най-вероятно е било просто един вид жаргонно определение, начин да се избегне директното говорене за дявола. Но защо те са смятали, че Исус може да е в съюз с главния демон?

Защото алтернативата е била, че Той наистина е действал в силата и Духа на самия Бог на Израил. Това би означавало, че всичко останало, което прави - посрещането на отхвърлените, обявяването на Царството по начин, който преобръща всичко, отказът да подкрепи програма за национално освобождение - **всичко това би било Божие дело**, въпреки че поне за фарисеите изглежда, че то върви в точно обратната посока на това, което те смятат, че Бог е искал.

Така че, това не било просто много сериозно обвинение, макар че то и било и такова. Това било равносилно на обвинение в магьосничество. Ако достатъчно хора считали, че Исус се занимава с черни изкуства, това щяло да е неговият край, съвсем скоро. Това бил начин за отхвърляне на цялата му програма, на цялото му движение на царство.

Едно от многото интересни неща, свързани с това обвинение, е, че то показва на всеки, който би се запитал дали Исус наистина е вършил всички тези необикновени неща, записани от Матей и другите като факт на трезва история, той трябва да ги е вършил. Само някой, който е извършвал забележителните изцеления, записани в евангелията, би си навлякъл подобно обвинение. Не казвате: "Как го прави?", когато стоите край обикновена къща или наблюдавате любител музикант, който се мъчи да изпълни не много трудно музикално произведение. Те биха казали: "Как го прави?" за Исус, само ако той наистина е извършвал необикновени дела. И можем да бъдем сигурни, че ранната църква, преданите последователи на Исус след възкресението му, никога не биха измислили идеята, че хората казват, че самият Исус е в съюз с дявола. Не; нещо подобно е трябвало да се случи, и то по причините, които Матей дава.

Отговорите на Исус на обвинението са почти толкова спиращи дъха, колкото и самите изцеления. Той изпраща обвиненията директно обратно в поредица от контра-въпроси и контра-обвинения. Идеята, че сатаната отменя собственото си дело, е нелепа - казва Той. Можем да си представим, че сатаната например, дава на някого сила да се издига и да виси във въздуха, или да придобие богатство или слава, но ако му дава сила да отменя други аспекти на собственото му, т.е. сатанинско, дело, той наистина трябва да е луд. Ако се опитвам да построя къща, едва ли ще извикам строителен предприемач и ще му дам власт да разрушава части от нея. Ако иска да получи все по-голям контрол над хората, сатаната едва ли ще даде на Исус власт да освободи много от тях.

Освен това е имало и други еврейски заклинатели, които прогонвали духове, чиято работа има поне известен успех; дали и те са в съюз с дявола? Разбира се, че не. По-скоро работата на Исус е знак за нещо, за което съвременниците му са копнеели дълбоко, но не са очаквали да изглежда по този начин. Божието царство е идвало при тях, нахлувайки като сила, като мощ, с която трябва да се съобразяват, идвайки като единствения истински отговор на въпроса: Как Исус прави това?

Всъщност (стихове 29-30) това, което Исус прави, е знак за нещо, което Той вече е направил. Ако сега Той си помага със собствеността на "силния човек", това може да е, само защото вече го е вързал. Първо трябва да спечелиш победата над сатаната (разбира се, мислите ни се връщат към Матей 4:1-11); след това можеш да заграбиш имуществото му. Там има една отрезвяваща дума за всички, които се стремят да напредват в Божието царство. Готови ли сме ние да извървим дългия и труден път на първата победа над изкушението?

Последното предупреждение на Исус често е тревожило благочестивите читатели. Как можем да разберем дали сме извършили този непростим грях? Но това изречение се отнася съвсем конкретно към предишното. Исус предупреждава да не гледаме на работата на Духа и да заявяваме, че тя трябва да е дело на дявола. Ако направите това, не само че няма да ви бъде простено, но и не може да ви бъде простено, защото току-що сте прекъснали самия канал, по който ще дойде прощката. Щом веднъж заявите, че единствената останала бутилка вода е отровена, вие се обричате да умрете от жажда.

Въпреки че предупреждението следователно не е толкова тревожно на едно ниво, както някои си представят - ако се притеснявате да не извършите този грях, това е добър знак, че не сте го направили - то

остава сериозно по отношение на решението, което хората вземат за Исус. Все още е възможно хората да го погледнат и да си кажат "той сигурно е бил луд", или нещо по-лошо. Но ако Исус наистина е донесъл Божието царство в реалността, да откажеш да го признаеш означава да се откъснеш от неговите резултати, един от основните от които е прощката. Когато гледаме Исус и се питаме: "Как го е направил?", това не е само въпрос на празно любопитство.

Матей 12:33-42 - Знамението на Йона

33 Исус продължи: "Трябва да изберете между две възможности - или дървото е добро и в този случай плодовете му са добри, или дървото е лошо и в такъв случай плодовете му са лоши. В крайна сметка можете да познаете дървото по плодовете му.

34 "Вие сте змийско семейство! Как можете да говорите добри неща, когато вътрешно сте лоши? Това, което говори устата, е това, което изпълва сърцето.

35 Добрият човек произвежда добри неща от добър склад; злият човек произвежда лоши неща от лош склад.

36 Нека ви кажа следното: в деня на съда хората ще трябва да си признаят за всяка незначителна дума, която казват.

37 Да: вие ще бъдете оправдани от собствените си думи - и ще бъдете осъдени от собствените си думи.

38 Някои от книжниците и фарисеите отговориха: "Учителю, искаме да видим знамение от Теб".

39 Исус отговори: "Това нечестиво и неморално поколение търси знамение. Но няма да му се даде никакво знамение - освен знамението на Йона.

40 Виджте, Йона беше три дни и три нощи в стомаха на морското чудовище - и по същия начин Човешкият Син ще бъде три дни и три нощи в сърцето на земята.

41 Мъжете от Ниневия ще се изправят пред съда заедно с това поколение и ще го осъдят. Те, в края на краищата, се покаяха, когато чуха предупрежденията на Йона! А в случай, че не сте забелязали, тук има нещо по-голямо от Йона.

42 Южната царица ще се изправи на съда заедно с това поколение и ще го осъди. В крайна сметка тя дошла от краищата на земята, за да чуе мъдростта на Соломон! И ако не сте забелязали, тук има нещо, по-голямо от Соломон. (мой превод)

Всички ние обичаме да си играем на любители детективи. Всяка година се появяват поредните романи, а понякога и пиеси, и филми, в които е извършено злодеяние и никой не може да разбере кой го е извършил. Някои от най-великите имена в художествената литература са създали почти еднакво известни герои и героини, като Шерлок Холмс на Конан Дойл е най-известният от този списък. Способността на детектива се състои главно в това: да открие една или две най-подходящи улики от наличната информация, предимно несъществени неща, които заслепяват останалите хора. Докато четем романите, дори и да сме опитни ученици в този жанр, твърде лесно се увличаме от сюжета, от живота на централните герои, от 101-та завладяващи подробности и пропускаме често съвсем очевидното нещо, което през цялото време би ни подсказало истината.

Противниците на Исус го молят за подсказка, за да разберат истината за случващото се, но той отказва да им я даде. Те трябва да разберат всичко сами - а той знае, че те не са готови за това. Те са си затворили очите за истинските улики, които са навсякъде около тях, и когато загадката най-накрая бъде разкрита, ще бъде твърде късно. Ще настъпи момент, когато ще бъде предоставена улика, и то повече от улика: Човешкият Син ще бъде три дни и три нощи "в сърцето на земята". Това е друг начин да се каже "ще бъде погребан"; Исус го казва по този начин, защото свързва бъдещата си съдба със странната съдба на пророк Йона.

С други думи, възкресението на Исус, след като е бил напълно мъртъв и погребан, ще бъде улика, която дори противниците му няма да могат да пропуснат. Но дотогава моментът ще е отминал. Те ще бъдат осъдени за това, че не са успели да разчетат уликите, които всъщност са били пред носа им през цялото време.

Исус прави това още по-поразително, като гледа напред към деня на съда и сравнява неблагоприятно своите еврейски съвременници с някои езичници от миналото. Първо, разгледайте историята на самия пророк Йона. След необикновеното си бягство от морското чудовище, той проповядва на големия град Ниневия, (Коментар: Твърди се, че тогава той е имал 160 000 жители. Д.Пр.) предупреждавайки, че скоро ще бъде сринат. Хората се покаяха за своето злодеяние и градът бил спасен. Второ, Савската (Южната) царица дошла (според 1Ц.10:1-10) от далечна южна Арабия, за да слуша мъдростта на цар Соломон, смятан за най-

мъдрия цар на цялата древност.

И народът на Ниневия, и царицата **откликнали** на разкритото послание на Бога на Израил, в единия случай чрез пророк, а в другия - чрез цар. Читателят на Матей вече знае, че Исус е пророк, и е започнал да подозира, че **той е и истинският цар, Месията**. **И двете тези се потвърждават поразително, когато Исус заявява, че е дошло нещо, по-велико от Йона и Соломон.**

Ето какво е трябвало да забележи бдителният детектив от първи век, когато е гледал Исус - **и какво не успели да видят книжниците и фарисеите**. Този пасаж се присъединява много близо до това, което се случило преди това - спорът дали Исус е бил в съюз с дявола. **Исус казва, че те са изправени пред избор** (Според автора, тук **смисълът** на традиционният превод на този текст в Библията **е неверен**. Д.Пр.) (стихове 33-34). Дървото и плодовете му са или добри, или лоши. С други думи, това, което Исус прави, е или добро, или лошо; или е дело на Бога отгоре до долу, или е дело на дявола.

Подтекстът със сигурност е ясен. Те трябва да разберат, гледайки това, което Той прави, изцелявайки всякакви болести, **че Бог наистина действа в Него**. Но Исус обръща въпроса (стихове 35-37). **Ако не могат да разберат какво прави Той, те поне биха могли да приемат предупреждение за собственото си поведение**. Речта им - и не забравяйте, че те току-що бяха обвинили Исус в черна магия - ще покаже какво всъщност е в сърцата им. **Случайните думи винаги разкриват дълбоки нагласи**; Исус го е казал много преди Зигмунд Фройд (в известното "фройдистко подхлъзване" **гайната, която някой се опитва да скрие, изскача от устата му, преди да успее да я спре**). („**Език мой, враг мой**“ – нар. пог. Д.Пр.) В резултат на това, случайните думи ще бъдат използвани в деня на Страшния съд като надежден показател за това, което наистина има значение - **състоянието на сърцето**.

Обвинението на Исус срещу опонентите му е, че те са като читатели на детективски романи, които не могат да открият уликите, защото са твърде заети със собствените си планове. Същият въпрос ни притиска и днес, както нас самите, така и онези, които чуват посланието, което проповядваме и живеем. Можем ли ние, могат ли те, **да прозрем същността** на това, **което се случва в живота и делото на Исус**? И можем ли ние да видим какво се случва в живота на църквата и света днес? Дали в деня на Страшния съд древните езичници, които са слушали Йона и Соломон, ще кажат, **че ние сме пропуснали големите и очевидни улики, докато те са уловили по-малките?**

Матей 12:43-50 - Истинското семейство на Исус

43 Исус продължи: "Когато нечистият дух излезе от човека, той се скита по безводни места, търсейки къде да си почине и не намира никъде.

44 Тогава казва: "Ще се върна в дома си, в този, който напуснах." Когато стигне там, той го намира празен, чист и подреден.

45 Тогава той излиза навън и събира седем други духа, които да се присъединят към него, духове, по-лоши от него. Те влизат и се настаняват там. Накрая бедният човек се оказва в по-лошо положение, отколкото е бил в началото! И точно това ще се случи с това нечестиво поколение.

46 И изведнъж, докато Той говореше на тълпата, майка Му и братята Му дойдоха и застагнаха отвън, надявайки се да имат възможност да говорят с Него.

47 Някой му каза: "Виж, майка ти и братята ти стоят отвън и искат да говорят с теб."

48 А Исус каза на човека, който Го беше заговорил: "Коя е майка Ми? Кои са братята Ми?"

49 Тогава Той протегна ръка към учениците Си и каза: „Вижете! Това са майка ми и братята ми.

50 Да, всеки, който върши това, което Небесният ми Отец иска, е мой брат, и моя сестра, и моя майка.“ (мой превод)

Един от най-тъжните моменти в моето пастирско служение настъпи преди няколко години, когато се мен се свърза човек в затвора. Той беше към края на присъдата си, след като беше излежал няколко години за сериозна бизнес измама. По време на престоя си в затвора той беше мислил и чел много. Изглеждаше, че е достигнал до истинска християнска вяра. Сега той искаше да научи гръцки език, така че да може да изучава Новия Завет и да се заеме с други части на богословското обучение. Аз и други хора му помогнахме с каквото можахме. Той изглеждаше истински, искрен, добър ученик, скромен и нетърпелив да се учи.

После, когато го освободиха в края на присъдата му, започнах да чувам тревожни неща. Беше фалшифицирал някои препоръки, за да се опита да си намери работа. Използвал фалшиви документи за самоличност. Когато го попитах за това, той отвърна, че всичко било объркано, че е причинено от някой друг и вече е приключило. Никога повече не чух за него. Уви, къщата беше изметена, почистена и подредена, но навикът да лъже, да създава фалшиви светове и да живее в тях, се върна веднага, а добрите

решения от унизителния му престой в затвора - изчезнаха.

Разбира се, има много хора, които успяват да се поправят истински и трайно, след като са били наказани за престъпна дейност. Това може да се случи и се случва. (*Коментар: Превел съм книгата "Роден отново" от Чарлз Колсън, който беше осъден и лежа в затвора, заради прочутата афера „Уотъргейт“ в САЩ, след това се покая и стана световно известен християнин. Превел съм няколко негови книги. Можете да ги намерите на <https://methodist.bg/%d0%ba%d0%bd%d0%b8%d0%b3%d0%b8/> Д.Пр.) Но тази история твърде добре илюстрира смисъла, който Исус е искал да каже: **за да бъде истинско, поправянето трябва да бъде дълготрайно.** Той не говори само за отделни хора, а за цялото поколение от хора, за съвременниците си, за хората, които са чули проповедта му и са видели какво прави.*

В какъв смисъл те трябваше да се реформират? Ето, през предишните години имало различни опити за възраждане или обновяване на юдаизма. 200 преди дните на Исус имало големи сътресения, след като един езически владетел (Антиох Епифан, мегаломанският цар на Сирия) превърнал Йерусалимския храм в езическо светилище. Юда Макавей и колегите му победили сирийците, очистили Храма и създали нов царски дом, който е просъществувал 100 години. Но това не е решило проблемите. Израил оставал грешен и компрометиран.

След това поне две групи се опитали да направят свои собствени реформи, опитвайки се да стигнат до същността на проблема. Фарисеите започнали като група за натиск, която се опитва да накара хората да спазват Тората по-задълбочено и по-пълно, с цел да освободят Израил отвътре и отвън от всякакъв вид езичество. Есеите били още по-строга секта, която живеела по собствени строги правила. След това, в годините преди раждането на Исус и докато той израствал, Ирод и семейството му възстановили Храма, превръщайки го в една от най-красивите сгради в света. **Мнозина вярвали, че Йехова, Богът на Израел, отдавна е изоставил Храма; може би сега ще се върне.**

Не е така, казва Исус. Това поколение прилича на човек, от който демонът е бил прогонен, но демонът може да се върне и да "завладее отново" - заедно с още няколко други демони. Добре, имайте своята велика революция и тя проработи по свой начин. Измихте и почистихте, доколкото можахте, с нови програми за преподаване на Тората и лична благоприличие. Самият Храм си стои там, в исправност. **Но все още е празен. Демоните ще се върнат и това поколение ще се окаже в по-лошо положение, отколкото е било преди.**

Не е трудно да разберем какво е имал предвид Исус с всичко това. Целта му не е била да опише какво обикновено се случва, когато някой е изгонен. Ако това е, което обикновено се случва след изгонване на демона, **би било по-добре то изобщо да не се прави.** Исус използва опасността от "връщане на властта", за да направи остра забележка в края на дългото обсъждане на това откъде е взел тази власт **и за опасността, пред която са изправени сънародниците му.** Били направени всякакви реформи, но ако "къщата" **не се сдобие с нов "обитател",** демоните, които бяха изгонили, ще да се върнат и с други. **Високомерие, насилие, омраза, тъмнина, понякога маскирана като послушание към Божията воля - всички тези неща щели да се появят и да разрушат всичко.** Исус ги призовал да се покаят за всичко това и да приемат Неговия път на царство, но те не го направили. Трябвало да знаят, че те са поканили катастрофа.

Разделът завършва със странната, но показателна малка сцена между Исус и семейството му. Марк, в подобен пасаж, разказва **че те самите са били загрижени за неговото здраве** (3:21); подтекстът със сигурност изглежда е, че Исус разглежда тяхното присъствие като разсейване, прекъсване. Но смисълът тук е не толкова негативен по отношение на физическото му семейство, **колкото силен и положителен - по отношение на учениците му.** Той заявила, че те изпълняват Божията воля, като слушат Неговото учение за Царството. Следователно те са истинското Му семейство.

През по-голямата част от тази глава Исус е нападан и атакуван от хора, които смятат Него и делото Му за опасни, подривни и вероятно демонични. Но има хора - и ето ги, седят около Него! - **които не са застрашени от тази опозиция.** Те откриват, че когато слушат Исус, те се озовават в Божието присъствие, познават и изпълняват волята Му **по съвсем нов начин.**

Това, разбира се, е предизвикателството за всички нас, докато изучаваме Исус днес. Докато Го слушаме какво казва и наблюдаваме какво прави, седим ли и критикуваме ли Го? Искаме ли да Го прекъснем, да кажем: "Чакай малко! Защо го правиш по този начин? Или научаваме, че като слушаме със смирение и после действаме в послушание, влизаме в нови взаимоотношения с този, когото Исус нарича "Отец"?

Матей 13:1-9 - Притчата за сеяча

1 В същия ден Исус излезе от къщата и седна на брега на езерото.

2 Около Него се събраха големи тълпи, затова Той влезе в една лодка и седна. Цялата тълпа стоеше на брега.

3 Имаше да им каже много неща и той каза всичко с притчи. Той каза: "Слушайте! Имаше един сеяч, който излезе да сее.

4 Като сееше, някои семена паднаха край пътя и птиците дойдоха и ги изядоха.

5 Някои семена паднаха на камениста почва, където нямаше много земя. Те поникнаха веднага, защото нямаше дълбочина на почвата.

6 Но когато слънцето изгря, те се нагорещиха и изсъхнаха, защото нямаха корен.

7 Други семена паднаха между тръни и тръните израснаха, и го задушиха.

8 Други семена паднаха в добра почва и дадоха реколта, някои сто пъти повече, други шестдесет, а трети тридесет пъти повече.

9 Ако имате уши, слушайте!" (мой превод)

Стояхме на брега на Галилейското езеро в една пролетна утрин. Автобусът беше до пътя, а ние бяхме слезли пеша, няколко десетки от нас, до мястото, където езерото блестеше в слънчевата светлина. Беше тихо и спокойно. Теренът се издигаше стръмно нагоре от брега на езерото, извивайки се рязко около тесен залив. Има няколко такива залива по брега на запад от Капернаум.

Нашият водач знаеше какво прави. Той вече беше помолил местен рибар да донесе малка лодка. Остави ни на брега, качи се в лодката, отблъсна се и загребах до средата на залива. Тогава той се изправи в лодката и с ясен глас, без да се налага да вика, ни прочете тази история - притчата за сеяча. **Ние бяхме изумени.** Гласът му се носеше по водата, чист и свеж в утринния въздух. **Стръмните брегове на залива действаха като добре проектиран театър с перфектна акустика.** Стояхме там и слушахме, представяйки си тълпа, многократно по-голяма от нас, която слушала друг глас от друга лодка преди 2000 години. **Исус беше открил перфектен начин да говори на няколкостотин души едновременно и всички да чуват какво казва той.**

Исус не е единственият, който е знаел какво прави. Матей, събирайки притчите, които образуват тази дълга глава, **ги е поставил малко или много в центъра на цялото си Евангелие.** Глава 13 е третата от петте "беседи", които съставляват книгата (Матей 5-7, 10, 13, 18 и 23-25). **Тези разкази обединяват всичко, което се е случвало досега в евангелската история, и сочат напред към това, което предстои да се случи.**

По-специално, няколко от притчите гледат напред към предупрежденията за големия съд, в който Бог ще установи Царството веднъж завинаги, като изкорени всички беззакония.

Но дали това е основният смисъл на тези истории? Нима повечето от слушателите на Исус вече не са вярвали, че ще дойде време, когато Бог ще съди света, разделяйки праведните от нечестивите? Не са ли копнеели за този ден, когато те (праведните, разбира се) ще бъдат спасени от потисничество, а враговете им (нечестивите, разбира се) ще бъдат жестоко наказани?

Да, така е, **но те не биха дошли да стоят край езерото, само за да чуят някой да казва това. Те идват по съвсем друга причина.** Те дошли, защото започват да предполагат, че съдът вече е започнал и че Исус е част от него. Дошли, защото се надявали, че той ще им каже повече за начина, по който единственият истински Бог започва работата си по спасяването им от враговете тогава и там, **и може би искал те да помогнат в този процес.** Те имали много идеи за това, не на последно място и за вида на военната революция, която мнозина предпочитали. Дали този нов пророк щял да отправи някакъв призив за въоръжаване?

Разбира се, това, което те искали, било да бъдат изпълнени старите пророчества. Те слушали в синагогите, а някои от тях изучавали сами свещените писания от отдавнашни времена, които говорили за дългия период на Божия гняв срещу разбунтувалия се народ - и след това за настъпването на нов ден. В този нов ден те щели да бъдат спасени от злото. Подобно на земеделски стопанин, който започва нова земеделска година, Бог ще засее полето си с култури, които ще донесат реколта. Исаия, Йеремиа и други говорили по този начин. Сеитбата и жътвата, част от Божия сътворен ред, отдавна са били картина на това, как Богът- Създател ще действа, за да изкупи народа си от греховете му, да го спаси от изгнание, да го избави от потисничество.

И сега ето, един млад пророк, който прави забележителни неща, които караха хората да се чудят дали той е този, който ще доведе всичко това докрай. Нищо чудно, че го последваха. И не е чудно, че когато той започна да говори за земеделеца, който сее семе, те слушаха с нетърпение, стояха неподвижно на брега, възмущавайки се от всеки шум или вятър, който можеше да означава пропускане на дума, докато той седеше в лодката (**в онази култура учителите сядоха, а учениците стояха прави**).

Но историята, която той разказа, не беше точно това, което очакваха. Това не беше история за това,

как Бог най-после посява Израил в собствената му земя, възстановявайки съдбата му до величието, за което винаги те са мечтали. **Това беше история както за провал, така и за успех.** Тя беше загадъчна. Когато Исус казва: "Ако имате уши, чуйте!", това трябва да ни предупреди, че той има предвид: "Знам, че това не е очевидно; ще трябва да помислите върху него! **Исус искал от тях да се борят с това, което казва, да говорят за Него помежду си, да Го обмислят.**

До какво биха стигнали, когато го правеха? Мисля, че **някой биха си помислили**, че това е кодиран начин за разказване на историята на Израел. Бог изпращаше царе, пророци, свещеници **и никой от тях не успявал**; сега изпраща някой, който би могъл да успее. Точно както семената в полето; някои отиват напразно, но накрая някои дават плод. Това щеше да е добра новина.

Други може би щяха да си помислят, че това е много странна история. Какъв фермер може да пропилее две трети от семената по този начин? Може би Исус е преувеличавал нормалните проблеми на земеделието в гористите планински райони, за да изтъкне нещо, но какво би могло да бъде това? Дали Бог е имал трудности с проекта си за установяване на Царството? Дали щяло да се наложи да чакат още по-дълго? Каква велика реколта смятал Исус, че ще се случи - стократен добив бил доста впечатляващ! Как щяло да стане това?

Но никой не би пропуснал скрития смисъл. Да, Исус казвал: това, за което сте копнели и сте се молили, наистина се сбъдва. Аз съм тук, за да го направя. **Ще ви бъде трудно да го разберете, но това не означава, че то не е истина.** Останете с мен. Слушайте ме. Разберете го. върнете се за още.

Подобно на тълпите на брега на езерото в онзи ден, нашата задача, отново и отново, когато четем Писанията **и мислим за Божието дело в нашия собствен ден, е да го обмислим и разберем.** Евангелието на Матей е създадено, за да ни помогне да направим това. Християнството не се състои в малки уютни уроци, които да ни накарат да се чувстваме по-добре. **Става дума за това, което Бог прави в света - какво вече е направил в Исус и какво иска Бог да направи днес чрез нас.** Какви истории трябва да разказваме, за да накараме хората да ни слушат? Къде можем да ги разкажем, така че хората да могат да чуят, както тълпите на брега на езерото?

Матей 13:10-17 - Причината за притчите

10 При Него дойдоха учениците Му и Го попитаха: "Защо им говориш с притчи?"

11 Той отговори: На вас е даден дар да знаете тайните на небесното царство, но на тях не им е даден.

12 На всеки, който вече има нещо, ще бъде дадено повече и той ще има много. Но всеки, който няма нищо - и това, което има, ще му бъде отнето!

13 Затова им говоря с притчи, за да гледат, но да не виждат, и да чуват, но да не разбират и да не възприемат.

14 Пророчеството на Исаия се сбъдва в тях:

*Вие ще слушате и ще слушате, но няма да разберете,
ще гледате и ще гледате, но няма да видите.*

*15 Сърцето на този народ е станало отпуснато и дебело,
ушите им са заглъхнали и глухи,*

*Така че, те няма да могат да видят с очите си,
нито да чуят с ушите си, нито да познаят в сърцето си,
и те няма да се обърнат и да бъдат изцелени.*

16 Но има чудесна новина за вашите очите: те могат да виждат! И за ушите ви: те могат да чуват

17 Истината ви казвам: много пророци и свети хора са копнели да видят това, което вие виждате, и не са го видели, и да чуят това, което вие чувате, и не са го чули. (мой превод)

В един ветровит ден излязохме да засадим един ред дървета. Бурите от предишната зима бяха повредили някои от дъбовете, които заобикаляха древната ни църква, и ние решихме да ги премахнем и да засадим нови.

Същинското засаждане трябваше да бъде извършено от някои местни ученици на възраст между седем и девет години. Те никога досега не бяха засаждали дървета. Мисля, че някои от тях никога преди това не се бяха замисляли как се е появило дърво там. Стояхме до малките дупки, вече изкопани за засаждането, и гледахме дърветата, които все още бяха здрави и силни.

Откога мислите, че растат? - попита учителката. Децата примижаха към големите стари дървета.

"50 години?" - каза едно от тях.

"100 години?" - каза друго.

„Не“ - каза учителката. "Всъщност около 200 години. И те все още растат.“

Децата се спогледаха учудено.

"Баща ми е на 42 години", каза замислено едно.

„Майка ми е на 35 години“ - каза друго, със същата същата идея, опитвайки се да намери верния отговор.

„Колко време ще мине“ - каза трето, - „преди тези дървета, които засаждаме, да пораснат?“

Учителката се усмихна. „Най-малко 100 години. Защо не се върнеш, когато станеш на 150 години и не видиш как се развиват?“

Подобно на архитект, който проектира голяма катедрала, когато засажда дърво, **вие го правите със съзнанието, че няма да доживеете да го видите да порасне в цял ръст.**

В този пасаж Исус гледа назад към времето, когато хората са засаждали семената на Небесното царство. Пророците са говорили за него. Светите хора са се молили за неговото идване. Трудолюбиви, верни хора са обработвали земята, изучавали са Писанията и са копнеели за царството. И те са умрели, преди то да дойде.

Сега, на брега на езерото, Исус казва, че учениците Си, **млади мъже, които не са направили всичко това,** но **най-сетне виждат зората на деня.** Те бяха като малки деца, стоящи до големи дъбове, засадени преди стотици години. И подобно на онези деца, те само отчасти разбираха какво се случва и как ще се случи всичко.

Най-вероятно те са си мислели, **че за да създадеш небесното царство, просто трябва да обявиш, че това вече се случва, и да тръгнеш да се биеш в каквито и да било битки, за да го постигнеш.** Точно така са изглеждали другите движения за царство по времето на Исус. **Ще разберете, че това е вярно, когато спечелите битката, когато Бог ви даде победата.**

И така, чудят се те, защо Исус разказва тези истории, които хората могат да разберат само отчасти? Защо не подбужда гълпите към действие? **Защо ги кара да мислят, а не им казваше отговорите?** Можем да почувстваме тяхното разочарование, подобно на дете, което иска дървото да порасне веднага. "Защо им говориш с притчи?"

Отговорът на Исус е почти толкова объркващ и обезпокоителен, колкото и самата притча. Той отново ги връща към пророците, към един пасаж от книгата на Исая, в който **се говори за реакцията, която пророкът е знаел, че думите му ще предизвикат.** Израил от онова време е бил зъл и коравосърдечен, и макар че посланието му наистина е съдържало обещание за спасение, **това обещание е можело да се сбъдне само след страшен съд.** Големите дървета ще трябва да бъдат повалени, преди да започне да расте нов израстък (Исая 10:33-11:3). Бог щял да отсече дървото и да го подрязва все повече и повече, докато от него не останеше само пън; **но след това щяло да разкрие, че в пъна е скрит нов живот** (Исая 6:9-13).

И какъв бил този живот? "Светото семе" (6:13). Исус цитира същия пасаж, в който пророкът обещава, че един ден, след много години, ще се появи ново семе, нов израстък, **който ще донесе милост след съда.** И Той го прави, за да обясни причината за разказването на всички тези истории за - да - семена.

Наистина тревожното в този пасаж не е просто това, че хората е трябвало да чакат толкова дълго, за да видят, че Царството най-накрая се появява. **Най-големият проблем е, че сега, когато Царството най-сетне се появява, то носи едновременно съд и милост.** И част от съда е, че хората ще гледат и ще гледат, но няма да видят какво прави Бог. Хората ще слушат и слушат това, което Исус говори, и просто няма да могат да го разберат. **Подобно на глухите хора, които слушат симфония, те няма да имат представа за какво става дума.** Исус вижда, че това се случва, **и осъзнава, че дори това не е извън целите на Бога.** Най-близките Му последователи ще разберат, всъщност вече започват да разбират, макар че все още предстои много неща, които и на тях ще им се сторят трудни. Те наистина виждат и чуват неща, които Божият народ в древността е искал да види и чуе. **Но дървото трябва да бъде отсечено до дънера му. Присъдата трябва да падне върху неверния Божи народ, преди на негово място да израсне милост.** И в това предупреждение е скрито обещанието: **Исус сам ще изпревари своя народ и ще поеме върху себе си основната тежест на този съд.**

Всичко това е в бъдещето. Причината, поради която учениците не могат да разберат, защо Исус трябва да поучава по този начин, е тясно свързана с причината, поради която те не могат да разберат, защо Той трябва да отиде в Йерусалим, за да умре на кръста. Причината за говоренето с притчи, е част от вътрешното ядро на смисъла на цялото служение на Исус.

Следователно притчите не са просто хубави, приятелски илюстрации, предназначени да помогнат на хората да се ориентират в дълбоката абстрактна истина. Всъщност **истината, за която те говорят, изобщо не е абстрактна: тя е това, което Бог върши лично, телесно, в Исус и Неговото дело, и това, което Бог ще извърши чрез Неговата смърт и възкресение.** Бог наистина отново сее Израил, отново засажда Своя народ чрез Исус. **Но това не изглежда така, както повечето хора са очаквали.**

Готови ли сме за неочакваното? Дали и ние сме **в опасността да решим толкова твърдо какво трябва да прави Бог в живота ни**, в църквите ни, в света ни, **че да станем слепи и глухи за Него**, когато Той се опита да ни каже, че всъщност ще бъде доста по-различно?

Матей 13:18-23 – Обяснение на Притчата за сеяча

18 "Добре тогава - продължи Исус, - ето за какво става дума в приказката за сеяча.

19 Когато някой чуе словото за царството и не го разбере, идва злият и грабва посятото в сърцето му. Това съответства на посятото край пътя.

20 Това, което е посято на камениста почва, е човекът, който чува словото и веднага го приема с удоволствие,

21 но няма свой собствен корен. Подобни хора издържат само за кратко време; щом се появи някаква беда или преследване заради словото, те веднага се препъват.

22 Посят сред тръни е този, който чува словото, но грижите на света и съблазънта на богатството задушават словото и то не дава плод.

23 Но посятият на добра почва е този, който чува словото и го разбира. Такъв човек ще даде плод: един ще даде сто пъти повече, друг шестдесет, а трети тридесет пъти повече." (мой превод)

Аз стоях неподвижно, озадачен. Вдясно от мен имаше висок жив плет, а вляво - друг. А сега имаше и трети висок жив плет направо пред мен. Тревата беше стъпкана на това малко пространство. Явно много други хора са били тук преди мен. Бях в лабиринт, огромен официален лабиринт, разположен в градината на една голяма провинциална къща. И сега бях напълно изгубен. **Мислех си, че ще е лесно, но, разбира се, хората, които проектират лабиринти, знаят, че вие ще си мислите така.** Те ви примамват, като ви насърчават да вземете решения за посоката си, които след това ще ви отведат в поредица от задънени улици. Останалите от моята група, които бяха пренебрегнали детското ми желание да изпробват лабиринта, щяха да ме чакат. Поддадох се и извадих картата от джоба си.

След това трябваше да намеря две неща: първо, къде се намирам, и второ, как да стигна до мястото, където трябва да бъда. (Все още бях твърдо решен да посетя центъра на лабиринта, дори и да не бях намерил пътя самостоятелно). **Нито едно от двете не беше толкова лесно, колкото изглеждаше.** Самата карта беше пълна с проходи и да разбере в кой от тях съм попаднал, отне известно време. Но накрая разбрах къде се намирам, стигнах до центъра и намерих изхода. Ако не бях го направил, предполагам, че все още щях да съм там и вие нямаше да четете това.

Много от притчите на Исус приличат на лабиринти, **които имат за цел да предизвикат слушателите му сами да разберат как да стигнат до същността на нещата.** Но понякога слушателите просто се загубвали и Исус им давал карта, за да могат да видят къде се намират. Всъщност е имало древна еврейска традиция да се дават такива обяснения, особено след драматично и символично видение, което човекът, който го е видял (или хората, които четат за него), може да се затрудни да го разбере.

Добър пример за това е Даниил 7, глава, към която Исус и неговите последователи се обръщат често - може би защото тя вече е била любима на някои евреи по онова време. Главата започва с видение на чудовища, излизащи от морето, което води до сцена в небето, където главното чудовище е осъдено и **"приличаият на човешки син", с други думи, на човек. човешка фигура, е оправдана.** След това се дава обяснение: четирите чудовища означават четири царства, **а човешката фигура - Божи народ.** Това е вид лабиринт и карти, с които слушателите на Исус може да са запознати. И това е вид лабиринт и карта, които Той предоставя с притчата за сеяча, а сега - и с тълкуването.

Смисълът на картата е, първо, **да помогне на хората да видят къде се намират в лабиринта, а след това да им помогне да разберат как да стигнат там, където трябва да бъдат.** Както при повечето лабиринти, има няколко начина да сгрешим, но само един начин да се върви правилно. Исус вече видял в реакциите на много хора на обявяването на Божието царство, **че има някои общи реакции, които водят до задънени улици;** но Той знае, **че има една реакция, която ще доведе до това - човек да стане част от новото Божие дело,** човек на Царството, който ще бъде като семе, което дава голяма реколта.

Преди да разгледаме различните начини за попадане в лабиринта обаче, е важно да забележим **колко изненадващо** е било всичко това за самите ученици, без значение за когото и да било. Те са очаквали, както много евреи по онова време, че когато Бог най-накрая действа, за да роди Царството, това ще се случи в пламък от слава, в движение, което ще премине през Израил, носейки свобода, справедливост и мир навсякъде, където отиде, и ще продължи, докато целият свят не дойде под Божието справедливо управление. Предполаганието, че вместо това то може да дойде сякаш скришом, не само чрез озадачаващите думи на разтревожения проповедник, но и чрез смесената реакция на слушателите му - **това**

трябва да е изглеждало много странно.

Но това е бил и си остава Божият начин на работа. За това си има основателна причина. Ако Бог просто обяви в определен ден или дори в продължение на няколко седмици, **че Неговата справедливост сега ще действа по целия свят, човешката раса като цяло ще бъде осъдена.** Отново и отново в еврейската мисъл откриваме убеждението, че Бог трябва да забави окончателното си действие, за да даде на хората време да се покаят, време, в което под нежното му подканяне да намерят пътя към сърцето на лабиринта. Ако Той действа твърде бързо, всеки ще бъде хванат в собствената си улица без изход и никой няма да стигне до сърцето на лабиринта.

Ето защо словото е толкова важно като тема в служението на Исус и в ранната църква. Исус говори Божие слово, словото, което възвестява Царството. Както видял Исаия, **словото излиза и върши своята работа в сърцата и живота на хората.** Това правят някои видове думи: те променят начина, по който хората са вътре в себе си. **Те им дават вътрешна карта, така че те вече могат сами да намерят пътя си. Но не всеки, който е чул думите на Исус, ги е използвал по този начин. И днес не всеки, който ги чуе, реагира правилно.** Следователно, тълкуването на притчата е едновременно много специфично за контекста на самия Исус и много подходящо за християнската проповед в наши дни. Някои позволяват на злия да изтръгне думите веднага. Повечето от нас са се сблъскали с цинични и присмехулни реакции. **Някои изглеждат ентузиазирани, но когато Евангелието започне да предявява изисквания към тях, те бързо показват, че словото никога не е влизало и не се е вкоренявало в сърцата им.** Някои наистина имат дълбоко вкоренено слушане на словото, но след това позволяват и на други неща да се вкоренят в сърцата им; като тръни, другите неща задушават деликатното растение на словото. Това са все начини да затънем в лабиринта, да не намерим пътя към центъра. Докато четем притчата днес, трябва да се запитаме: дали и ние не сме заседнали някъде? Застрашени ли сме от някоя от тези реакции?

Но има и обещание за семе, което наистина дава плод. Според тази карта пътят към това е **чрез слушане и разбиране.** Това изисква време, а понякога и упорита работа. Едното хвърляне на поглед върху Писанията, случайното сядане в църква или в група за изучаване и забавлението с някоя нова идея, вероятно не са достатъчни. Необходимо е да се вложи внимание и мисъл в задачата да се слуша словото на Царството, докато то не пусне правилни корени. Може да се наложи камъните да се извадят от почвата; тръните може да се наложи да се изкоренят. Но когато слушането доведе до разбиране, ние знаем, че сме близо до целта, до сърцето на лабиринта. И тогава обещанието е следното: **не само че ще успеем заради самите нас, но и че на свой ред ще се превърнем в хора на Царството, носещи самостоятелен плод.**

Матей 13:24-35 - Притча за плевелите

24 Той им предложи друга притча. „Небесното царство“ - каза Той - „е такова! Някога един човек посял добро семе на нивата си.

25 Когато работниците спели, дошъл врагът му, посял плевели сред житото и си отишъл.

26 Когато посеят поникнал и произвел плод, тогава се появили и плевелите.

27 Слугите на земеделеца дошли при него и му казали: "Господарю, ти не пося ли добро семе на нивата си? Откъде се появиха плевелите?"

28 Той им отговорил: "Това е дело на враг." Слугите му казали: „Щом е така, искаш ли да отидем и да ги изкореним?"

29 "Не", отговорил той. "Ако го направите, вероятно ще изскубете и част от пшеницата, докато събирате плевелите.

30 Нека и двете да растат заедно до жътвата. Тогава, когато дойде време за жътва, ще дам на жътварите следното указание: "Първо съберете плевелите и ги вържете на снопове, за да ги изгорите, а пшеницата съберете в житницата ми."

31 Исус им предложи и друга притча. „Небесното царство“ - каза Той - „прилича на синапово зърно, което някой взел и го посял на полето.

32 То е най-малкото от всички семена, но когато порасне, се превръща в най-големия от храстите. То става дърво и птиците в небето могат да дойдат и да свият гнездо в клоните му.“

33 И Той им каза още една притча. „Небесното царство е като квас“ - каза той, - „който една жена взе и замеси в три мери брашно, докато цялото тесто втаса.“

34 Исус каза всичко това на народа с притчи. Не им говореше без притча.

35 Това беше, за да се изпълни казаното от пророка:

„Аз ще отворя устата Си с притчи,

ще разкажа нещата, които са били скрити

от самото създаване на света.“ (мой превод)

"Защо Бог не направи нещо?"

Това е може би най-честият въпрос, който хората задават на християнските водачи и учители - а също и на тези от някои други религии. Трагедиите се случват. Ужасяващи инциденти опустошават животи и семейства. Тирани и насилници налагат на хората собствените си планове, смазват опозицията и изглежда, че им се разминава. И чувствителните души отново и отново се питат защо Бог е очевидно мълчалив? Защо не се намеси и не спре това?

Тези притчи не са пряк отговор на този въпрос и вероятно в този живот **не може да бъде даден пряк отговор**. Но чрез различните истории **те показват, че Божието суверенно управление над света не е толкова просто нещо, колкото хората понякога си представят**.

Наистина ли хората биха харесвали, ако Бог управляваше света пряко и незабавно, така че всяка наша мисъл и действие да бъдат претегляни, незабавно съдени и ако е необходимо, наказвани на везните на Неговата абсолютна святост? Ако цената на това, Бог да се намеси и да спре една кампания на геноцид беше, **че той също така щеше да трябва да порицае и ограничи всеки друг зъл импулс, включително онези, които всички ние все още познаваме и ценим в себе си, щяхме ли да сме готови да платим тази цена?** Ако искаме от Бога да действа в специални случаи, **наистина ли предполагаме, че Той може да го направи, просто когато ние искаме, а след това да се оттегли през останалото време?**

Всички тези притчи са за чакането, а чакането е това, което всички ние намираме, че е трудно. Земеделецът чака времето за жътва и с разочарование наблюдава как плевелите растат заедно с пшеницата. Не само фермерът, но и птиците чакат дребното семе на горчицата (синапа) да се превърне в голям храст. Жената, която пече хляб, трябва да изчака квасът да си проправи път през тестото, докато целият хляб мистериозно втаса. **И точно такава е Божието царство**.

Последователите на Исус, разбира се, не искали да чакат. Ако Царството наистина е присъствало там, където е бил Исус, раждайки се в това, което Той е правил, **тогава те искали цялото нещо веднага**. (Коментар: Един християнин се молил така: „**Боже дай ми търпение, но веднага!**“ Д.Пр.) Те не са се интересували от Божия график. Те имали свой собствен график и очаквали Бог да се съобрази с него.

Обърнете внимание по-специално на това, което слугите казват за плевелите. Те искат веднага да отидат в пшеничената нива и да изкоренят плевелите. **Земеделецът ги възпира, защото животът никога не е толкова прост**. В усърдието си да изчистят полето от плевели, е много вероятно да изтръгнат и малко жито.

Дали Исус е одобрявал революционните групи от своето време, които били готови да навлязат в Божията нива и да изкоренят това, което изглежда като плевели? Имало е много групи, включително някои от фарисеите, които били нетърпеливи да се борят срещу езичниците, от една страна, и срещу компрометираните юдеи, от друга. Тези "слуги" може би са възнамерявали да изпълняват Божията воля. Те копнеели Бог да действа и били готови да му помогнат, като действат сами. **Но част от цялата кампания на Исус е да каже, че истинското Божие царство не идва по този начин, защото самият Бог не е такъв**.

В основата на притчата за плевелите и пшеницата стои бележката за търпението - не само търпението на слугите, които трябва да чакат и да гледат, **но и търпението на самия Бог**. Бог не се радвал и не се радва на гледката на пшеничено поле с плевели навсякъде. Но не се радва и на мисълта да обяви времето за жътва твърде рано и да унищожи пшеницата заедно с плевелите.

Много евреи по времето на Исус са осъзнавали това и говорили за състраданието на Бога, който отлага Своя съд, за да могат повече хора да бъдат спасени накрая. **Исус, последван от Павел и други рано християнски автори, са били на същото мнение**. По някакъв начин Исус искал последователите му да живеят с напрежението да вярват, че Царството наистина пристига в и чрез Неговата работа и че това Царство ще дойде, ще пристигне напълно, **не с един взрив, а чрез процес като бавния растеж на растението или постоянното втасване на хляба**.

Днес това понякога може да изглежда като измъкване от ситуацията, а вероятно е било така и по времето на Исус. Да кажеш, че Бог отлага Своя окончателен съд, може да изглежда външно като да кажеш, че Бог е неактивен или безразличен. Но когато погледнем собствената публична кариера на Исус, е невъзможно да кажем, че Бог не се е интересувал. Тук бил Онзи, който е много активен, дълбоко състрадателен, бори се със злото и го побеждава - и все още предупреждава, че окончателното побеждаване на врага тепърва предстои.

Ние, които живеем след Голгота и Великден, знаем, че Бог наистина е действал внезапно и драматично в онзи момент. Когато днес копнеем Бог да действа, да оправи света, трябва да си припомним, че Той вече го е направил и че това, което очакваме сега, е пълното осъществяване на тези събития. **Ние чакаме с търпение**, не като хора в тъмна стая, които се чудят дали някой някога ще дойде със запалена свещ, а като хора в ранна утрин, които знаят, че слънцето е изгряло и сега очакват пълната яркост на

пладне.

Матей 13:36-43 – Обяснение на притчата за плевелите

36 Тогава Исус остави народа и влезе в къщата. Учениците Му дойдоха, присъединиха се към Него и казаха: "Обясни ни притчата за плевелите на полето."

37 Исус им отговори: "Този, който сее доброто семе е Човешкия Син."

38 Полето е светът, а доброто семе са децата на Царството. Плевелите са децата на лукавия;

39 врагът, който ги е посял, е дяволът. Жътвата е края на века, а жътварите са ангели.

40 И така: когато плевелите бъдат събрани и изгорени в огъня, ето какво ще бъде в края на века.

41 Човешкият Син ще изпрати ангелите си и те ще съберат от Царството му всички, които предизвикват съблазн, и всеки, който действа порочно.

42 Ангелите ще ги хвърлят в огнена пещ, където ще има плач и скърцане със зъби.

43 Тогава праведните ще блеснат като слънце в царството на баща си. Ако имате уши, чуйте!"

(мой превод)

На бюрото си имам снимка на залез. Слънцето залязва над един от любимите ми природни пейзажи, осветявайки небето над него и очертавайки силуетите на хълмовете, които обичам от детството си. На снимката слънцето е предимно зад облак, но прави всичко възможно да пробие през него. Ако се вгледам в него, то ми се струва ослепително, въпреки че е ниско в небето, частично забулено и във всеки случай е само снимка.

А сега си представете слънцето в Близкия изток, в среднотатистически ден през по-голямата част от годината. То не е просто ослепително по този начин; то е доста ужасяващо. Когато изгрее сутрин, може да се почувства истински заплашително. Хората се крият от него, намират затънтени кътчета, носят защитни шапки и воали. Когато Исус говори за народите, които блестят като слънцето в царството на своя баща, той има предвид именно този вид ефект, а не просто привлекателно сияние на хоризонта.

Така че какво, по дяволите, би могъл да има предвид?

К. С. Луис в една известна проповед веднъж обявил, че всяко човешко същество, мъж, жена и дете, което срещате, е някой, **който, ако го видите сега такъв, какъвто ще бъде един ден, или ще ви накара да се отдръпнете от него с ужас, или силно ще ви изкуши да му се поклоните**. Не физическата яркост е от значение, макар че може да се окаже, че в новия свят на Бога, неговата истинските деца сами ще бъдат източници на светлина, а не просто получатели. **Това, което има значение, е престижът и статусът, които те ще имат**.

Това няма да има нищо общо с привилегиите или гордостта. Всички следи от тези неща ще са изчезнали завинаги. То ще е свързано **с отразяването и въплъщаването на любовта и славата на самия Бог; това е**, в крайна сметка, **което човешките същества са предназначени да правят**. Всяко човешко същество е **създадено, за да бъде отразител на Бога**. Това е част от същността на понятието "да бъдеш по Божий образ" (Бит.1:26-28). Тъй като всички ние сме различни, Бог възнамерява всеки от нас да отразява различен аспект от Неговата слава. Когато Божията велика човешка жътва завърши, **ние няма да приличаме** на стотици еднакви снопове пшеница; ще бъдем толкова различни, колкото са цветята и храстите в една добре подредена градина, само че по-различни.

Повечето човешки езици са неподходящи в този момент и се налага да се използват картини. Ако кажем, че ще имаме "слава", няма да стигнем по-далеч. **Говоренето за "сила" лесно е разбирано погрешно**. Но е ясно, че това, за което Исус говори, е изкупена, обновена човешка раса, която най-накрая е това, което Бог е искал да бъде: огледалото, в което останалата част от творението може да види кой наистина е неговият Създател, да му се покланя и Му служи истински. Същото огледало, в което светът може да види истинския Бог, ще разкрие, че този Бог е изключително любящ, мъдър, красив, свят, справедлив и истинен.

Когато четем страховитите сцени на съда в Библията, ние трябва да се научим да виждаме именно тази комбинация от качества; и това тълкуване на притчата е една от тези сцени. Твърде лесно е да четем за злодеи, хвърлени в горяща огнена пещ, и да извикваме средновековни образи на адски огън и проклятие. След това е твърде лесно да реагираме срещу прекомерността на някои по-ранни християнски проповеди, които се опитват да сплашат хората да повярват, като им казват, че ще се изпържат в ада, ако не го направят. **Тогава бихме могли да отречем всякакво учение за бъдещия съд**. Мнозина, които са поели по този път, искат да кажат или че Бог никога няма да съди или осъжда никого, или че ще отложи жътвата, докато всеки един плевел не се превърне в пшеница.

Със сигурност има карикатури на Бога и на Неговия съд, **които трябва да избягваме като чума**. Бог не е садистично чудовище, което с удоволствие би изпратило повечето от любимите си, носещи образа Му

същества, на вечен огън. **Но има и равностойни и противоположни карикатури, от които също трябва да се пазим.** Бог не е снизходителен баба и дядо, който е решил да разглези младежите, като ги остави да правят каквото си поискат и все пак да им даде бонбони в края на деня. **Трябва да отхвърлим второто също толкова категорично, колкото и първото.**

Всеки, **който не може да види, че в света има такова нещо като сериозно и жестоко зло,** след всичко, което се е случило през 20-я век и продължава да се случва през 21-вия, **просто носи грешните очила.** Всеки, който не се надява и не се моли, че Бог, който е сътворил света, един ден ще го оправи, се обрича да гледа на света в най-добрия случай като на болна шега. Но всеки, който смята, че истинският и жив Бог, Създателят на света, **може да го оправи,** без да се изправи и да победи не само абстрактното "зло", но и онези, които са отдали живота и енергията си на това, да изобретяват и развиват злото, да печелят от него, да увличат другите в него и в резултат на това да причиняват мащабни човешки разрушения, **иска нещо, което не може да получи.**

Това не означава, че само широкомащабното и очевидно нечестие ще бъде изправено пред Божия съд. Както видяхме, в Евангелията има строги думи за това, **че всички ние ще бъдем съдени за всяка изречена от нас идиотска дума.** Този пасаж не е мястото да обсъждаме тънкостите на това как Божиите хора стават Божии хора, при положение че всеки един човек (освен самия Иисус) е грешен. Притчата, с нейното тълкуване, не е такъв тип история. Тя работи със строгите категории, с които слушателите на Иисус са били запознати: пшеница и плевели, добри и лоши, праведници и грешници.

Но в рамките на тази умишлено опростена сюжетна линия притчата ги предизвиква докрай и трябва да направи същото и с нас. **Не е толкова очевидно, колкото те са си мислели, кой е плевелът и кой е житото.** Бог трябваше да направи тази преценка; и Бог **делегира тази преценка** на този странен "Човешки Син", онзи, който сееше, който сееше доброто семе, този, който, както слушателите на Иисус щяха да разберат, **беше самия Иисус.**

Голяма част от този пасаж се връща отново към книгата Даниил. "**Човешкият син**" е отзвук от 7 глава, където "**един, подобен на Човешкия син**", получава правото да съди и управлява чудовищата, които са потискали Божия народ. "**Огнената пещ**" повтаря пасажа за приятелите на Даниил от 3 глава. "**Праведните, сияещи като слънце**" ни напомня за Дан.12:3, предсказание за възкресената слава на Божия народ. Даниил е любима книга на съвременниците на Иисус, предсказваща (така са смятали те) скорошната победа на Израил над тогавашните народи.

Иисус ги предупреждава, че въпреки, че това, на което се надяват, наистина ще дойде скоро, **Божият съд може да не е толкова ясен, колкото те си мислят.** Трябвало **да го обмислят отново** в светлината на самия Иисус и на това, което Той правел. Ето защо, дори тълкуването на притчата завършва със заповедта: "**Ако имате уши, чуйте!**" И ако слушателите на Иисус са имали нужда от тази заповед, **то ние със сигурност също имаме нужда от нея.**

Матей 13:44-53 - Други притчи

44 "**Небесното царство**" - продължи Иисус - „**прилича на съкровище, скрито в полето. Някой го намери, скри го и с голяма радост отиде, продаде всичко, което притежаваше и купи тази нива.**

45 "**Отново, небесното царство прилича на един търговец, който търсел хубави перли**

46 и намерил една, която била впечатляващо ценна. Той отишъл, продал всичко, което притежавал, и я купил.

47 Отново, небесното царство прилича на мрежа, която беше хвърлена в морето и събираше всякакъв вид риби.

48 Когато се напълни, рибарите я извадиха на брега, седнаха и избраха добрите риби, които сложиха в една кофа, а лошите риби изхвърлиха.

49 Така ще бъде в края на века. Ангелите ще отидат и ще отделят грешниците от праведните

50 и ще ги хвърлят в огнената пещ, където ще има плач и скърцане със зъби. "

51 "**Разбрахте ли всичко това?**", попита Иисус. "**Да**", отговориха те.

52 "**Добре, тогава**" - каза им Той, - „**всеки книжник, който е бил обучаван за небесното царство, прилича на стопанин, който изважда от склада си някои нови неща и някои стари неща.**"

53 Когато Иисус свърши тези притчи, Той замина оттатък. (мой превод)

Миналата седмица отидох на последния концерт от един голям музикален фестивал. Залата (всъщност катедрала) беше препълнена до краен предел. Беше прекрасна лятна вечер и всички бяха дошли, за да се забавляват.

Двете основни музикални произведения, които прозвучаха, бяха красиви, чудесно изпълнени и

възторжено приети. Но спокойно може да се каже, че ако в рекламата се споменаваше само първото от тях, нямаше да дойдат много хора. Първото произведение беше малко известен концерт от малко известен композитор; второто беше добре позната и популярна симфония от известен композитор. Но организаторите на фестивала си бяха свършили добре работата. **Те знаеха, че известното произведение ще привлече тълпите и че след като вече са там, същите хора с удоволствие ще открият малко известното произведение - произведение с истинска страст и сила.**

Казаното от Исус за стопанин, който изважда от своя склада някои нови неща и някои стари неща, прави подобно твърдение, само че по-остро. За него "новите" неща са необикновените, съвсем нови видения, които носи Небесното царство. "Старите" неща са мъдростта на вековете, особено древните истории и надежди на Израил. Евангелието, което Исус носи - и евангелието, за което Матей се стреми да ни разкаже - се състои в това, **да обедини двете неща, вкореняване на новото дълбоко в старото и даване на възможност на старото да получи свеж и вълнуващ израз в новото.**

Може би Матей намеква - само той, в края на краищата, е казал това за стопанина - че това е неговата собствена **специална представа за това какъв трябва да бъде християнският книжник.** Може би, всъщност, той има предвид това не на последно място **като описание на книгата, която пише, в която точно това съчетание на старо и ново е това, което ни поражавя отново и отново.** Исус и неговото царско послание са предназначени да ни стреснат; но част от наистина шокиращото е, че когато мигнем и разтъркаме очите си, виждаме, **че те са истинското изпълнение на дългата история на Бога и Израил, а всъщност и на Бога и света. Тази глава, с тези притчи, е централната точка в Евангелието на Матей** (обърнете внимание на начина, по който стих 53 отзвучава и подготвя за края на другите раздели: 7:28, 11:1, 19:1 и 26:1). Както видяхме в края на 7 глава, формата на книгата има за цел да обърне поглед към стария и познат модел, напомняйки на внимателния читател за петте книги на Мойсей; но съдържанието на книгата е ново и експлозивно.

Ако това е така, трябва да се вземе решение, и то бързо. Евангелието на Царството **не е приятна религиозна идея, която бихте искали да разгледате някой път, когато имате час-два свободно време.** То не е като привлекателен предмет в музей, който можете да посетите и да разгледате с възхищение следващия път, когато сте в района. То е като приказно съкровище, което можете да вземете, ако продадете всичко друго, за да купите нивата, където е скрито. То е като най-голямата, най-хубавата, най-чистата перла, която всеки бижутер някога си е представял, **и е твоя собственост - ако продадеш всичко останало, включително всички други перли, които някога си притежавал, за да я купиш.**

Двете малки притчи в началото на този раздел преминават през идеята, модерна както в древния, така и в съвременния свят, че различните религии и преживяванията, които предлагат, са като набор от перли, които можеш да събереш. **Но има само една голяма перла: има само едно съкровище; а всичко останало е като нищо в сравнение с нея. Перлата, съкровището, е Евангелието на Царството, което Исус обявявал и въплъщавал.** Това е шокът, новото нещо. без него всичко, което имате, е старото, същата стара история, в която половината свят вярвал тогава и вярва все още.

Решението е още по-неотложно, **защото светът не се върти просто в кръг,** както учат много религии и философии. **Той върви по права линия към една цел и то доста бързо.** С идването на Исус започва процесът на окончателния съд. Докато Той учел и живеел Царството, светът бил разделен рязко на две - на тези, които били пометени от Него, и на онези, които се съпротивлявали и отхвърлили Евангелието Му. Този процес продължил през първото поколение и достигнал кулминацията си, когато Йерусалим и режимът, които са отхвърлили Исус, са унищожени от римляните през 70 г. сл.Хр. **Той продължава все още и ще продължи до деня, в който Бог ще преобрази целия свят в справедливост и истина** и всички, които са се оформили около несправедливостта и лъжата, ще открият, че са като лошите риби, които рибарите ще бъдат принудени да изхвърлят. **Изборът е реален, суров и категоричен.**

Притчите в тази глава са предизвикателство към нас на две нива: **разбиране** и **действие.** Разбирането без действие е безплодно; действието без разбиране е изтощително и безполезно. Докато размишляваме върху историите на Исус и мислим какво са означавали тогава и какво означават сега, винаги трябва да се питаме: какво може да означава днес да бъдеш "книжник, обучен за небесното царство"? Как можем да бъдем сигурни, че в мисленето, говоренето и живота си сме едновременно вкоренени в старото и носим новия, свеж плод на Небесното царство?

Матей 13:54-58 – Противопоставяне в Назарет

„54 Исус дойде в града, в който беше израснал. Той ги обучаваше в синагогата им и те бяха удивени.

"Откъде този човек получава тази мъдрост и тези сили?" - казаха те.

55 "Не е ли той синът на дърводелеца? Нима майка му не се казва Мария, а братята му - Яков, Йосиф, Симон и Юда?"

56 А нима сестрите му не са тук, с нас? Тогава откъде Той получава всичко това? "

57 Те бяха засегнати от него. Затова Исус им каза: "На никой пророк не му липсва почит - освен в собствения му град и в собствения му дом!"

58 И той не извърши там много мъдрави дела, защото те не повярваха. " (мой превод)

Тя се прибра от училище с очи, широко отворени от цялото вълнение на нетърпеливо осемгодишно дете, притискайки калъфа за кларинет до себе си като любимо плюшено мече. Тази сутрин тя имаше първия си урок по музика на новия инструмент. Нямахме търпение да извади инструмента и да го покаже на родителите си.

Внимателно постави нотите върху новата лъскава стойка. Нагласи ламелата (*Коментар: Тънка вибрираща лентичка, която произвежда звука Д.Пр.*) така, както ѝ беше показано. Изведнъж сетила се за публиката си, тя се опита да изсвири мелодията, на която учителят ѝ беше я научил. Както при всеки друг начинаещ, някои от нотите прозвучаха правилно, но няколко от тях излязоха с крясъци като на разтревожена кокошка. Баща ѝ, уморен след дългия работен ден, не можа да издържи. Майка ѝ, опитвайки се да каже правилното нещо, ѝ предложи да отиде и да изсвири мелодията в другата стая. Тя сдържаше сълзите си, докато излезе през вратата. От другата стая се чува няколко крясъка, после настъпи тишина. В рамките на няколко седмици кларинетът беше върнат в училището, а уроците отменени. Десет години по-късно, когато я срещнах, споменът за отхвърлянето беше все още свеж и незаздравял.

Добре, мислим си ние; знаем, че семействата често са по-малко толерантни към собствените си членове, отколкото към хората отвън. Знаем, че хората често са готови да научат нови неща от други хора, но не и от родителите или децата си. Но със сигурност, мислим си, Исус е трябвало да бъде различен? В края на краищата, той е... ами, той е Исус, синът на Бога, най-великият учител, който светът някога е познавал! Със сигурност собственото му семейство и село щеше да го приеме с отворени обятия.

Част от целия смисъл на Евангелието е, че Исус не е изключение. Той е бил и е един от нас. Както казва Йоан, Той дойде при Своите си и Своите не Го приеха. Той е момчето от долната част на улицата, казваха те. Той е просто едно местно момче - и ето ги - и неговите братя и сестри, които все още живеят с нас. Той не може да е някой специален. Може би се изисква особен вид смирение, за да чуеш нещо ново и обезпокоително от някой много познат човек. Със сигурност се изисква нещо, което хората от Назарет не са имали.

Матей поставя тази случка веднага след дългата поредица от притчи на Исус за царството и тя е строго предупреждение за всеки, който би могъл да предположи, че учението на Исус е трябвало да бъде въпрос на прости и ясни уроци за живота, морала, духовността или каквото и да било друго, които всеки човек с половин мозък би могъл да разбере лесно. Това далеч не е така. Това "учение", ако искаме да го наречем така, е шокиращо, взривоопасно и опасно. разумните хора биха се притеснили от него. Хората, които познават "учителя" от детството си, биха се изкушили да се усъмнят дали е възможно той да говори сериозно. Може би трябва да отиде и да изсвири тази забавна мелодия в задния двор. А още по-добре - в съседния град.

Отхвърлянето на Исус в Назарет, разбира се, предвещава по-широкото отхвърляне на посланието и служението Му от страна на еврейските му съвременници като цяло. Тяхното оспорване на пророческите и изцелителните му способности е далечен знак за жестокото предизвикателство, което ще дойде от първосвещениците и римските войници в самия край. И ни напомня (макар че хората с опит в християнското служение едва ли ще имат нужда от много напомняния), че проповядването на Евангелието никога не е лесно, никога не е нещо, което може да се извърши, така да се каже, на автопилот. Ако наистина говорим за Исус, то това е Исус, чийто собствени съжителници не са искали да повярват в Него.

В същото време в тази история се крие и утеха, и насърчение, ако знаем къде да ги търсим. Всички хора, за които говорят селяните - майката на Исус, Мария, и братята му, Яков, Йосиф, Симон и Юда - изглежда в този момент са се присъединили към общото неодобрение. Но всичко това се променя. След възкресението на Исус, много от роднините му стават големи лидери в ранната църква и никой не е по-голям от брат му Яков. Онези, които в момента изглеждат закоравели срещу посланието, все още могат да бъдат достигнати чрез по-нататъшно действие на Божията любов и сила.

Утеха, макар и опасна, има и в коментара на Исус за обичайната съдба на пророците. Разбира се, това, че хората се обиждат от това, което вие казвате, не означава, че казвате истината, че сте истински пророк изпратен от небето. Това може просто да означава, че говорите много глупости. Но също така, ако знаете, че Бог действа, са и другаде - както, разбира се, са били в изобилие в случая с Исус - тогава фактът

на отхвърляне, не на последно място в собствения квартал, никога не бива да се приема като признак, че човек не е на прав път и че Бог е оттеглил благословията си.

Всъщност отхвърлянето понякога може да бъде странно насърчение. при условие, че разбираме такъв момент със смирение, той може да се превърне в още едно указание, макар и мрачно и негативно, че Бог наистина действа. **Ако новото творение и новият живот вървят напред, онези, които са инвестирани много в старото творение, в старите начини на живот, със сигурност ще бъдат засегнати и обидени.** Но преди да използвате този аргумент в своя полза, уверете се, че въпросната обида е самото евангелие, а не нещо, свързано с вестителя.

Матей 14:1-12 - Смъртта на Йоан Кръстител

„1 По това време четвъртовластникът Ирод чу сведения за Исус.

2 "Този човек трябва да е Йоан Кръстител", каза той на слугите си. "Той е възкръснал от мъртвите! Затова тези сили действат в него."

3 Ето какво се беше случило. Ирод беше хванал Йоан, вързал го беше и го беше хвърлил в тъмница заради Иродиада, жената на брат му Филип.

4 Йоан му беше казал, че не е правилно той да я има.

5 Ирод искаше да го убие, но се страхуваше от тълпата, защото те смятаха, че Йоан е пророк.

6 Когато дойде рожденият ден на Ирод, дъщерята на Иродиада танцува за събралото се множество и зарадва Ирод.

7 Той се закле с голяма клетва, че ще ѝ даде всичко, което поиска.

8 Подучена от майка си, тя каза: "Дай ми - тук, на поднос - главата на Йоан Кръстител!"

9 Царят съжаляваше, но заради клетвата си и заради гостите си, заповяда да ѝ я дадат.

10 Той изпрати в тъмницата и заповяда да отсекаат главата на Йоан.

11 Главата му беше донесена на блюдо и дадена на момичето, а то я предаде на майка си.

12 Накрая дойдоха учениците му, взеха тялото и го погребяха. След това дойдоха и казаха на Исус."

(мой превод)

Представете си филм, чието действие се развива в пустинята. Сюжетът изисква героя да пътува през безплодна, прашна страна в продължение на няколко дни, като по някакъв начин оцелява не само в горещината и сушата, но и при нападенията на хищници.

В самото начало на пътуването виждаме как една сянка пресича земята пред него. Поглеждаме нагоре и виждаме огромна хищна птица, която се спуска надолу, сякаш за да го нападне. Той успява да избяга, но от време на време, докато пътува, отново виждаме сянката и знаем, че опасността не е далече.

Пътешественикът не е единственият, който пътува. Пред него е приятел, който е отишъл да търси пътя. Изведнъж, по средата на пътуването, отново виждаме сянката, която става все по-голяма и по-голяма; хищникът се приближава, за да атакува. Но обектът на нападението е приятелят, който е тръгнал напред. Той рискувал и навлязъл твърде навътре в територията на птицата и плаща най-високата цена. Когато ужасната сцена се отдалечава, ние се връщаме към героя, който вече знае твърде добре какво може да очаква и него.

Сянката, която тук пада върху Евангелието на Матей, е семейството на Ирод: мрачно, злокобно, готово да се нахвърли и да убие всичко, което се опита да пресече пътя му. Ирод Велики се опитва да убие Исус като бебе и не успява (2:13-18). Сега четвъртовластникът Ирод Антипа (*Коментар: Владетелят на ¼ от територията на Израил Д.Пр.*), един от многото синове на по-ранния Ирод Велики - нахлува, за да атакува, по средата на историята. Чудим се накъде ли отива всичко това?

Йоан разчистил пътя за Исус, като предупредил хората за идващото царство и ги подготвил за идващия цар. В проповедта си той ясно показал, че Ирод не може да бъде истинският юдейски цар, Месията. Неговият морален живот е такъв бъркотия, че тази идея е немислима. Вероятно именно това стои в основата на атаката на Йоан срещу странния брак на Ирод, който открадва жената на собствения си брат. Не става дума само за това, че Ирод е прелюбодеец, а за това, че **подобно поведение показва, че той не може да бъде помазаният от Бога цар.** Но в крайна сметка Йоан е безсилен пред присъстващите. Хищната птица се спуска и го унищожава. А ние, читателите на Матей, **имаме по-ясна представа за това, което може би все още очаква човекът, който върви по стъпките на Йоан.**

Получаваме и по-ясна представа за това **какво тази съдба, когато тя дойде, може да означава.** Може да се каже, че Йоан умира заради злонамереността на Ирод. Ирод има жажда за власт; Йоан застава на пътя му. Той има страст към жените; вече е откраднал жената на брат си, а сега е възбуден от дъщеря ѝ, неговата племенница. **Те могат да го усучат около пръстите си, не че той се нуждае**

от много усукване. Той е горд и пиан, а двете заедно го карат да обещава повече, отколкото възнамерява, и да изпълнява повече, отколкото трябва. Недостатъците на Ирод (*Коментар*: „Страшна е слабостта на силният.“ Станислав Йежи Лец. Д.Пр.) се събират набързо и резултатът е смъртта на Йоан. Пророкът, който е предупредил царя и народа за това, какво ще се случи на грешниците, сам понася тяхната съдба. Матей поставя маркер, указателна табела по средата на своето евангелие: **ако това се е случило на пророка, който е продължил напред, това ще се случи и на този, който го следва.**

Затова той ни приканва да се замислим, докато наблюдаваме развоя на историята, **какво отвежда самия Исус към съдбата му и как трябва да я възприемаме, когато тя настъпи.** Исус, подобно на Йоан, призовава хората да се покаят. Той, подобно на Йоан, отправя предизвикателство към настоящите власти, макар че го прави по-загадъчно, в загадки, **които ще станат ясни и откровени, едва когато пристигне в Йерусалим.** Над него вече е надвиснала заплахата от смърт, не само при раждането му, но и когато фарисеите, с право виждайки, че плановите му пресичат техните, решават, че трябва да се отърват от него. И зад всичко това се научаваме да разпознаваме това, което всеки еврей от първи век е знаел добре: **че всеки, който обявява Божието царство, предизвиква сила, която стои дори зад Ирод, силата на самия Цезар.** Зад лешояда, по-високо в небето, но наблюдаващ и чакащ, **се извисява орелът.**

Но дори старият Ирод зърва проблясък на истината, макар и да я разбира объркано. Исус, мисли си той, е възкръсналият Йоан и затова може да извърши тези забележителни дела. Знаем, че това не е вярно, но все пак тук откриваме само малък намек за това, което предстои да се случи. Забележителните дела наистина сочат към възкресението, но го правят, **защото са предвкусване на възкресението, а не негов резултат.** И възкресението няма да превърне Йоан в Исус или Исус в когото и да било друг. **То ще даде на самия Исус живот и царство, надхвърлящи властта на Ирод или на самия Цезар.** Всъщност **то ще Му даде цялата власт на небето и на земята** (28:18).

Смисълът на живота на Исус е поставен на фокус от тази малка история за Ирод, Йоан и едно танцуващо момиче. Тя ни приканва не само да четем по-внимателно, но и да разгледаме историята на собствения си живот и на църквата днес. Къде сме призвани да се противопоставим на нечестият? Какви заплахи ще срещнем, ако го направим? Или - тъй като никой от нас не може да приеме, че трябва да се идентифицира само с Йоан в тази история - **кои малки слабости в живота си оставяме да растат без контрол, които един ден могат да доведат до истинско беззаконие?** Какви характеристики, подобни на Иродовите, се крият в нас и чакат удобен момент, за да унищожат нас или другите? Ако успеем да отговорим искрено на този въпрос, **ще разберем още по-добре защо е било необходимо Исус да измени целия път през самотната пустиня и накрая да поеме върху себе си цялата тежест на човешката злоба.**

Матей 14:13-22 - Нахранването на петте хиляди души

„13 Когато чу това, Исус се отдалечи оттам с лодка и отиде сам на пустинно място. Тълпите чуха за това и Го последваха пеши от градовете.

14 Когато излезе и видя голямата тълпа, Той ги съжали и изцели болните им.

15 Когато се свечери, учениците дойдоха при Него. „Това е пусто място“ - казаха те, - „и вече се стъмва. Изпрати тълпите, за да могат да отидат в селата и да си купят храна.“

16 "Не е нужно да си отиват" - каза Исус. „Вие им дайте нещо за ядене.“

17 "Всичко, което имаме тук" - казаха те, - „са пет хляба и две риби".

18 "Донесете ги тук, при мен", каза Той.

19 Той каза на множеството да седне на тревата. После взе петте хляба и двете риби, и погледна към небето, благослови хлябовете, разчупи ги и ги даде на учениците, а учениците ги дадоха на тълпите.

20 Всички ядоха и се наситиха, и вдигнаха дванадесет коша, тълпи с разчупени парчета.

21 Имаше около пет хиляди мъже, които бяха яли, освен жените и децата.

22 Исус веднага накара учениците да влязат в лодката и да тръгнат пред него към отсрещния бряг, докато Той разпусна тълпите.“ (мой превод)

Елате и бъдете герой в тази история. Има много място и има какво да научите.

Като начало спомнете си последния път, когато сте били наистина, наистина тъжни. Може би след смъртта на родител или на близък приятел. След като не сте получили работата, за която сте мечтали. След като трябваше да се изнесете от къщата, която обичахте. Това, от което най-много се нуждаехте и искахте, беше да се скриете и да се успокоите. Да размишлявате, може би да се молите, но преди всичко да сте спокоен и хората да не ви притесняват.

Тогава да предположим, че в тихото място, което сте избрали, нахлуят стотици други хора. Малката църква, в която сте смятали да се промъкнете, е била пълна със сватбено тържество. Самотният склон на

хълма, където със сигурност бихте могли да останете насаме, е покрит с весели туристи. Как бихте реагирали?

Реакцията на Исус тук е още по-забележителна. Той беше загубил Йоан, своя братовчед и колега. Беше го изгубил по начин, който трябваше да предупреди Исус за това, което предстои и на него. Но въпреки това, когато се отдалечава, за да бъде на тихо място и сам, тълпите го откриват и се тълпят около него. **И реакцията Му не е гняв или разочарование, а състрадание.** Той превръща скръбта си за Йоан, а може би и скръбта си за себе си, в скръб за тях. **Преди външните и видими дела на сила, изцеляващи болните, идва вътрешната и невидима работа на сила, в която Исус превръща собствените си чувства в любов към нуждаещите се.**

Може би сте влезли в историята на Исус, защото самият вие сте били докоснат от това състрадание. Представете си себе си като един от учениците - не като лидер, а просто като един от Дванадесетте или може би като един от другите им приятели или братовчеди, които се мотаят в периферията. Виждате как Исус се грижи за хората и бихте искали и вие да се грижите за тях. Затова си мислите какво би било най-добре за тях и идвате при Него с предложение. Няма ли да е добре да ги изпратим сега, за да могат да отидат на километри някъде и да си купят храна, а не всички да гладуват тук?

Исус винаги се радвал, когато хората около Него идват с идеи, които показват, че мислят за нуждите на другите. Но често това, което Той трябва да направи, е да вземе тези идеи и да направи нещо изненадващо с тях. Ако наистина сте загрижени за тях - казва Той, - **защо вие не им дадете нещо за ядене?** Това е може би типичната нотка на призиванието. Малката ни идея за това как да се грижим за хората се връща обратно към нас с нещо, което изглежда огромно и невъзможно. Вие протестирате. Аз не мога да го направя! Нямам време. Нямам енергия. Нямам възможност. Всичко, с което разполагам, е...

Ах, но това е следващата стъпка, която отново е типична за начина, по който работи Божието призоваване. Като сте се навъртали около Исус, сте имали идея. Тя не е била съвсем на фокус, но основното ви намерение - в този случай, че хората трябва да бъдат нахранени - е в целта. **Исус ви предлага да постигнете тази цел с други средства.** Вие казвате, че това е невъзможно - **но сте готови да му дадете малкото, което имате, ако това ще бъде от полза.** Разбира се, това означава, че самият ти ще гладуваш... но вече си прекалено навътре, за да спреш. **Щом силата на състраданието на Исус започне да ви увлича в своя поток, не можете да спрете.**

Това, което точно Исус прави с онова, което му даваме, е толкова мистериозно и мощно, че е трудно да се опише с думи. Представете си, че стоите там, докато Исус, заобиколен от хиляди хора, взема това жалко количество храна, едва ли е достатъчна за двама души, да не говорим за тълпа, и се моли над нея. Той благодари на Бога за нея. Разчупва я и я дава на теб и на останалите, а ти я даваш на... един човек след друг, **без да знаеш какво се случва и как.**

Помислете как се е случило това. Да бъдеш близо до Исус се е превърнало в мисълта за служене; Исус взема мисълта, обръща я наопаки (правейки я по-скъпа, разбира се) и ви я връща като предизвикателство. В озадачен отговор на предизвикателството вие предлагате това, с което разполагате, знаейки, че то е съвсем недостатъчно (но отново скъпо); и се случва същото. Той го взема, благославя го и го разчупва (отново има разходи) и ви го дава - **а вашата задача сега е да го дадете на всички останали.**

Така се случва винаги, когато някой е достатъчно близо до Исус, за да зърне какво прави Той и как би могъл да помогне. Ние се втурваме с нашите идеи. Предлагаме, без да разбираме, малкото, което имаме. Исус приема идеи, хлябове и риби, пари, чувство за хумор, време, енергия, таланти, любов, артистични дарби, умение да се борави с думи, бързина на очите или пръстите, **всичко, което можем да предложим.** Той ги държи пред Своя Отец с молитва и благословия. След това ги разчупва, за да са готови за употреба, и ни ги връща, **за да ги дадем на тези, които се нуждаят от тях.**

И сега те са както наши, така и не са наши. Те са и това, което сме имали предвид, и това, което не сме имали предвид. Нещо по-голямо и различно, по-мощно и загадъчно, но и наше собствено. **Част от истинското християнско служение, независимо на какво ниво, е да гледаме с изумление какво е направил Бог с парченцата, които сме изкопали от оскъдните си ресурси, за да Му ги предложим.**

В историята на Матей, разбира се, има много повече неща, отколкото просто забележителен пример за християнско призвание. Дванадесетте кошници, които остават, може да сочат намерението на Исус да възстанови Божия народ, дванадесетте израилевы племена. Исус, който храни хората в пустинята, се вписва добре в темата на Матей за Исус като новия Мойсей (Бог е дал на израилтяните манна, специална хляб от небето, когато са били в пустинята по времето на Мойсей), че можем да сме сигурни, че Матей е искал да видим и това.

Това вероятно обяснява защо Исус изпраща тълпите веднага след като храненето е приключило. Той не искал те да се мотаят наоколо и да празнуват силата Му. Приликата с Мойсей спира догук. Исус не възнамерявал да марширува през земята, начело на голяма тълпа или да печели военни победи срещу

Божиие врагове. Той възнамерявал най-сетне да постигне самотата, към която се стремял в началото на този пасаж, висейки изоставен на кръста. Ако усетите призив да го последвате, да споделите състраданието му, да му дадете това, което имате, за да може да бъде използвано в негова служба, трябва да помните, че **това му е струвало и всичко**.

Матей 14:23-36 - Исус ходи по водата

„23 След като разпусна народа, Исус се изкачи сам на планината, за да се помоли. Когато настъпи вечерта, Той беше там сам.

24 Лодката вече се беше отдалечила от брега и беше блъскана от вълните, тъй като вятърът беше насрецен.

25 В самия край на нощта Той дойде при тях, вървейки по водата.

26 Учениците Го видяха да ходи по езерото и се изплашиха, мислейки, че е призрак. Те изкрещяха от ужас.

27 Но Исус веднага им заговори. "Ободрете се" - каза той - "това съм аз! Не се страхувайте!"

28 "Ако наистина си Ти, Учителю" - каза Петър в отговор, - „кажи ми да дойда при Теб по водата".

29 "Тогава ела", каза Исус. Петър излезе от лодката, тръгна по водата и се приближи до Исус.

30 Но като видя силния вятър, той се уплаши и започна да потъва. "Учителю," извика той, "спаси ме!"

31 Исус веднага протегна ръка и го хвана. "Много хубава вяра имаш!" - каза той. "Защо се съмняваше?"

32 Те влязоха в лодката и вятърът утихна.

33 А хората в лодката Му се поклониха. "Ти наистина си Божият Син!", казаха те.

34 Така те преминаха на другия бряг и стигнаха до земята, наречена Генисарет.

35 Мъжете от тази област Го разпознаха и изпратиха вест до цялата околност. Те доведоха при Него всичките си болни хора

36 и Го молеха да им позволи просто да докоснат долния край на дрехите Му. И всеки, който се докосна до Него, се излекува.“ (мой превод)

Любопитно е, че досега е нарисувана само една голяма картина на тази сцена (от Конрад Виц през 1444 г.). Може би сте си помислили, че това е идеален сюжет: Исус е блестяща фигура върху водата, уплашените ученици се сгушват в лодката, а Петър, раздвоен между славата и ужаса, върви по водата към Исус и после...започва да потъва. Може би благочестивите художници са го избягвали, защото е изглеждало, че показва великия апостол в лоша светлина. **Лично аз го намирам за още по-окуражаващо**. То звучи много вярно за християнския опит, който познавам, от моя собствен опит и от опита на много други хора.

Ако предишният разказ (нахранването на петте хиляди души) може да се чете като картина на християнското призвание, **то този разказ може да се чете като картина на живота на вярата** - или по-скоро на живота на половинчатата вяра, вярата, смесена със страх и съмнение, **което е типичното състояние на толкова много християни**, както е било и при учениците. Матей не се притеснява твърде много за репутацията на Петър. Тя сякаш се променя, не на последно място (както ще видим) в глава 16, а след това и в последните дни от живота на Исус. Петър и без това е нещо като характер, по-голям от живота: импулсивен, готов на всичко, **склонен първо да действа, а после да мисли**. Очарователна, но рискована характеристика. Бихте ли предпочели да имате приятел, който прави това, което ви се струва правилно, и после се притеснява за него, или такъв, който прекарва толкова много време в обмисляне на всичко, че му трябва седмици, за да свърши нещо?

Но преди да помислим как тази история действа на нас като личности, нека първо я разгледаме като картина на нашия свят. **Ние сме като учениците в лодката**. Те бяха видели толкова много от силата на Исус. Бяха чули Неговото учение и се бяха молили с Неговата молитва. Но сега бяха загазили. **Професионални рибари, те се бореха с веслата, неспособни да се справят с насрещния вятър**. Ние също в нашия свят сме открили толкова много, научили сме толкова много, изобретили сме толкова много, **но все още нямаме сила да правим много от нещата, които наистина са важни**. Изобретили сме прекрасни машини за водене на война, но все още никой не е открил такава, която да прави мир. Можем да качим човек на Луната, но не можем да набавим храна за гладните. **Можем да слушаме песните, които пеят китовете на океанското дъно, но не можем да чуем плача на човешките души на съседната улица**.

А там, блещукаща във водата, е странна фигура, която върви към нас. **Голяма част от нашия свят знае**

поне малко за Исус, но Той изглежда като призрак, образ, мираж или фантазия, несвързана с нас и нашите проблеми. Някои го намират за плашещ, а други искат да си отиде и да ни остави на мира. Дори онези, които вярват в Него, както вече са направили учениците, не знаят какво да очакват от Него. Но изглежда, че той прави невъзможното, и понякога у хората се заражда идеята, че би било добре да го копираме, стига да можем. Някои хора тръгват с цел да направят точно това: да донесат неговата любов и сила, неговия мир и надежда на нуждаещия се свят.

Но после за миг отпуснаха очи към вълните. Помислете за сърфистите на калифорнийски плаж, когато изведнъж двойно по-голяма вълна се надига и ги заплашва. А сега махнете дъската за сърф, слънцето, пясъка на брега и ги заменете с мрак, страх и виеща буря. Един човек е сам срещу стихията. Така често се чувствате, когато се опитвате да донесете Божията любов и изцеляваща сила в дивата нощ на света. Точно тогава трябва да чуем отново думите на Исус - комбинация, както често се случва, от упрек и насърчение: "Наистина ли толкова много вярваш? Защо е цялото това съмнение? Моментът, в който най-силно се изкушаваме да се откажем, вероятно е моментът, в който помощта, ако само я знаехме, е само на крачка от нас.

Така е за всеки от нас в християнското ученичество, отново и отново. Доколкото знаем, ходенето по вода в буквалния смисъл не е било нещо, което ранните християни са очаквали да направят сами. Павел, изправен пред поредното корабкрушение, никога не си е представял, че е реална възможност да излезе от лодката и да се разходи до брега. Така че, вероятно Матей очаква читателите му да "чуят" тази история от гледна точка на собственото си пътуване извън вярата - и собствените си борби със съмненията. Има много моменти, когато Исус ни моли да направим нещо, което изглежда невъзможно. Как изобщо можем да започнем да изпълняваме задачата, към която ни е призовал? Как можем дори да си помислим, че можем да се справим без онзи грях, от който от нас се изисква да се откажем? Как наистина можем да предположим, че ще успеем да развием сериозен навик за молитва, когато сме толкова френетични и неорганизирани?

Разбира се, ако подобно на Петър гледаме вълните, блъскани от вятъра, ще заключим, че това наистина е невъзможно. Това, което сме призовани да правим - толкова елементарно и очевидно, но толкова трудно на практика - е да държим очите си вперени в Исус и ушите си отворени за Неговото насърчение (дори ако то съдържа и някои укори). А волята и сърцата ни трябва да са готови да се съгласят с това, което Той казва, дори ако в момента ни се струва безумно.

Матей 15:1-9 - Разсъждения за чисти и нечисти

„1 По това време някои фарисеи и книжници дойдоха от Йерусалим при Исус. Те имаха въпрос към него.

2 "Защо", казаха те, "Твоите ученици вървят против преданието на старейшините? Те не си мият ръцете, когато ядат храната си!"

3 Исус им отговори: "Защо вие вървите срещу Божията заповед, заради вашата традиция?"

4 Защото Бог каза: "Почитай баща си и майка си" и "Ако някой говори лошо за баща или майка, непременно трябва да умре".

5 Но вие казвате: "Ако някой каже на баща си или на майка си: "Онова, което бихте могли да придобиете от мен, е дадено на Бога",

6 те не е нужно повече да почитат баща си". В резултат на това, вие правите Божието слово невалидно и недействително чрез вашата традиция.

7 "Лицемери! Исаия е имал точните думи за вас в своето пророчество:

8 Този народ ми оказва почит с устните си, но сърцето му ме държи настрана.

9 Поклонението, което ми отдават, е суетно,

защото учат като закон, само човешки заповеди." (мой превод)

Всички църкви имат шегички за силата на преданието. Колко англичани (или методисти, или баптисти, или римокатолици... или както ви харесва) са необходими, за да се смени една крушка? Петима, гласи отговорът: един, за да смени крушката, и четирима, за да разкажат колко добра е била старата крушка. Разказва се историята на един архиепископ, който посетил местна църква и се срещнал с човек, който ходел там от 50 години. "Трябва да сте видели много промени през това време - казал архиепископът. Да: отговорил мъжът, - и аз се противопоставих на всички тях. Опасността от този подход се подчертава от това, което някои смятат за "седемте последни думи на църквата", паралелно със "седемте последни думи" на Исус на кръста. Предполага се, че "седемте последни думи" могат да бъдат следните: "We never did it

this way before." **Никога досега не сме го правили по този начин**".

Може би е някакво успокоение да знаем, че проблемът с традицията и истината е съпътствал църквата от самото ѝ начало. И, разбира се, проблемът е по-дълбок от това просто да подкрепим традицията срещу иновацията или иновацията срещу традицията. Новостта заради самата новост е също толкова безплодна, колкото и обичаят заради обичая. Точно както някои хора обичат да правят в църквата по един и същ начин година след година, не на последно място, когато всичко останало в обществото се променя толкова бързо, така и някои хора обичат да правят нещата по възможно най-различен начин, колкото и често да могат. **Такива лични предпочитания са лоша основа за мъдра преценка и решения.**

Във всеки случай проблемът между Исус и фарисеите не е само в това, че той и неговите последователи правят нещата по нов, а не по традиционния начин. Фарисеите искаха да подредят нещата именно така, но острият отговор на Исус показва, че това не е толкова лесно. Те го обвиняват, че е позволил на учениците си да се отдръпнат от един от традиционните правила за чистота: миенето на ръцете преди хранене.

Това може да изглежда тривиално и маловажно нещо, за което да се роптае. Всъщност някои хора се питат дали законоучителите биха предприели пътуване от Йерусалим до Галилея, както казва Матей в първия стих, само за да обвинят Исус и Неговите последователи в подобно нещо. Но това не отговаря на истината. Исус е бил начело на движение, което вече е било възприемано като опасно. Той е правил и казвал нови неща и тълпи от хора са се стичали към него. При тези обстоятелства хората биха търсили малките предупредителни знаци за това дали той наистина е "здрав", или не, дали наистина е в съответствие с "начина, по който трябва да се правят нещата", или е нелоялен към него. Историята има смисъл с това, което знаем за други фарисеи. В крайна сметка заклетият фарисей Савел от Тарс е бил на път от Йерусалим за Дамаск, намиращ се два пъти по-далече (*от Йерусалим до Галилея Д.Пр.*), за да нападне последователите на Исус, когато срещнал възкресеният Исус и сърцето и животът му се обърнали с главата надолу.

Исус не отговаря на обвинението, макар че в следващата част на главата казва неща, които подкопават сила на това обвинение. Тук Той предприема контраатака. Той казва, **че традициите на фарисеите са довели до преобръщане на нещо много по-важно от традицията, а именно самото Писание.** Фарисеите, разбира се, твърдят, че техните традиции възплъщават практическото изпълнение на това, което учи Писанието. Исус изтъкваше, **че в един конкретен случай е вярно точно обратното.**

В самите Десет заповеди на израилтяните е заповядано да почитат родителите си. Това означаваше не на последно място да се грижат за тях в напреднала възраст. Но в традициите на фарисеите е било позволено някой да направи дарение на Храма в размер, равен на сумата, която той би могъл да похарчи за родителите си. **Ако са направили това, се е смятало, че нямат повече задължения към родителите си.** Това имало очевидна полза за Храма и наистина можело да създаде впечатление за голяма благочестивост. **Но то подкопавало целия смисъл на закона.**

От този малък пример Исус започва основната си атака срещу фарисеите: **те са лицемери.** Думата "лицемер" буквално означава човек, който си слага маска, за да играе роля. Маската, казва Исус, е тази, която фарисеите използват. Зад думите им за благочестие сърцата им нямат намерение наистина да открият това, което Бог желае. **Те са издигнали чисто човешките обичаи до статута на Божите заповеди.** В този процес **те отхвърляли самите Божий заповеди.**

Точно както всички църкви създават шеги за силата на традицията, така и всички църкви, и особено християнските лидери, трябва редовно да се питат дали това, което преподават, и това, което предполагат, че християните ще правят, **наистина израства от самото Писание, или е просто човешка традиция, която може би трябва да бъде оспорена.** Не става дума просто за това, че нещо е "старомодно" или "съвременно". Исус не просто е казал "традицията е опасна - ако се съмнявате, търсете нововъведения!". Всъщност неговата критика към фарисеите е, че техните по-нови традиции са подкопали древното и основополагащо Божие слово. **Ето защо сериозното изучаване на Писанието остава в сърцето на църковния живот и задача,** не на последно място за лидерите. Ако не сме постоянно освежавани и предизвиквани от Писанието, няма да имаме разума да правим разлика между здрави и лицемерни традиции - или, в този смисъл, между **животворни нововъведения и смъртоносни нововъведения.**

Матей 15:10-20 - Притчата за чистите и нечистите

„10 Тогава Исус повика тълпата и им каза, "Слушайте и разберете.

11 Това, което влиза в устата не прави никого нечист. Нечистото е това, което излиза от устата.“

12 Тогава учениците дойдоха при Исус и Му казаха: „Знаеш ли, че фарисеите се ужасиха, когато чуха това, което каза?“

13 Исус отговори: "Всяко растение, което Моят небесен Отец не е посадил ще бъде изкоренено.

14 Оставете ги, те са слепи водачи. Но ако един слепец води друг, и двамата ще паднат в яма.“

15 Петър каза: „Обясни ни тази загадка.“

16 Исус отговори: "Нима и вие, все още бавно възприемате?"

17 Не разбирате ли ли, че всичко, което влиза в устата, минава по-нататък в стомаха и излиза в канала?

18 А онова, което излиза от устата, започва в сърцето и то прави човека нечист.

19 Защото от сърцето идват злите помисли, убийството, прелюбодейството, блудството, кражбата, лъжесвидетелството и богохулството.

20 Това са нещата, които правят човека нечист. А яденето с немити ръце не прави човека нечист.“
(мой превод)

Един от най-обичаните герои в детските приказки е Мечо Пух. В едно от приключенията на този земен и любвеобилен мечок (творение на писателя А. А. Милн) Мечо Пух се опитва да улови слон - или, както той го произнася неправилно, пълноглавец.

Мечо Пух изкопава дупка, за да хване слона, и решава да заложи в капана любимата си храна - мед. Но тъй като обича мед, той не може да понесе да остави цял буркан с мед в капана и започва да яде от него сам. ... като се оправдава с мисълта, че е важно да се увери, че това наистина е мед, докрай. Няма да е добре да има нещо друго, може би сирене или нещо друго, на дъното. И, разбира се, от момента, в който той е сигурен, че наистина е бил мед чак до дъното, бурканът е празен...

За Мечо Пух е важно какво наистина съдържа бурканът - до самото дъно. Ако има мед само отгоре, а отдолу има нещо съвсем различно, човек трябва да знае. И това е същността на казаното от Исус сега, като коментар на предишната дискусия с фарисеите за законите за чистотата.

Какъв е смисълът да се спазват всички закони за чистотата? За да бъдеш такъв човек, какъвто Бог винаги е имал предвид. Какъв човек е имал предвид Бог? Човек, който е бил чист не само на повърхността, но и по целия път надолу, до самите дълбини на личността. В самите закони за чистотата нямало нищо лошо, макар че някои от развитите традиции за тях може би са били доста безсмислени. **Но да се придържаме само към външните закони и да пренебрегваме призива да бъдем чисти изцяло, означава да изпуснем изцяло смисъла.**

Начинът, по който Исус поставя това, е загадка, която трябва да е изглеждала озадачаваща и, както се казва в този пасаж, **шокираща** за Неговите слушатели. "Не това, което влиза в устата, **а онова**, което излиза от устата, те прави нечист.“ Какво може да има предвид той? Да не би да има предвид повръщане или слюнка?

Той мисли за думи. Той иска да каже, **че думите разкриват това, което човекът съдържа дълбоко в себе си.** Както вече видяхме, много преди психолозите да забележат, че това, което хората казват, е показател за това, което наистина се случва в мислите и представите им, **особено когато не са много концентрирани**, Исус е изказал същото мнение. Действията, които правят някого нечист, негоден за святото присъствие на Бога, са неща като убийство, прелюбодейство, блудство и останалите. Мотивите, които насочват към такива действия, се издават в мисли и думи, които извират от дълбините на личността, **показвайки, че каквито и външни правила за чистота да спазва човекът, най-вътрешната същност на човека трябва да бъде променена, ако иска да бъде такъв, какъвто Бог го е замислил и искал.**

Така че, тази дискусия не е просто за това дали Исус и Неговите последователи спазват традициите, които фарисеите поддържат и се опитват да наложат на другите евреи. Дискусията е за това, **Бог какъв наистина иска да бъде народът Му и как това желание може да бъде изпълнено.** Тук и на други места Исус се занимава с дълбокия въпрос, който със сигурност са осъзнавали много от съвременниците му, включително и много от самите фарисеи: **как може да бъде направено чисто човешкото сърце?**

Всеки, който не вижда това като проблем - включително и всеки, който предполага, че отговорът може да се крие просто в списък от правила - **все още не е видял дълбочината на порока, който се крие в личността.** Повечето от нас са напълно способни на повечето от нещата, изброени в стих 19, и на много други освен това. **Ако това е в сърцата ни, ние сме нечисти според критериите на Бога и трябва да бъдем очистени, чисти докрай.**

Смисълът на това, което Исус казва, е, че чрез своята работа, Бог предлага лек за тази нечистота на дълбоко ниво. **И този лек се разминава** с това, което са предлагали другите учители по негово време. Те

виждали законите за чистотата като правилното място, откъдето да започнат, а някои от тях са били доволни да спрат дотам. **Исус виждал тези закони като до голяма степен нямащи връзка с истинската задача, която бил дошъл да изпълни.** Той (както казва в няколко от притчите в глава 13) сеел семената на Царството, засаждал растения, които щели да растат и процъфтяват. Но хора с други цели садели растения, които щели да бъдат изкоренени. Хората, които прокарвали законите за чистотата като решение на проблемите на Израил, били, казал той, като един сляп човек, който се опитва да покаже на друг сляп човек пътя, по който трябва да върви. Не само че и двамата ще се изгубят, но и двамата могат да паднат в дупка в земята.

Истинското предизвикателство на този пасаж е за всички нас, особено ако се смятаме за последователи на Исус. Ние може и да не спазваме правилата за чистота на древния Израил, но дали нашите сърца, нашите мисли и намерения, както и случайните думи, които изричаме, ни казват, че собствената ни чистота не е пълна? Ако е така, какво правим по въпроса?

В този пасаж Исус не предлага лек за състоянието, което е диагностицирал. Това ще стане чрез развитието на историята. В крайна сметка **Той самият е лекарството**, тъй като чрез смъртта и възкресението Си, както и чрез дара на Духа, Той се справя с порочността и нечистотата, които заразяват човешката раса. Но лекарството трябва да бъде приложено към болестта, надолу и надолу във вътрешността на човешката личност, **така че когато ние застанем пред Бога, Той да ни види, както винаги е искал, чисти докрай, до дъното.**

Матей 15:21-28 - Ханаанката

„21 Исус напусна това място и отиде в областта на Тир и Сидон.

22 А една ханаанка от онези места излезе и извика: "Смили се над мен, Сине Давидов! Дъщеря ми е обсебена от демон! Тя е в лошо състояние!"

23 Исус обаче не ѝ каза нищо. Учениците Му се приближиха и Го помолиха: "Молим те, отпрати я! Тя вика след нас."

24 Исус отговори: "Аз съм изпратен само при изгубените овце в дома на Израил."

25 Жената обаче дойде и се хвърли долу в краката Му. Тя каза: „Учителю, моля те, помогни ми!“

26 Исус отговори: "Не е правилно да вземаш хляба на децата и да го хвърляш на кучетата."

27 А тя каза: "Знам, Учителю. Но дори кучетата ядат остатъците, които падат от трапезата на господаря им."

28 "Ти имаш голяма вяра, приятелко моя! Добре; нека да бъде както искаш." И дъщеря ѝ беше изцелена от този момент." (мой превод)

Един от големите морални и културни проблеми през последните 100 години е расовата идентичност. Светът беше ужасен да научи, че германските нацисти са убили шест милиона души, чието единствено престъпление е било, че са евреи. След това светът с все по-голям ужас наблюдаваше как системата на апартейд в Южна Африка дискриминираше по стотици начини по-голямата част от населението, само заради цвета на кожата им. В крайна сметка, благодарение на много упорита работа, настъпи промяна. В други части на света и до днес се правят радикални различия между хората от различни раси.

Сега обаче, пред много страни стои предизвикателството: **да приемат** широко разпространеното убеждение, че всички хора са равни, независимо от расата и цвета на кожата, и да го приложат в реални общества, в които хора с много различен произход, **могат да живеят заедно в мир и хармония.** Все още има много предразсъдъци, много омраза и много подозрения, които трябва да бъдат преодолени.

За това, когато четем тази история в нашата собствена среда, може да я намерим за доста шокираща. Ще започнем с това, че изглежда, че може би Исус отказва да помогне на човек в нужда, само защото той е от неправилна раса. Не бихме мислили много за лекар или медицинска сестра, които отказват да лекуват пациент, защото не е от правилната семейна среда или не е с правилния цвят на кожата. Това изглежда много странно. Какво се случва?

Отново се намираме в момент, **в който е определена основната мисия на Исус.** Той не е просто пътуващ лекар, чиято задача е да изцелява всеки болен, когото срещне. Той имал много специфично призвание, за което Той вече намекна в 10:5-6. **Божият народ, Израил, трябваше да знае, че неговият Бог най-сетне изпълнява обещанията си.** Царството, за което те отдавна са мечтали, започва да се появява. Той е неговият вестител - и, както учениците започват да разбират, **самият Той е Божият цар.**

Но това послание винаги е било насочено към самия Израил. Да не приемем това, това би означавало, **че Бог е направил грешка**, като е избрал и призовал **Израел да бъде Неговият специален народ, носител на обещанието, чрез който Неговото слово и Неговият нов живот ще бъдат донесени на останалата част от**

света. Въпреки че много християни, уви, са се опитвали да забравят **специалната роля на Израил** в Божиите цели, новозаветните писатели никога не го правят, а самият Исус със сигурност никога не е намеквал нещо различно. Това, което Той е дошъл да направи, както казва в Матей 5, не е да отмени закона, а да го изпълни; **не да премахне** категорията "Израил", Божия избран народ, **а да изпълни целта за която този народ е съществувал на първо място**. Ако Божият нов живот трябваше да дойде на света, той щял да дойде **чрез Израил**.

Ето защо Израел трябваше **първ да чуе** посланието. Ако носещият обещанието народ е бил в опасност да забрави обещанието, то трябвало да му бъде напомнено, **именно защото обещанията сега се изпълняват**. Ако Исус и неговите последователи просто бяха започнали безразборна мисия към широкия свят, преди да се е разгърнала Божията цел, **те щяха да направят Бога лъжец**. Ето защо самият Исус и последователите му по негово указание ограничават работата си почти изцяло до еврейския народ.

Но, както в много от случаите в публичната кариера на Исус, бъдещето продължава да навлиза в настоящето - дори, както тук, сякаш изненадва самия Исус! Той вече е коментирал забележителната вяра на един стотник езичник (8:10); сега коментира също толкова забележителната вяра на една жена ханаанка, не-еврейка, живееща на север от Израил. Исус и близките му сътрудници са отишли там, може би за да избегнат гневен отпор, заради противоречивите неща, които Той е говорил и правил.

Ханаанката наистина има голяма вяра. Тя не само ясно вярва, че Исус може да излекува поразената ѝ дъщеря. Тя се обръща към Исус като към "Давидов син" - еврейско-месианската титла, която самите ученици постепенно започват да свързват с Него. И, **което е най-забележително, тя разбира и използва в своя полза** в закачката с Исус **начинът**, по който Божият избор Израил да бъде народът, носещ обещание заради света, **е трябвало да се осъществи на практика**. Да, казва тя, кучетата не могат просто да споделят храната на децата. Това е достатъчно забележително, **че тя приема** наименованието "куче", **което е било редовен начин за отхвърляне на езичниците като по-нисши**. Но тя настоява на своето. Ако израилтяните наистина са народът, носещ обещание, тогава Месията на Израел **в крайна сметка ще донесе благословение на целия свят**. Кучетата ще споделят остатъците, които падат от трапезата на децата.

В едно можем да бъдем сигурни - ранната църква не си е измислила всичко това. От много рано в християнското движение за приемането на езичниците наравно с евреите се е водила борба в църквата **и битката е била спечелена, по-специално - от Павел**. Това, което виждаме тук, може би е толкова изненадващо за нас, колкото и за последователите на Исус по онова време. Вярата на жената **преминава през** периода на изчакване, времето, в което Исус ще дойде в Йерусалим като Месията на Израел, ще бъде убит и възкресен, а след това ще изпрати последователите си по целия свят (28:19). Учениците, а може би и самият Исус, все още не са готови за Голгота. **А тази чужденка вече настоява за Великден**.

Да бъдеш християнин в днешния свят, често се фокусира върху вярата, която безпокои и тормози Бога в молитва, за да направи **сега вече това, което другите са доволни да чакат в бъдещето**. В началото на 19-тия век много християни се съгласявали, че робството е зло и в крайна сметка ще трябва да спре, но не много от тях искат да го направят още сега. Уилям Уилбърфорс и неговите приятели работили и се молили, посвещавайки живота си **на вярата, че това, което ще се случи в бъдеще, трябва да се случи с Божията сила и в настоящето**. Това е "голямата вяра", за която Исус поздравява тази жена.

Какви са тогава проблемите, пред които сме изправени днес? **Кои Божии обещания сме си представяли, че могат да се изпълнят в далечното бъдеще, но трябва да бъдат поискани в настоящето** с молитва и вяра, **които отказват да бъдат отлагани**?

Матей 15:29-39 - Нахранването на четири хиляди души

„29 Исус тръгна оттам и стигна край Галилейското езеро. Той се изкачи на планината и седна.

30 При Него дойдоха големи тълпи, които водеха куци, слепи, осакатени, неми и много други. Положиха ги в нозете Му и Той ги изцели.

31 Когато тълпата видя, че немите проговарят, осакатените оздравяват, куците ходят и слепите проглеждат, те се зарадваха и възхваляха Бога на Израил.

32 Исус повика учениците Си и каза: "Наистина съжалявам за тълпата. Те са около мен вече три дни и нямат какво да ядат. Не искам да ги изпращам гладни; може да припаднат по пътя към дома.

33 Учениците Му казаха: "Откъде бихме могли да вземем достатъчно хляб, за да нахраним толкова голяма тълпа в това уединено място?"

34 "Колко хляба имате?" - попита Исус. "Седем - отговориха те - и няколко риби.

35 Исус каза на тълпата да седне на земята.

36 Тогава Той взе седемте хляба и рибите, благодари, разчути ги и ги даде на учениците, а

учениците ги дадоха на тълпата.

37 И всички ядоха и се наситиха. И те събраха седем кошници, пълни с това, което беше останало от разчупените парчета.

38 Имаше четири хиляди мъже, които бяха яли, освен жените и децата.

39 Исус изпрати тълпите. След това се качи в лодката и отиде до Магаданския бряг.“ (мой превод)

Онзи ден отидох на кино с двамата си племенници и племенницата си. Това не беше обикновено кино. Беше триизмерна продукция. Вместо да гледаш обикновен филм, изглеждаше така, сякаш всичко излизаше от екрана направо върху теб. Всички крещяха, когато се хвърляха топки, пръскаше се вода, коли се втурнаха от екрана право към нас. Подобни кинозалони са били популярни в първите дни на киното и изглежда се завръщат, поне като новост за децата.

Разбира се, за да проработи триизмерният трик, трябва да си сложите специални очила, които киното предоставя на входа. Ако не ги сложите, всичко ще изглежда малко размазано и няма да можете да видите смисъла. След като ги сложите, ставате част от действието и можете да разберете какво се случва. **Когато четете велика литература, трябва да знаете какви очила да си сложите.** Не говоря за обикновени очила, с каквито може да ви се наложи да четете. Говоря за очилата, които трябва да имате в главата си, ако искате да станете част от действието, ако искате да разберете за какво говори писателят и какво всъщност означава всичко това. Това е вярно, независимо дали четем Библията или Шекспир, Гьоте или Чосър (*Коментар: Джефри Чосър: 1340-1400 – английски поет и писател, автор на „Кентърбърийски разкази.“ Д. Пр.)* или великите писатели на нашето съвремие.

Този пасаж от Матей е отличен пример за това. Матей разказва, че тълпите довели при Исус "*куци, слепи, осакатени и неми*"; и когато Исус ги изцелил, тълпата видяла "*немите да говорят, осакатените да оздравяват, куците да ходят и слепите да проглеждат*". Той вече ни е дал много истории за забележителни изцеления, които Исус е извършил. Защо е удължил още повече книгата, като добавя тези?

Сложете си очилата и ще разберете за какво става дума. Матей се надява, че читателите му ще носят в съзнанието си, както несъмнено и той в своето, много от ключовите пророчески текстове от писанията на Израил, Стария Завет. Има няколко текста, които говорят в красива поезия **за великото време, което предстои да настъпи, когато Бог ще спаси Израил от всичките му беди.** Ето един от най-известните; Матей възнамерява да "види" картината, която рисува, в три измерения, като погледне "през" този текст и други подобни на него:

*„Тогава очите на слепите ще бъдат отворени
и ушите на глухите ще бъдат отпушени;
тогава куцят ще скача като елен,
и езикът на немите ще пее от радост.“ (мой превод)*

Този текст идва от пророк Исая 35:5-6 и е част от пасаж, в който Бог обещава, че народът на Израил ще се върне от изгнание, преминавайки безопасно през дивата природа, за да стигне до своя дом. Матей подчертава вярата си, че дългоочакваното време най-сетне настъпва. Изцеленията не са просто знаци на специална, макар и особена сила. **Те са знаци**, триизмерни знаци, ако искате, за това, че **Исус изпълнява старите пророчества.** Най-накрая ето какво е чакал Израил през цялото време. Не е чудно, че той пише, че тълпата "*възхваляваха Бога на Израил*" (Мат. 15:31).

Това може да обясни и защо Матей е включил тук втори разказ за Исус, който нахранва хиляди хора в пустинята, толкова скоро след много подобен разказ в глава 14. Хората са разсъждавали дали той вижда някакво особено значение в числата (5000 миналия път, 4000 този път; 12 коша, останали от миналия път, 7 коша - този път), но никой не е излязъл с убедително обяснение какво може да означава всичко това. Понякога се изказва предположението, че първото хранене е било предназначено за юдеи, а второто - за езичници (което съответства на стих 26, в който се говори за децата, нахранени пред "кучетата"), но няма причина да се предполага, че тази тълпа е или езическа, или на езическа територия.

Важното за Матей тук, както и на други места, е, че това се случва на планина (стих 29). Матей прави много препратки в своето евангелие към друг набор от "очила", които позволяват на читателите му да видят случващото се в три измерения: "сионските традиции", старозаветните пророчества, в които Йерусалим ("Сион") ще се превърне във велика планина към която ще се стичат всички народи, за да бъдат спасени. Само че **сега не Йерусалим е мястото, където всички се стичат, а самият Исус;** и Той осигурява пиршество за всеки, който дойде. Това, което имаме, е друг начин да кажем това, което казва Исая 35 - това е времето на изпълнението, времето, когато древните Божии обещания за Израел се сбъдват.

И ако това е така, това е и времето за народите да дойдат и да споделят благословията. Спомнете си какво казахме за ханаанската жена в предишния пасаж. Тя посочвала, че когато Бог направи за Израил това, което щеше да направи за Израил, тогава езичниците ще бъдат включени в голямото нахранване, което

щяло да последва, дори ако за момента изглеждало, че кучетата под масата ядат това, което децата са изпуснали. Следователно този пасаж гледа напред към последната планинска сцена в Евангелието, в 28: 16-20, **когато Исус изпраща последователите си по целия свят, за да съобщят добрата новина за Божиата опрощаваща любов към всяко създание.**

Подобно на всички тези истории, и тази приканва всеки един читател да живее в нея и да я направи своя собствена. Трябва да се научим как да слагаме подходящите очила. Матей ни е дал няколко подсказки за тях и ако не познаваме достатъчно добре Стария Завет, той ще ни насърчи да го прочетем по-внимателно, за да можем да видим картината, която ни дава, в три измерения. Също така ние трябва днес , чрез молитва и в общение с други читатели да открием къде картината може да стане триизмерна в нашия собствен свят. Къде в света днес има спешна нужда от Божиите обещания? Къде болните и гладните все още чакат благословията и надеждата на единствения истински Бог?